

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIX. évfolyam.

Szubotica, 1928. SZERDA, február 1.

30. szám

Telefon: Kiadóhivatal 6—55 Szerkesztőség 5—10. 8—52. 370.
Megtelenül mindennap reggel, ünnep után és hétfőn is.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és könyvosztály, Szubotica
Zmaj Jovina trg. 3. (Minerva palota)

A nagy zenekar

Az egyik igen tekintélyes lap ma kezünkbe került száma közli a világpolitika helyzetéről nyolc uralmon lévő politikus nyilatkozatát. Erdemes ezt a nyolc nyilatkozatot dióhéjba süített tartalommal egymás mellé állítani:

Briand azt mondja: »Bizom abban, hogy a békét meg fogjuk örízni Európában és az egész világon.«

Primo de Rivera nyilatkozata: »Spanyolország békességben él az egész világgal.«

Paul Loebe: »Az egyszerű polgárokat, gazdákat, munkásokat a napi kenyérgondok foglalkoztatják az egész világon. Nem a háborút, hanem a békét kívánják.«

Bethlen István: »Külpolitikánk alapja a béke.«

August Zaleski: »A világot mai súlyos helyzetéből csak a népek együttműködése mentheti ki.«

Paul Painlevé: »Tovább kell fejleszteni a döntőbíráskodásnak és a háború törvénytelené nyilvánításának eszméjét.«

Ignaz Seipel: »Ausztriának semmiféle nézeteltérése sincs egyik állammal sem.«

Vintilla Bratianu: »Továbbra is a békére fogunk törekedni a többi nemzettel együtt.«

A nyilatkozókat most méltóztassék úgy tekinteni, mint az európai politika orkeszterének hangversenymestereit. Minden *stimunek* még meg sem szólaltatták legelső reprezentánsát. De nem lehet kételkedni sem abban, hogy ha akár Anglia premierje, akár a svejci elnök, akár az északi államok vezetői, akár a mi miniszterelnökünk, vagy külügyminiszterünk nyilatkoznék, nem az őszinte békevágynak, nem a fenntartásnélküli békeakaróknak hangjai szólnának meg rajtuk keresztül. Az európai nagyzenekar a béke harmóniáját zengi, mintegy szárnyaló, vígasszaió, feloldott hatalmas *unisono*. S ha Moszkvából fel is harsan a *Huzd rá Jonny* csinadratta-politikája, a kollektivismus szaxofónja s a parasztdiktatura emberi bélhurból kifeszített balalaikája. — bár éppen nem lehet közömbös, hogy a földünk egyhatod részén mi a nemzeti dal s mi a nemzeti hangszer. — mégis meg lehet állapítani, hogy az európai politika zenekarának egyetlen betanult darabja van s ez az egyetlen opusz: a *béke himnusza*.

A békepolitikának ma határozott *konjunkturája* van. A római azt mondotta, hogy ha békét akarsz, készülj háborúra. Ma inkább azt lehetne mondani, ha háborút akarsz, készülj a békére. Mert ma mindenki a háborúra gondol, de — a békére készül. Népszövetség és világgazdasági konferencia, leszerelés és Nobel-díj, a döntőbíráskodás eszméje, a hágai nemzetközi bíróság hatáskörének kiterjesztése, minden háborúnak bűncselekménnyé nyilvánítása s az a számontarthatatlanul sok kongresszus, nagygyűlés, konferencia, liga és meeting, amiken keresztül a darabokra tört európai lélek keresi, nyomozza, szimatolja az újra-összeforradás, újra-összetartozás feltételeit, mind csak a békének igyekszik szállást csinálni.

Már a világháború utolsó fázisában is csak azzal tudták megnyugtani az emberiség ágaskodó lelkiismeretét s azzal tudták a morál jogcímét kisaátítani a háború végső folytatásához, hogy azt hirdették: ez az utolsó háború, mert ez a háború is a békéért, *a soha többet háborúért* folyik. S azóta a győzelem mámoros farsangjától eltekintve egyre csak erősödik, egyre hatalmasodik a béke *leitmotiv*-ja. Először

csak félenken és tapogatózva szólalt meg az egyik hangszeren. De dallamát átvették egymás után a többi szőlők is s egyre győzelmesebben s egyre szuverénebbül szárnyalóta melódiája. Locarno, Thoiry — csak egy-egy címfelirat a világtörténelmi nagy svit egyes tételein.

Nem szabad ma még gyakorlati eredményekkel felmérni ennek a nagy zenés propagandának eredményét. Mert ma még valóban csak a

propaganda folyik. Ma még csak az a kötelesség, hogy beidegezzék minden idegszálba ezt a gondolatot. Ma még csak mindenki erről beszél, holnap már mindenki erről fog gondolkodni s holnapután már mindenki így is fog cselekedni. Ne mondjuk azt, hogy utópia. A ma utópiája a tegnapiak és holnapnak tagadása. Utópia volt a repülőgép is. Utópia volt a rádió is. Csak az utópiából lesz valóság.

A parlament általánosságban megszavazta az adóegységesítési törvényjavaslatot

Dr. Ribar Iván és Timotjevics Koszta támadták Pribicevicset a demokrata klub ülésén — A demokraták többsége Davidovics álláspontja mellett van, de feltétlenül meg akarja óvni a pártegységet — Tanácskozások kompromisszumos megoldásról — Radics sürgeti a döntést

A demokrata klub szerdán hozza meg döntését

Beogradból jelentik: A parlament keddi ülésén *általánosságban elfogadták az adóegységesítési javaslatot* és ezzel

a parlament nyolc év után végre megvalósította az adóegységesítést, amit oly régóta vár különösen a Vajdaság.

A demokrata klub nagyonosságú ülése mellett is igen nagy jelentőségű ez az esemény, bár a külsőben álló kormányválság folytán beogradi politikai körökben ennek nagy horderejét látszólag nem méltányolják eléggé.

Politikai körök érdeklődése továbbra is a demokrata klub tanácskozása felé fordult.

A tulsu'y most már egészen Davidovics oldalára billent, akinek nyilvánvalóan többsége van a klubban.

Ennek ellenére egész nap kísérletek folytak a pártegység megmentésére. Davidovics és Marinkovics a délelőtti klubülés előtt hosszasan tanácskoztak, az ülés félbeszakítása után pedig tovább folytatták a megbeszéléseket a klub elnöki szobájában.

Ezekben a tanácskozásokban a párt miniszterein kívül résztvettek Grol Milán, Veljkovics Voja, Timotjevics Koszta is

A demokrata klub ülése

A demokrata klub keddi délelőtti fél tízkor folytatta a hétfőn megkezdett vitát Davidovics javaslatáról. Davidovics Ljubá, bár szemelláthatólag beteg, maga vezette a tanácskozásokat, sőt a délelőtti vita után hosszabb megbeszélést folytatott a párt minisztereivel.

A keddi vita első szónoka Popovics Gyóka, aki rámutat a demokrata pártnak az alkotmány meghozatala és a nemzeti megegyezés politikája érdekében hozott áldozataira. A demokrata párttól véleménye szerint további áldozatokat nem lehet követelni. A nemzeti megegyezés politikája nyilvánvalóan a demokrata párt akciója volt és azt később a radikálisok is kénytelenek voltak elfogadni. A koncentrációs kormány mellett van. Támadja Radicsot, aki annak idején cserbenhagyta a demokratákat, mégsem ellenzi, hogy együttmenjenek Radicsal, sőt *hajlandó vele szorosabb együttműködésre is*. Pribicevicset még

Délben olyan hírek terjedtek el, hogy már létre is jött egy elvi megegyezés, amely szerint

a kisebbség aláveti magát a többség határozatának, de ezzel szemben ő is szatiszfakciót kap.

Nehézségeket okozott az a hír, hogy Radics István újabb ultimátumot intézett Davidovicshoz, amely szerint keddi este hat óráig végleges döntést vár, különben úgy tekint, hogy visszanyerte szabadkezeit. Az ultimátum híre kellemlen hatást keltett a demokrata pártban, még azok körében is, akik a Radicsal való együttműködés mellett vannak.

Radicsnak a radikálisokkal való kacérkodása, részvétávirata Szávics Alekszandar miniszter halála alkalmából és a radikális küldöttség megjelenése a dr. Vandeckar részére rendezett gyászistentiszteleten arra vallanak, hogy Radicsék számolnak Davidovics akciójának sikerességével s előkészítik a talajt a radikálisokkal való megegyezésre.

A déli órákban, amikor úgy látszott, hogy Davidovicsnak a klubban biztos többsége van, a parasztdemokrata koalíció cáfolta azt a hírt, mintha bármit is csinálna a demokrata párt háta mögött.

a választások idején visszahívták a pártba, de erre nem volt hajlandó. *Vele nem lehet együtt dolgozni*. Ami a kongresszust illeti, nem akarja azt mondani, hogy fasiszta volt, az ő kerületének delegátusai azonban elhagyták a kongresszust, mert nem helyeselték, hogy a *karzat is részt vesz a tanácskozásokban*. A főbizottsági választások nem folytak le úgy, ahogy kellett volna.

Dukanac: Nem vagy hivatott erről beszélni.
Popovics: Ugy látszik itt is úgy akartok eljárni, mint a kongresszuson.

Ribar Iván a koncentráció ellen

Ribar Iván, a következő szónok, hosszasan ismerteti a demokrata párt múltját. A demokrata párt mindig a koncentrációs megoldás mellett volt és ennek kedvéért sokszor ott hagyta a hatalmat is. A demokraták hozták a parlamentbe

Radics köztársasági pártját. A nemzeti megegyezés blokkját 1925-ben mások árulták el, nem a demokraták, éppen Radicsék, akik a *hogy adírták a megegyezést, átmentek a radikálisokhoz*. A demokrata párt a kormányban sikereket ért el.

Élesen beszél Ribár a független demokratákkal alakítandó blokk ellen. Ő is résztvett a két párt egyesüléséről szóló tárgyalásokban. Szerinte az egyesülést nem lehet blokkokkal elérni. A muzulmánokkal való zajednica nem rendült meg. Az együttes klub kérdésében az a véleménye, hogy ilyen klub lehetetlen, amíg a demokraták a kormányban vannak. A parlamentáris eljárás az, hogy *előbb döntsenek arról, hogy bent maradnak-e a kormányban*. A noviszadi szervezetek követelik, hogy *végezzék el az adóegységesítést*. Ezt megígértük és keresztül is kell vinni. A pártot óvni kell a szakadástól.

Timotjevics Koszta beszéde

Timotjevics Koszta szerint a döntés alkalmával meg kell óvni a párt osztatlanlanságát. Az országnak nagy pártokra van szüksége. *A jelenlegi kormány megmaradhat a helyén, mert a törvényhozó munkában az eddigi kormányokon már túltett*. Koncentrációkra nehéz időben kerül a sor. A mostani kormánynak kétharmad többsége van, a koncentrációs kormánynak háromszáz képviselője volna és az csak nagy dolgokat végezhetne el. A demokrata miniszterek csak akkor vonulnának ki a kormányból, ha erre az illetékes pártforumok felszólítják őket. A koncentráció ügyét erősen rontotta Pribicevic's zagrebi beszéde. Pribicevic's a parlamentben is annyira elfelejtkezett magáról, hogy az ellenséges lapok hivatkoznak rá. A miniszterelnökkel fenn kell tartani az eddigi köteléket. Az együttes klubot nem lehet úgy megalakítani, hogy két csoport kormányon legyen, kettő az ellenzéken. Ha most megalakul a közös klub, az közvetve azt jelenti, hogy a demokraták kiszorulnak a kormányból. *A válság megnyitása azonban kockázatos dolog, mert esetleg a radikálisok számára dolgoznának a demokraták*. Davidovics folytassa munkáját a koncentráció létrehozásáért, de úgy, hogy ezzel ne hártsa el a párt érdekeit. **Sumenkovics III** építészeti miniszter elvben elfogadja a koncentrációt, de el-

lenzi az együttes klubot. A koncentráció fontosabb a párt számára, mint a közös klub. A koncentrációban nincsenek tekintettel a közösségre, a zajednicában igen. A kongresszus azt mondta, hogy a demokratikus erők összegyűjtésére a demokraták zajednicán keresztül kell végrehajtani. A demokraták zajednica eddig nem volt technikai együttműködés, hanem rokonságok egyesítése. A megalkulandó közös klubban nem látta rokonosságokat. Ellenzi, hogy most döntsenek együttes új klub alakításáról. Előbb együttes kormányt kellene alakítani.

Stevics Dusan dr. szerint a kongresszus Davidovicsnak teljes hatalmat adott a koncentráció megvalósítására. A

Erősebb kormányra van szükség

Dukanae Szlávko kijelentette, hogy etől a kormánytól rendet és törvényességet várt a párt. A demokraták miniszterek elérték azt, amit lehetett. A radikálisok nem osztották fel a hatalmat. Miután ez a kormány nem tud mindent elintézni, erősebb kormányra van szükség. Ha külföldön koncentrációs kormányok évekig működnek, miért nem lehetne ez így nálunk is. Minden csak Vukicsević Velja körül forog. Ő hívja Radicsot a kormányba, de ez nem az a koncentráció, amit mi akarunk. Hajtsuk végre a koncentrációt, de Davidovics vezetésével.

A délutáni vita

A demokratáklub délutáni ülésén Davidovics álláspontja mellett szólaltak fel dr. Vljajcs Bozsidár, Markovics Péra, Rafajlovics Zsika, dr. Vujanovics Ilija, Kulundzics Mihajlo, Marinkovics mellett pedig Milanovics Péra, Matijevics Dragisa, Jovanovics Miloje, Sztéfanovics Ignjat és Mijovics Áca erdőügyi miniszter és Milojević Miloje volt bécsi követ.

Vljajcs Bozsidár megállapította, hogy a Vukicsević-kormány nem felelt meg a várakozásnak és a jogrend helyreállítása helyett csak osztokodtak a fűszolgabírói állásokon. A koncentrációt nem lehet a mostani kormány kiszélesítésével elérni, meg kell szerezni a demokratikus erőket.

Marinkovics Voja, Veljkovics Voja és Kumpunji Koszta személyes kérdésben szólaltak fel, majd Davidovics lezárta a vitát azzal, hogy ő annyit fáradt, hogy nem képes résztvenni a határozat meg-

A parlament ülése

A parlament ülést délelőtt tíz órakor nyitották meg. Napirend előtt Lázics Voja a jegyzőkönyvhöz szólott hozzá, amelyet Perics elnök felszólalása után tudomásul vettek.

Bedjanovics titkár bejelentette, hogy az ipari tulajdon védelméről szóló törvényjavaslatot tárgyaló bizottság betervezte jelentését, majd áttértek a napirendre.

Setyerov Szlávko megindokolta az adóegységesítés szükségességét. Az a véleménye, hogy minden képviselőnek kötelessége a javaslatot megszavazni. (Helyeslés a kormányzó pártoknál, tiltakozás az ellenzéken). A javaslat jobb, mint akármelyik azok közül, amelyeket eddig a parlament elé terjesztettek. Mentésítve vannak az adózás alól az alacsonyabb rendű testi munkások, valamint a mezőgazdasági munkások, szolgák, stb. Adómentes lesz az a föld, amelyet az állami erdészek felügyelete mellett fásítanak és öt évre az agrárföldek. A házadó alól mentesek a nemzeti oktatás célját szolgáló épületek, gyárépületek, gazdasági épületek, földművesek lakóházai, az ármentesítő társaságok épületei stb.

Hosszasan ismertette Setyerov a katasztrális tiszta jövedelem rendszerét, amelynek alapján a paraszti kevesebb adót fog fizetni mint eddig. (Zaj az ellenzéken). Az adómegterhelés kisebb lesz, mint eddig. A jövedelmi adót a mostani adóigazgatás nem tudta volna keresztülvinni.

Neudorfer Radics-párt a javaslat ellen beszélt, Radics Pavle pedig javasolta, hogy a törvényjavaslatot küldjék vissza a bizottságnak. A többség elutasította a javaslatot, majd rátértek a szavazásra. A demokraták is bevonultak a terembe-

pártban diszharmónia van. Teoretizálunk és nem látunk hozzá a munkához. Felintézkedésekre nincs szükség. Ezzel a koalícióval megpróbáltuk, voltak sikereink, de a nép kívánságait nem elégíthetjük ki. Davidovics és Marinkovics úgy látszik lényegben térnek el egymástól. A mostani kormány alapján való koncentráció ugyanazon állapot folytatását jelentené. Az új klub csak eszköz arra, hogy a magunk elé tűzött munkát elvégezzük. Ebben a klubban a párt nem fogja elveszíteni ideológiáját. A hatalom nem ideálja a demokraták pártjának. A klub most elrendelheti a minisztereknek, hogy tárcáikat a klub rendelkezésére bocsássák.

Veljkovics Velja: Ezért kell nekünk az együttes klub.

Glisics Milenko elfogadja a kongresszus döntését, a kongresszus azonban nem adott felhatalmazást a klubnak arra, hogy szétbontsuk saját házunkat, vagy hogy Radicsot és Pribisevicset is beveggyük. Az egységet meg kell őrizni. Támadja Radicsot és végül javasolja, hogy Davidovics, Marinkovics, Ribár és Timotijevics néhány napig gondolkozzanak a dolgok fölött és aztán tegyenek javaslatot a klubnak.

A vitát délben, a parlament ülése miatt félbeszakították.

hozatalában és ezért szerda délelőtt 10 órára halasztotta az ülést.

A helyzet a pártban az, hogy sikerülni fog megővni a pártegységet. Davidovics álláspontja győzni fog. Az már nem vitás, hogy a határozat követelni fogja a jelenlegi kormánykoalíció helyett a koncentrációs kormányt. Vitis még az, hogy az együttes klub megalakítása a koncentráció előtt vagy azután fog-e bekövetkezni, valamint az is, hogy miképp oldják meg azt a ferde helyzetet, hogy a párt megmarad a kormányban és közben az ellenzékkel tárgyal.

A határozati javaslat Davidovicsnak teljes felhatalmazást fog adni, hogy a koncentráció megvalósításán dolgozzék és ő szabja meg a követendő taktikai lépések idejét és módját. Davidovicsot úgy látszik az a szempont is vezette a határozathozatal elhalasztásában, hogy megbeszélje a helyzetet a parasztdemokrata koalícióval.

Davidovics, Groj és Veljkovics Voja kivételével, ahol a demokraták klub elnöke szobájában tanácskoztak.

A törvényjavaslatot 182 szavazattal 72 ellen a társaságban elfogadták.

Az ülést ezután berekesztették.

A miniszterelnök a demokraták klub üléséről

Vukicsević Velja miniszterelnök, amikor délben a parlamentből távozott az újságírókkal beszélgetve a demokratáklub üléséről a következőket mondotta:

— Ugy tanácskoznak, mint a parlamentben; mellette és ellene szólalnak fel. Van többségük és kisebbségük. Az újságírók megkérdezték a miniszterelnököt, mit szól ahhoz, hogy a demokraták koncentrációt akarnak.

— Hát hiszen ez a kormány már koncentrációs — válaszolta a miniszterelnök. Vukicsević miniszterelnök egyébként a parlament ülése közben fél óráig kihallgatáson jelent meg Öfelségénél.

Radics titokban tárgyal a radikálisokkal

A demokraták klub délutáni ülése alatt Vukicsević Velja miniszterelnök több mint két óra hosszat tárgyalat Koroseccel és Spahoval.

A Radics-párt tovább folytatja titokban a tárgyalásokat a radikálisokkal. Radics első feltétele értesüléseink szerint az, hogy a Pribisevic-párttal együtt vonuljon be a kormányba, azonkívül öt miniszteri tárcát kér, a földművelést, agrárreformot, erdőügyet és az igazságügyet, vagy a közoktatást, továbbá a pénzügyt, végül pedig a belügyi államtitkárságot Horvátországban

teljes hatalommal, az összes horvátországi, továbbá több boszniai és dalmáciai főispánságot. A független demokraták részéről Popovics Szvetislav lépne be a kabinetbe.

Radics már előre elégedetlenkedik

Zagrebból jelentik: A Narodni Val legutóbbi számában Radics nyilatkozatot közöl, amelyben a demokraták klub ülésének lefolyásáról a következőket mondja:

— A vidéki képviselők ugyszólván valamennyien a fúzió és a kormányból való kilépés mellett vannak. A miniszterek átlásfoglalása semlegesnek mondható és csak a Beogradban élő képviselők lépnek fél nyiltan a radikálisokkal való további együttműködés mellett. Az én értesüléseim szerint Davidovics mellett negyven képviselő van, a radikálisokkal való koalíció mellett tizenegy, semleges pedig hét. Végre megállapítható, hogy ha Davidovics most megalakítaná az egyesült demokrácia klubját, ehhez csatlakozna vagy harminc, a nép szabad akaratából megválasztott képviselő is.

— Ezek szerint tehát, ha Davidovics úgy formulázza meg határozati javaslatát, hogy mindenképp meg kell alakítani az egyesült demokrácia klubját, akkor ehhez a klubhoz tartoznak: a parasztdemokrata koalíció nyolevenöt tagja, legalább harminc a nép szabad akaratából megválasztott radikális, az egész muzulmán klub, mert ott nem lesz sza-

adás és a kisebbség aláveti magát a többségnek, kilenc földműves és hat német, vagyis összesen 188 képviselő, ami erős többséget jelent.

— Sajnos azonban most, amikor ezeket mondom még nem biztos, hogy Davidovics így formulázza meg határozatát, sőt majdnem biztosra vehető, hogy ismét az ő és Marinkovics álláspontjának közepe táján lesz az a határozat és ki fogja mondani, hogy elsősorban meg kell alakítani a koncentrációs kormányt az összes nagy parlamenti pártokból és hogy abban benn kell lennie a parasztdemokrata koalíciónak. Ebben a határozatban nem lesz semmi, ami lemondásra fogja kényszeríteni a minisztereket.

— Ilyen határozat nem lesz képes kielégíteni a parasztdemokrata koalíciót s ezért elhatároztuk, hogy még az este megtartjuk a koalíció klubülését, hogy megállapítsuk, vajon továbbra is fenntarthatjuk viszonyunkat Davidovics Ljubával szemben, vagy pedig úgy tekintsük, hogy újból szabad kezét nyertünk.

Jellemző a helyzetre a következő kis hír is, amelyet a »Val« közöl és amely szerint a demokraták klub ülésén mutatkozó habozás igen kellemetlen benyomást keltett a parasztdemokrata koalíció körében. Ugylátszik, hogy a koalíció be sem fogja várni a klubülés végét és tőle függetlenül hozza határozatait, a felelősséget azokért pedig átáritja a demokraták klubra.

A magyar külügyminiszter szerint nincs kilátás, hogy a közeljövőben megkötik a Jugoszláv-magyar gazdasági egyezményt

Budapestről jelentik: A magyar képviselőház külügyi bizottsága kedden ülést tartott, amelyen Grätz Gusztáv, Gömbös Gyula és más képviselők kértek felvilágosítást a kormánytól az aktuális politikai kérdésekről. Bethlen miniszterelnök távollétében Valkó Lajos külügyminiszter válaszolt. Kijelentette, hogy a kormány november 15-ikén írásbeli indítványt tett a román kormánynak, amelyben egyezkedést ajánlott fel

az optánsperben. Hivatalos választ erre még nem kaptak.

A szentgothárdi incidens részleteiről a hivatalos sajtónyilatkozatok részletesen beszámoltak már. A magyar-jugoszláv gazdasági kapcsolatok szorosabbá tétele ügyében megindult tárgyalások nagyon lassan haladnak előre és így nincs rá kilátás, hogy a közeljövőben sikerül a két állam között valami egyezséget kötni.

Betörők jártak egy noviszadi biztosító intézetben

Megfúrták a kasszát és magukkal vitték a tartalmát

Noviszadról jelentik: A noviszadi rendőrséget vakmerő módon végrehajtott betörés foglalkoztatja. Ismeretlen tettesek behatoltak a Herceg-Bosna biztosító intézet noviszadi fiókjának helyiségébe, ahonnan kifosztva a pánceszekrényt, több ezer dinárt magukkal vitték.

Németh András, a biztosító társaság pénzeszedője és irodaszolgája kedden reggel hét órakor ment be a társaság Jermenszka-utca 4. szám alatt levő helyiségébe, hogy a hivatali szobákat befűtse. Amikor odaért, megdöbbenve látta, hogy a hivatal ajtaja nyitva van, a középső szobában pedig a vaspánceszekrényt megfúrták. Nyomban a rendőrségre sietett, ahol jelentést tett Malenics Rodoljub ügyeletes rendőrkapitánynak. A rendőrkapitány detektívekkel a betörés színhelyére ment és megindította a nyomozást.

A helyszínen megállapították, hogy a betörők az udvari folyosóról másztak be az emeleten levő hivatali ablakán keresztül, a belső szobákba vezető ajtót pedig álkulccsal nyitották fel. Ebben a szobában állott a pánceszekrény, amelynek oldalán mintegy harminc centiméter hosszúságú rést vágtak. Ezen a résen át kifosztották a pénztárat, elvitték magukkal 13.936 dinárt, egy harmincöt ezer dináros csekket, amely a postakártyapénztárra szól és amelyről hiányzott az aláírás, a földre dobtak, ugyanúgy a földön talált a rendőrség több váltót is, valamint egy lezárt borítékot, amelyben négyezer dinár volt.

A rendőrség tudomást szerzett arról,

hogy hétfőn délben egy gyanús kinézésű egyén tartózkodott a folyosón, amikor fél hét órakor Németh András hivataloslag érdeklődött az idegen tartózkodásának oka felől, az azt felelte, hogy egy esetet keres. A rendőrség a kapott személyleírás alapján előállította a titokzatos vizitelt, aki azonban tagadja, hogy bármilyen szerepe is volna a betörésben. A biztosító társaságnál két hét előtt egy züllött ember kért kisebb kölcsönt, amelyet meg is adtak és amelyet az illető két nappal később vissza is hozott, de harmadnapra újabb nagyobb kölcsönt kért, amelyet szintén megadott, végül pár nap előtt harmadik kölcsönért, de ezt megtagadták neki. A rendőrség ezt az embert, aki szombaton este is a hivatali folyosóján volt, előállította, azonban ő is tagadja, hogy része volna a betörésben. A rendőrség azonban mindkettőt egyelőre őrizetben tartja és Rákics Radenkó főkapitányhelyettes, a büntető osztály vezetője nagy erővel folytatja a nyomozást.

A vezető

RADIO-
lámpa

KREMENEZKY

Minden esznak legjobban megfelelő típusú!
Kapható minden rádióüzletben. Főterakati:

Konrath D. D. Subotica

A vajdasági városok és a tartománygyűlés

Manojlovics Viadisláv bácskai tartománygyűlési elnök nyilatkozata

A vajdasági városok hónapokkal ezelőtt erős mozgalmat indítottak, hogy a volt szabadkirályi városok ne tartozzanak a tartományok hatáskörébe. A vajdasági, főleg a bácskai városok, köztük Szubotica is, azzal érvelnek, hogy a régi magyar törvények értelmében a szabadkirályi városoknak megvan a teljes örendelkezési joguk és egyenesen a belügyminiszterium ellenőrzése alatt állanak. A városok nem ismerik el a tartománygyűlés felügyeleti jogát és innen van az, hogy a bácskai tartomány területén egy város sem hajlandó tartományi adót fizetni. A bácskai tartomány viszont a költségvetés összeállításánál a tartományi pótdadóval fedezte a mutatkozó deficitet. Az egész tartományi költségvetés alapja a tartományi pótdadó, amelynek legnagyobb része azonban a múlt évben sem folyt be. Ilyen körülmények között a tartományi gyűlés kezei teljesen megvannak kötve és nem tud nagyobb alkotó munkát felmutatni. A vajdasági városok szövetsége múlt év októberben beadványt intézett ebben a kérdésben az államtanácshoz, ez azonban még nem hozott határozatot.

A *Bácsmegyei Napló* munkatársa felkereste *Manojlovics Viadisláv dr.* közjegyzőt, a bácskai tartománygyűlés elnökét, aki a következőket mondotta:

— A törvények és az alkotmány értelmében Szubotica, valamint Szombor és Noviszdad is a bácskai tartomány kebelébe és felügyelete alá tartoznak. A vajdasági városok vezetői a városokról szóló új törvény meghozatalát várják, amely minden bizonnyal egészen világosan fog intézkedni a városok hovatartozásáról. Az természetesen máshova tartozik, hogy mi a jobb: a tartományhoz tartozni, vagy teljesen közvetlenül a belügyminiszterium felügyelete alá tartozni. Az én véleményem szerint sokkal jobb és kedvezőbb, ha a városok a tartomány alá tartoznak, mert csak így tudnak fejlődni.

— Érdekes, hogy a városok csak most nem akarnak a tartományhoz tartozni, viszont a városok is elküldték képviselőiket a tartománygyűlésbe. A tartománygyűlés ötvenkilenc képviselője közül tízet Szubotica küldött oda. A városok tartományi képviselőket választanak és ugyanakkor azt hangoztatják, hogy semmi közük sincs a tartományhoz. Ezen valóban csodálkozni lehet.

— Az egész kérdést azonban az anyagi oldaláról is meg kell vitatni. Látni kell, hogy milyen munkát fog a tartomány magára vállalni. A tartomány például saját kezelésbe venné a szuboticei közkórházat, mert ez nemcsak szuboticei betegeket és szegényeket fogad be, hanem a környékből is. Ez nagy könnyebbséget jelentene a városnak. A tartomány ezenkívül átvonná a középiskolák fenntartását és karbantartását. A legfontosabb azonban az, hogy a tartományi, illetve országutak kiépítését nem kellene a városoknak végezni, mert ezt is a tartomány venné át. A bácskai tartomány egyébként tervbe vette az országutak kiépítését és javítását és ezt tíz éven belül végre fogja hajtani. Ezt Szubotica város önállóan még száz év múlva sem tudná megcsinálni.

— Mindez tehát csak hasznára lehet a városoknak. A parasztság, minthogy a jó utakkal ki lesz elégítve, nem fog a jövőben animozitással viselkedni a városfejlesztési programok iránt, mint eddig. Ha a városok a tartományhoz tartoznak, akkor nyugodtan és sokkal nagyobb eredménnyel megvalósíthatják városfejlesztési programjukat, mert nem kell gondolniuk az utjavításokra, a kórházra, az iskolákra és sok más dologra, hanem a községi pótdadót kizárólag városfejlesztési és építési célokra, vagy szociális munkára fordíthatják.

— Jobb a városoknak, ha a tartományhoz tartoznak azért is, mert nem függnek az állandó kormányváltások-

tól. Ma még radikális a belügyminiszter, akinek felügyelete alá tartoznak, holnap már demokrata lehet, ami befolyásolhatja a városi közigazgatást. A tartomány ezzel szemben négy évig állandó és a tartományt nem vezeték politikai, illetve pártpolitikai szempontok.

— A bácskai tartománygyűlés egyébként nagy költséget keres az utépitések céljára. A tartománygyűlés bizottságot

küldött ki, amely részletes tervet fog kidolgozni az utépitésekről. Ezután a tartomány nagy és hosszulejárata beruházási költséget fog felvenni, amiből kiépítik az utakat. Az utépitések úgy fognak történni, ahogy a községek és a városok fizetnek. Ha Szubotica többet fog fizetni, mint Noviszdad vagy Szombor, akkor természetesen a szuboticei utakra többet fog a tartomány fordítani. Ha pedig a városok nem akarnának fizetni, akkor végrehajtást fognak vezetni ellenük. A bácskai tartomány a napokban újból felszólította a városok vezetőit, hogy haladéktalanul tegyenek eleget fizetési kötelezettségeiknek és ha erre a felszólításra sem fognak fizetni, akkor az ügy valószínűleg a tarto-

mánygyűlés elé kerül és a tartománygyűlés a végső eszközöket fogja igénybe venni.

— A tartománygyűlés egyébként ideális intézmény és korlátlan önkormányzat. A tartomány határozatai ellen egyenesen és kizárólag az államtanácshoz lehet felekezni. A tartományi főispán a kormány képviselője és téves az a hír, hogy a tartomány a belügyminiszterium felügyelete alatt áll.

Manojlovics Viadisláv dr. tartománygyűlési elnök végül kijelentette, hogy a tartománygyűlés segíteni akar a munkanélkülieken és pedig olyképp, hogy a tavasszal megindítja a közmunkákat, amelyek a munkások ezreit fogja foglalkoztatni.

Briand a szenátusban válaszol Stresemann külügyi expozéjára

Párisban teljes megalégedést keltettek a német külügyminiszter kijelentései

Párisból jelentik: Feszült érdeklődés előzi meg *Briand* külügyminiszter expozéját a szenátus ülésén. A külpolitikai vitát a szenátus tudvalevőleg több ízben elhalasztotta, mert

Driznd be akarta várni *Stresemann* külügyminiszternek a német birodalmi gyűlésen elhangzott expozéját.

Az interpellációkra, melyek közül egy a jugoszláv kölcsönre vonatkozik, csak *Briand* beszéde után kerül sor.

A párisi lapok bőven foglalkoznak *Stresemann* kedden elmondott külügyi expozéjával és érdekes, hogy az *Oeuvre* a legteljesebb mértékben helyesli a német külügyminiszter kijelentéseit. A lap szerint

Stresemann beszéde azt bizonyítja, hogy hivatott államférfi áll a német külpolitika élén

és *Stresemann* a német birodalom legnagyobb államférfiának nevezi.

Az *Echo de Paris* *Stresemann* érdemének tudja be, hogy sokkal világosabban és őszintébben beszélt, mint bármikor és hogy

Stresemann végleg leszámol *Paul Boncour*nak a megszállással kapcsolatos híres formulájával.

amelyben a rajnai tartomány katonai ellenőrzését ellenszolgáltatásként feltételül kötötte ki a *Rainvidék* kiürítéséért.

Mussolini megnyugtató nyilatkozatot tett Titulescu előtt az olasz-magyar szerződésről

A román külügyminiszter magánkihallgatáson jelent meg a pápánál és csütörtökig meghosszabbította római tartózkodását

Rómából jelentik: *Titulescu* román külügyminiszter az olasz kamara elnökénél tett látogatása után bucsúkihallgatáson jelent meg *Mussolininál*, majd *Grandi* államtitkár kereste fel, akivel hosszabb ideig tanácskozott. Ezután

Titulescu a Vatikánban jelent meg, ahol a pápa magánkihallgatáson fogadta.

A pápai audiencia után a román külügyminiszter *Gaspary* bíboros államtitkáránál tett tisztelegő látogatást. Politikai körökben *Titulescu* vatikáni látogatását a román konkordátum-tárgyalásokkal hozták összefüggésbe és ebben a vonatkozásban nagy jelentőséget tulajdonítanak tanácskozásainak.

Titulescu váratlanul meghosszabbította római tartózkodását

és az eddigi terv szerint csütörtökön fog Párisba utazni.

Mint Bukarestből jelentik, *Titulescu* római látogatásáról a *Cuvantul* azt írja, hogy

Titulescu és *Mussolini* tárgyalásainak legfontosabb eredménye az a nyilatkozat, amelyet *Mussolini* az olasz-magyar szerződésről tett a román külügyminiszter előtt.

Ez a szerződés — írja a *Cuvantul* — a kisanant államaiban igen nagy gyanakvást és bizalmatlanságot keltett, mert nem csupán egyszerű barátsági szerződést láttak benne, minthogy az volt a gyanu, hogy a szerződésnek vannak olyan rendelkezései is, amelyek Magyarország területi követeléseire vonatkoznak. A tárgyalások során

Mussolini kijelentette *Titulescunak*, hogy Romániának nincs miért féltene Magyarországtól, mert Olaszország semmi szín alatt sem fog magyar akciókat támogatni Románia ellen, sőt ellenkezőleg, minden ilyen akciót megakadályozna és lehetetlenné tenné.

Megjegyezte *Mussolini* hogy ezt *Bethlen* miniszterelnöknek is megmondotta, amikor Rómában tartózkodott és aláírta az olasz-magyar szerződést.

Románia minden külön kívánsága teljesedésbe ment *Mussolini* és *Titulescu* megbeszélése során

— írja a lap — és azokban a tárgyalásokban, amelyeket *Titulescu* más olasz

államférfiakkal folytatott. *Titulescu* tárgyalásairól már jelentést küldött *Bratianu* miniszterelnöknek és ebben kifejezést adott rendkívüli megalégedésének római látogatásának eredményei fölött.

Noviszdad város csak évek múlva akar új színházat építtetni

Pénteken rendkívüli közgyűlés lesz a színház és a tisztviselőállások ügyében

Noviszdadról jelentik: *Dr. Borota* Braniszláv polgármester rendkívüli közgyűlést hívott össze február harmadikára, péntekre. Két pontból áll a rendkívüli közgyűlés napirendje, ezek: a tisztviselőkérdés és a színházkérdés.

A tisztviselőkérdésben a többség azt az álláspontot foglalta el, hogy a választás után betöltendő összes tisztviselői állásokra pályázatot kell kiírni. A régi színház leégése folytán aktuálissá vált színházépítés ügyében a városi tanács azt fogja indítványozni, hogy a közgyűlés küldjön ki szűkebb bizottságot a kérdés tanulmányozása és javaslatlással véget.

Nyolc millió dinár szükséges az új színház felépítéséhez, ezre szemben csak két és fél millióra nőtt a színházalap a mozikban szedett színházadóból, de a város ebből az alaphól is kölcsönvett egymilliószázezer dinárt a *Mária királyné-ut* építése alkalmával, továbbá nyolcszázezer dinárt a légszuszogár üzembehelyezése és háromszázötvenezer dinárt az árvédelmi intézkedések céljára. Így a színházalaphól most mindössze kétszázötvenezer dinár van meg készpénzben. Ha a város most építeni akar, a szükséges nyolcmillió befektetést egészben kölcsönből kellene fedezni, ami huszonöt évi amortizáció mellett évi nyolcszázezer dinárt jelent.

Bevétel azonban az alap kamataiból és a moziadóból évente nem lesz több négyszázezer dinárnál, így a város kénytelen lenne minden évben huszonöt éven át háromszázötvenezer dinárt ráfizetni. A városi tanács ezért arra az álláspontra helyezkedett, hogy a színházépítéssel várni kell néhány évig, míg az alap ötmillióra növekszik, mert a város visszafizetné a kivont összegeket és így akkor csak három millió dinár kölcsönt kellene felvenni. Közben esetleg értékesítenék a *Mária királyné-ut* házhelyeket s ezek jövedelmét is befektetnék a színházépítésbe, úgyhogy a város lakosságát nem érné megterhelés. Erről kell döntenie a pénteki rendkívüli közgyűlésnek.

A város törvényhatósági bizottsága február havi rendes közgyűlését kilencedikén, csütörtökön fogja megtartani.

A k o r z ó
unalmasá válik
Ö N N E K
ha otthon van tőlünk jó
r á d i o j a
Konrath D. D., Subotica

A vajdasági munkásbiztosítók a decentralizálás ellen

Kérik a szociálpolitikai minisztert, hogy vonja vissza rendelettervezését

A szociálpolitikai miniszter a napokban küldötte meg a jugoszláv munkásbiztosító pénztáraknak és munkáskamaráknak január 23-án kelt rendelet tervezetét, mely szerint a munkásbiztosítás betegségleyezési ágazatát olyképpen akarja átszervezni, hogy a munkásbiztosítási pénztárak a betegségleyezési ágazatban teljes önkormányzatot kapjanak.

A szociálpolitikai miniszter rendelettervezete szerint mindazokat a munkásbiztosító pénztárakat, amelyeknek nincs huszezer tagjuk, ha a pénztári igazgatás két egymás után következő évben veszteséggel zárják le számadásaikat, vagy ha az igazgatás költségei két százalékkal nagyobbak volnának, mint azoké a pénztáraké, amelyeknek több, mint huszezer tagjuk van, fel lehet oszlatni és más szomszédos pénztárhoz csatolni. A tervezet értelmében nem lehetnek a munkásbiztosító pénztáraknak sem igazgatósági, sem felügyelőbizottsági tagjai azok a munkaadók, akik három havi hátralékban vannak.

A szociálpolitikai miniszter előírja a pénztáraknak és munkáskamaráknak, hogy legkésőbb február elsejéig tegyék meg észrevételeiket.

A noviszadi, szubotici, szombori, becskerekai és a vrsaci pénztárak egyöntetű megállapodásra jutottak, mely szerint nem tehetik meg észrevételeiket, hanem felkérik a minisztert, hogy a tervezetet vonja vissza. A kérelem teljesítése esetére kérik, hogy az új tervezet elkészülte előtt hívjon össze ankétet, amelyre hívja meg a munkásbiztosítási pénztárakat, munkáskamarákat, az Országos Munkásbiztosítási Hivatalt és hallgassa meg azokat. A vajdasági munkásbiztosítási pénztárak megmaradnak régebbi állásponjtjuk mellett, hogy a munkásbiztosítási intézménynek csak egy főszerve legyen: az Országos Munkásbiztosítási Hivatal, mely a munkásbiztosítást saját fiókjai útján hajtja végre. A központosításnak az az előnye van, hogy az Országos Hivatal támogathatja azokat a pénztárakat, amelyek eleinte deficitel zárnák üzleti éveiket, mint amilyeneket előreláthatóan a szerbiai és montenegrói pénztárak lesznek, ahol még nincs fejlett ipar és így nincs elegendő ipari munkásság.

A vajdasági pénztárak továbbá arra az egyöntetű álláspontra helyezkedtek,

hogy nem tartják megfelelőeknek az úgynevezett »nagy« pénztárakat és hogy jobb a 15.000 tagot számláló pénztárak, amelyek egy-két városra és három-négy járásra terjednek ki. Ezt azzal indokolják, hogy a munkásbiztosító pénztáraknak csak székhelyeiken vannak spe-

cialista orvosaik, vagy jól felszerelt rendelők, míg azok a felek, akik nem laknak a pénztárak székhelyén, csak nehezen és körülményesen tudnak a pénztárak vezetőségeivel érintkezni, ami természetesen megnehezíti azok ügyeinek kedvező és gyors elintézését.

Megkerült az eltűntnek hitt amerikai tengeralattjáró

Egy hadihajó megtalálta az S. 3-at, amelynek nincs semmi baja

Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államokban óriási izgalmat keltett a nemrég elsüllyedt S. 4. tengeralattjáró testvérhajójának, az S. 3. tengeralattjáró naszádnak az eltűnése. Az S. 3. résztvevő az amerikai flottának Kuba délkeleti partvidékén tartott nagygyakorlatán, azonban a nagy vihar elszakította a tengeralattjárót a flottától és azóta a tengeralattjáró, amelyen három tiszt és 32 főnyi legénység volt, nem adott semmitéle életjelet magáról.

A tengerészeti minisztérium hadihajókat és repülőrajokat küldött ki az S. 3. kikutatására és kedden a tengerészeti minisztériumhoz szikratávírat érkezett, amely szerint az S. 3. megkerült. A tengeralattjáró naszád felkeresésére kiküldött 26 hadihajó egyike akadt rá az S. 3-ra, amelyen a szikratávírat jelentés szerint minden rendben van, de hogy miért nem adott a tengeralattjáró vasárnap óta hírt magáról, azt még nem tudják Washingtonban.

Felére csökkent a hátralék a noviszádi törvényszéknél

Kimutatás a törvényszék egy évi munkájáról

Noviszadról jelentik: Dr. Belajdzsics Vladimir, a noviszádi törvényszék elnöke most készítette el a törvényszék múlt évi működéséről szóló kimutatást.

A jelentés szerint az elmúlt évben a törvényszékhez 4.280 új ügy érkezett, amelyek közül 2.138 polgári, 187 váltóügyű és 223 válókereset volt. Feltűnő a válókeresetek aránytalan megnövekedése. 1927-ben 1.072 új bünyűgy érkezett a törvényszékhez. 1925-ben, amikor dr. Belajdzsics Vladimir került a noviszádi törvényszék élére, 3.730 új ügy foglalkoztatta a törvényszéket, ez a szám 1926-ban 3.958-ra szaporodott és 1927-ben már 4.280 volt. Ennek az a magyarázata, hogy az értékhatár felemelésével a törvényszéknek, mint másodfoku bíróságnak az eddigénél több munkája volt. 1925-ben a polgári felelőbírói ügyek száma 464 volt, 1926-ban 730 és 1927-ben 955, vagyis majdnem a kétszerese annak, mint 1925-ben. A törvényszék munkáját lényegesen megnehezítette, hogy az értékhatár felemelése előtt a törvényszéken egyes bírák in-

ezekben az ügyekben a törvényszék, mint másodfoku bíróság működik és a felelőbírói ügyeket hármas tanács intézi és így a törvényszék tevékenysége megnagyobbodott, tehát a bíról személyzet nagyobb mérvben van igénybe véve. Ennek ellenére a hátralékok kisebbek lettek.

Elsőfoku polgári ügyekben 1924. év végén a hátralék 1.706 ügydarab volt, 1927. végén ez lecsökkent 661-re, ami teljesen megfelel a normális helyzetnek. Büntetőügyben 1924. végén a hátralék 655 darab volt, ez lecsökkent 1927. végén 319-re, a normális létszámra, amely a felénél is kisebb, mint 1924. végén volt. A munkatöbbletet a törvényszéki elnök azzal egyenlítette ki, hogy egy helyett két polgári tanácsot létesített, legújabbban pedig három tanácsot alakított.

1925-ben a noviszádi törvényszék polgári felelőbírói ügyekben 337 ítéletet hozott, 1926-ban 433 ítéletet és 1927-ben 656-ot, ami ugyancsak a kétszerese az 1925-ben hozott ítéletek számának. A törvényszék 1927-ben első- és má-

sodfoku polgári ügyekben 1.432 végítéletet hozott, míg a büntetőügyekben a végítéletek száma 509.

1928-ra maradt 661 polgári ügy, 53 elsőfoku, 383 felelőbírói ügy és 319 elsőfoku és 93 másodfoku büntető ügy.

Az elmúlt évben a törvényszékhez 82 sajtóper érkezett, amelyből 71-et elintézték és 11 maradt elintézetlenül.

Az elnöki jelentés a törvényszék tevékenységénél felmerült nehézségeket megemlíti, hogy a törvényszéknek nélkülöznie kell a régi, tapasztalt bírákat, akik alkalmasak voltak az egyes tanácsok vezetésére. Ezeket a régi bírákat legnagyobb részben a felelőbírói bírósághoz helyezték át és a törvényszék kénytelen fiatal kezdő bírákkal dolgozni, úgy hogy ennek folytán a törvényszéki elnök kénytelen volt a legtöbb tanács elnöki tisztjét ellátni és ezáltal nem ellenőrizhette a kívánt mértékben a törvényszék többi munkáját. Sok bíró, jegyző került a felelőbírói bírósághoz, a semmitől kezdve és sokat berendelték a minisztériumba.

Megnehezíti a törvényszék működését az is, hogy a kézbesítési szolgálat igen nehézkes, a községek e tekintetben nem végzik kellő lelkiismeretességgel és gyorsasággal a munkát. Megnehezíti továbbá a munkát az illetéktörvény, mely nem felel meg az itteni viszonyoknak, azonkívül más körülmények is, a törvényszék ennek ellenére mégis erősen csökkentette a hátralékait és a személyzet telfelhasználásával iparkodik a jogkereső közönség minden igényét teljesíteni.

A szocialista párt vezetősége biztosítani akarja a pártegységet

A pártvezetőség határozatai vajdasági pártkérdésekben

Noviszadról jelentik: Az országos szocialista párt vezetősége vasárnap ülést tartott, amelyen az ország minden tartományának pártszervezete képviselve volt. Az ülés főleg vajdasági pártügyekkel foglalkozott.

A pártvezetőségi ülésen Koracs Vitomir elnök, míg az előadói tisztet Divac Nedeljko, az országos pártvezetőség központi titkára töltötte be. Az ülésen a szlovéniai szervezeteket Petelján József nemzetgyűlési képviselő, a horvát szervezeteket Berberovics Gójkó tanár, a Vajdaságot Brkics Vojin munkásbiztosítópénztári igazgató, Bosznia Jaksics Jövő szarajevói munkáskamarai titkár képviselte, míg Szerbiát a központi pártvezetőség Beogradban lakó tagjai képviselték.

A pártvezetőség hosszabb vita keretében foglalkozott a pártot érdeklő aktuális kérdésekkel és a vajdasági pártügyekben a következő határozatot hozta:

1. A pártvezetőség egy bizottságot delegál, amely kiszáll Vrsacra és a helyszínen vizsgálja meg a vrsaci második pártvezetőség kérését, hogy a pártvezetőség vegye fel a párthá. 2. A pártvezetőség a párt alapszabályainak hatvanadik szakasza értelmében választott bíróság elé állítja Krevecz Oszkár alsóbánáti volt párttitkárt, egyúttal, míg a választott bíróság nem hozza meg döntését, felfüggeszti párttagságát és eltávolítja minden ezzel járó szerepléstől. 3. A pártvezetőség felhívja az összes bánáti szervezeteket, hogy a pártadó bélyegeket kizárólag a becskerekai tartományi pártvezetőségtől szerezzék be.

A pártvezetőség azután hosszasan megvitatta a szakszervezeti funkcionáriusok magatartását és a következő irányelveket állította fel: A szakszervezeti funkcionáriusoknak minden lehető el kell követni, hogy a kommunista párttól függő, úgynevezett független szervezetek ne tudjanak részt venni azokon a szakszervezeteken, amelyeket ha nem is a párttal együttműködő, de mégis szocialista szakszervezeteknek lehet tekinteni. Ha azonban a szocialistapárt tagjai közül valaki, aki egyúttal tisztséget tölt be valamelyik szakszervezetben, még sem tudna állásponjtjának többséget szerezni, és a szakszervezetet másképp határozna, akkor a szocialista párt az illetőnek nem tehet és nem is tesz szemrehányást és azt a szakszervezeti funkcionáriust nem fogja felelősségre vonni, ha a többség által hozott határozatot végrehajtja, még abban az esetben is, ha a határozat ellentétben állana a szocialista párt érdekeivel.

Mint hogy a pártvezetőség ezt az állásponjtot foglalta el, bizonyos, hogy ilyen értelmű határozati javaslat fog a kongresszus elé kerülni, miáltal a pártszakadás elkerülhető lesz.

A tizenhármak

Irtai: Körös Andor

Harmadnapja rostokol a szállodai szobafogságban a tizenhármak lakó s már két nap óta ágyban fekszik — ugyan mit is csináljon? Fekszik, fekszik s várja az álfató mérgeg hatását, roppant szeretne aludni, de még nem bír, pedig már lélekén térdel az álom. Olvasna s nincs mit. Körül van zárva áttörhetetlen gyűrűvel.

Lent a partokat előntötte az árvíz. A sziget északi felén átszakadt a gát, csak a kopár fák zeg-zugos ágai ködlenek az ablak négyzetében, deréklig vízben áll a világ, úgy rémlik, ez ég rálépett a folyékony földre s a vízbeborult föld föl az égig akar érni. Iszonyu örült tótágas.

Az agyongyűrt ágyból kábultan bámul ki az ablakon s lesi a rohamosan lerogyó estét.

Február van. Olykor sebzett szélvész vágat az egeből tébolyult vonítással s végigsöpri a dagadó Dunát.

Szinte látja kívülől: a domboldalba épített házak előretölt őrszeme gyanánt áll mézfőhár, vértelen arccal a Dunapalota-szálloda Szentendre partján. Nyáron regattások kirándulóhelye, télen urifajta titkos szerelmespárok menedéke. Nem utszéli hely ez, csak partszéli — a most elsőnek esik a vad víz áldozatául.

Három napja, hogy a Duna tombol, nem hoz autót, vicinális szerelmeseiket a fővárosból. Harmadnapja ijesztő a csönd itt az emeleten. Mert a bugások, dörcek és kiáltások közepén — fent a szálló egyetlen foglalt szobájában — töretlen a csönd, mint egy ép mag, amelynek szo-

tyakos gyümölcsét körben már pondrók falják.

A víz roppant tenyere imént nyomta be a pinceablakokat. Azóta az épület alól furcsa nehéz kongás döng: a vizet nyelt pincében uszáknak s összeverődnek az üres hordók.

Az ablakrámkban szakadatlan kocognak az üveglemezek s már ez a nész is a nedveslelkű csönd zenéjéhez tartozik. Kívül, a falakon túl, százféle suhogás jön-megy, szél és állat: jajgat, üvölt s egy sereg felájult harang zug a hangzavarban.

A tizenhármak lakó szeme, füle lassacskán becsukódik.

— Meghalok — mondja magában — megfulladok, víz lesz a sírom, feneketlen víz . . .

Nagyon fél a víztől, megborzadna éppen, de az álom erősebb: nem engedí. Mértéketlen erő elhuzza a parttól — parttalan, végtelen térségen vándorol évszázadok óta. Valahol a messzeségben van, valami, amiért megy, mert mennie kell, de nem tudja, mi az.

Apránként meghasad a sivatag egy színű ön-ége: vöröskék izzó égbolt borul a homoktenger fölé s a légben rohanyást közeledik a nap. A homok vörhenyesre pirul, olyan, mint a teve szőre, gégészorító hőség dül a siftergő menny köhőjából, szikkadt szomjuság gyötéri a vándort, de schol egy gyümölcsfa, sehol oázis, hűsítő forrás, csak a páratlan tüzes lég reszket a sivatagon. Fehérbe-forgó szemmel bámul a reménytelen, utatalan ut elé. A vörösrá fött homok huzza lefelé, karjai kilendülnek, szája ki nyílik, térde berogyan.

— Uramisten! — nyögi. — Elégék! Elégék! Segíts!

A meggyult levegő mellén hever már, falánk kis nyelvcséki vérebe nyálnak s ez ijesztő gyorsan szárad, husa fonnyad, pillanatok alatt mumivá aszik.

— Meghalok — nyöszörög — tűz lesz a sírom, láng és parázs . . .

Most éri csak, milyen rettenesen fői a tüztől, de az ébredés visszarántja s a pokol kialszik.

*

Mérhetetlen, emberfeletti erő az, ami akkorát ránt rajta, hogy visszahull a szállodai ágyba, az árvíz közepére. Azon éjszaka van-e, mikor elaludt, vagy másnap éjjelre jár, fogalma sincs a tizenhármak száma szoba lakójának.

Ideglázban hever. Teste még forró — de már hallja a nyirkos szél vonítását, az ár szakító dübörgését s hirtelen összeborzad.

— Fogom a testem — szól halkán és szeme mind rádtalban merül a sötétségbe. — Megvakultam! — kiáltja borzadva s nyomban gyufát gyújt, de mikor a felvillanó tüzeckébe néz, akkor sem hiszi, hogy lát.

Ha álomban eljöhét a tűz, ahogy ébren eljött a víz, miért ne lehetne vak mikor lát?

Ilyen beretveálesen még sohasem hasonított agyába ez a kétségbeesítő kérdés. Reszketve föltérdepel az ágyban, kiáltja száját és torkaszakadtából üvölti: — Melyik a valóság?!

*

Az árvíz után egyébről sem beszéltek Szentendréen, mint hogy a Dunapalota-szálló tizenhármak száma szobájának lakója, egy magányos fiatalember, halálálmében megörült.

Jöjjön el mindenki! A 14 napig tartó háztartási cikkek és zománcedény olcsó árusításunk kiállítását véteikényszer nélkül megtekinteni!

„BARZEL“ vasüzlet SUBOTICA

CIRKUSZ

A zöldkalapos hölgy

A Radics-kitérő előtt felszálltam a villamosra. Egy zöldkalapos hölgy lökdösve tolokodott utánam és miután sikerült lakkeipőben időző tyukszememet letaposnia, benyomult a kocsii belsejébe.

En kint maradtam a hátsó perronon. Amikor a kalauz a jegyemet kérte, odaadtam neki hét dinárt. Kettőt kérek, egyik azé a zöldkalapos hölgyé ott elől.

A kalauz letépte a két jegyet, átadta és bevonult a kocsiba.

— Szolgálhatok jegyekkel?
— Kérek — mondta egy zerge-tollas ur.

— Kérek — mondta egy tizenhárom-éves kislány.

— Kérek — mondta egy magasrangú katonatiszt.

A kalauz végül odaért a zöldkalapos hölgyhöz.

— Kérek — mondta a zöldkalapos hölgy és odanyújtott neki három és fél dinárt.

A kalauz nem fogadta el.

— Már meg van váltva.

— De hiszen még nem fizettem — tiltakozott a nő.

A kalauz rá se hederített. Ment tovább és rövid eszmeeserét folytatott a kis ablakon keresztül a vezetővel. Amikor visszafelé jött, a zöldkalapos hölgy megállította:

— Még nem adott jegyet.

— A kísérője váltott kint — világosította fel a kalauz.

— Nekem nincs kísérőm.

Ez a csökönyösség bosszantotta a kalauzt.

— Nagysádnak már van jegye — szólt erőlyesen.

Az utasok odafigyeltek.

A zöldkalapos hölgy kezdte kényelmetlenül érezni magát. Utimátumot intézett a kalauzhoz:

— Elveszi a pénzt, vagy nem?

Nem kapott választ. A kalauz hátrapislantott a perron felé, hogy látom-e, ha ő esetleg még egyszer beinkasszálja a menetdíjat? Látta, hogy látom. Ez több volt, mint amennyit érző szíve el tudott viselni. Némán visszavonult, mint hajdan Cincinnatus a háború befejezése után, azzal a különbséggel, hogy a római az ekeszarvához tért vissza, míg a kalauz ki ment a vezetőhöz egy kis tereferére.

A huszárkaszárnánál kiszállt a magasrangú katonatiszt, kiszállt a tizenhároméves kislány és kiszállt a zerge-tollas ur.

Ellenben beszállt egy ellenőr.

A villamos elindult.

Az ellenőr kihuzta az ablakrámba dugott menetjegyzéket és gondosan átvizsgálta, mint Hindenburg a mazuricsata haditervét, amikor a vezérkari főnök elébe terjesztette, azzal a különbséggel, hogy míg a tannenbergi győző ez után lefeküdt aludni, az ellenőr csak most lepett tulajdonképpen akcióba.

— Szabad a jegyet? — fordult hozzám.

Odaadtam neki az egyik jegyet. Megnézte, megpödrölte, megszagolta, aztán leszakította a sarkát.

— Köszönöm — mondta és szalutálva visszaadta.

A másik jegyet összegyűrtem és eldobtam.

Az ellenőr ezalatt behatolt a kocsii belsejébe. Ott ült a zöldkalapos hölgy egyedül, mint egy elhagyatott özike az őserdőben, azzal a különbséggel... illetőleg minden különbség nélkül, mert az özike is jegy nélkül szokott az őserdőben ülni.

Az ellenőr mély megdöbbenéssel vette egyrészt át a három és féldinárt a

zöldkalapos hölgytől s még mélyebb megdöbbenéssel vette másrészt tudomásul, hogy a nő eddig még nem fizetett.

— Hol szállt fel nagysád? — kérdezte gyanakodva.

— A Radicsnál.

— És mért nem tetszett azóta jegyet váltani?

A zöldkalapos hölgy zavartan felelt:

— A kalauz nem akart adni.

— Á, nem akart adni? — csodálkozott az ellenőr — nagysád bizonyára kérte, hogy adjon, de ő nem akart.

— Valóban kértem, — mondta a zöldkalapos hölgy pírulva.

A megállónál új utasok szálltak fel. Az ellenőrt ez nem zsenirozta. Tovább faggatta a nőt:

— Nagysád bizonyára erőlyesen követelte a kalauztól, hogy adjon jegyet?

— Csakugyan erőlyesen követeltem.

— Talán bizony még a kezébe is nyomta a pénzt, de ő nem volt hajlandó elfogadni?

A zöldkalapos nő égő arccal válaszolta:

— Szórol-szóra így történt.

Mindenki mosolygott.

— Nem szégyenli magát, uriaszony léteire csalni, — förmedt rá minden átmenet nélkül az ellenőr — rongyos pár dinár miatt el akarja bliccelni a jegyváltást.

Az új utasok kárörömmel hallgatták a megszegényítő prédikációt és gunyosan nevettek, amikor a zöldkalapos hölgy tiltakozni próbált.

— Jó lesz, ha nem jár a szája, — förmedt rá az ellenőr — mert még a bírságot is megfizettetem magával.

A zöldkalapos hölgy ezt már nem várta meg. Végigszaladt a kocsin és leugrott. Majdnem elgázolta egy autótaxi.

Máskor ne lépjen a lakkeipőmre.

—zik—

— Azoknak a tisztviselőknek tehát, akiket azokra a állásokra neveztek ki, amelyeket választás után kellett volna betölteni, most, miután a tisztviselői választásokon bármely okból kifolyólag megbuktak, nem köteles a város semmiféle végkielégítést vagy nyugdíjat fizetni. Ezek a tisztviselők csak munkájuk után követelhetnek fizetést. Különben is az eddigi tisztviselői és közigazgatási rendszer ideiglenes volt.

Máskép csak azok gondolkoznak, akiket valamilyen érdek vezet és nem tárgyilagosa.

Előadás alatt

öngyilkosságot kísérelt meg egy beogradi diákleány

Revolverrel mellbelötte magát, mert intőt kapott

Beogradból jelentik: A beogradi kereskedelmi iskolában előadás alatt öngyilkossági kísérletet követett el Kiszics Sztanka tizenhatéves leány, az iskola első osztályának tanulója. Kiszics Sztanka a délelőtti első óra elején a tanteremben revolvert vett elő és mellének szegezte. Az osztályfőnöknő ezt észrevette és a leány mellé ugrott, aki azonban ezalatt elsütötte a revolvert és bal vállából patakzott a vér. Még egy második golyót szívébe akart irányozni Kiszics Sztanka, de az osztályfőnöknő kicsavarta kezéből a fegyvert.

Az életunt diákleányt az állami ambulanciára szállították, ahol bekötötték sebeit. A kihallgatását végző rendőrtisztviselő előtt Kiszics Sztanka azt vallotta, hogy azért akart megválni az élettől, mert legutóbb intőt kapott. Revolverét a bátyjától lopta. Könyvtáskájában egy katonatiszthez címzett levelet találtak. Az öngyilkos leányt kórházba vitték, ahol megoperálták. Állapota súlyos.

Három hónapi fogház rablásért

Becskerekéről jelentik: Érdekes bűntudomány tárgyalta a becskereki törvényszék tündetőtanácsa. A múlt év október 27-én történt, hogy Urosev Milivoj krszturi földműves gyalogosan elindult Dragutinovó felé. Magával vitt 880 dinárt, azonkívül a zsebébe tett két váltót, amelyeket két dragutinovói gazda irt alá, az egyik 11.280 dinárról szólt, a másik 14.867 dinárról, amely összegek ellenében ő annakidején sertést, marhát és gabonát adott hitellel.

Mikor Urosev Milivoj a dragutinovói határba ért, az egyik fordulónál szembe-találkozott két emberrel, akik megtámadták. Az egyik lefogta a kezét, a másik kikutatta zsebeit és elrabolta 880 dinárját és a váltókat. Urosev egyenesen a dragutinovói csendőrséghez ment és feljelentést tett támadói ellen. A csendőrség az adott személyleírás alapján hamarosan le is tartóztatta Rajterov Pera és Terzin Dragoljub dragutinovói napszamosokat, akiket beszállítottak a becskereki ügyészség fogházába.

Rajterovot és Terzint rablás büntetével vádolta az államügyész, a törvényszék pedig most vontá őket felelősségre. A főtárgyaláson mind a két vádlott töredelmesen beismerte a tettet. Egyöntetűen előadták, hogy Rajterov fogta le Urosev kezét, Terzin pedig elszedte a pénzt. Azzal védekeztek, hogy nagy nyomorban voltak és nem volt mit enniük.

A törvényszék Seiteri Nikola védőbeszéde után kihirdette az ítéletet, mely szerint az enyhítő körülmények figyelembevételével Rajterov Pérá három hónapi, Terzin Milivojt pedig egy hónapi fogházra ítélték. Az ítélet jogerős.

Szubotica szarmazásu magyar egyetemi hallgató kémkedési pöre a pécsi honvédtörvényszéknél

Tadics János pécsi egyetemi hallgatót Jugoszlávia javára elkövetett kémkedéssel vádolják

Budapestről jelentik: A pécsi honvédtörvényszék kedden kezdte tárgyalni Tadics János Endre szuboticaai illetőségű, állítólagos orvostanhallgató bűntudományt, akit különböző államellenes bűncselekményekkel és kémkedéssel vádol a honvédtudomány.

Tadics 1919-ben jött Magyarországra, ahol belépett a hadseregbe és hosszabb ideig a kaposvári vegyesdandárnál szolgált. Később kilépett a hadseregből és visszaköltözött Jugoszláviába, majd újra Magyarországra jött és a pécsi egyetemre iratkozott be. Időnként Tadics gyakran utazott Osziyekre, Beogradba és Szubotica-ra és ezért gyanússá vált. Figyelni kezdték, majd elrendelték letartóztatását.

A letartóztatás rendkívül izgalmas körülmények közt történt. Tadics éppen barátjánál tartózkodott, amikor a detektívek meglepték. Tadics ekkor kiugrott az ablakon és átvette magát a

kerítésen a szomszédos autógarázsba. Itt egy indulásra kész autóba ugrott a sofőr mellé és revolvert szegezve a sofőrre, követelte, hogy vigye át Jugoszláviába. A sofőr kénytelen volt elindulni, az időközben odaérkezett detektívek azonban ugyancsak auton üldözöbe vették. A Tadicsék autója már a város határában járt, amikor a sofőr azzal a kifogással, hogy az autó defektet kapott, megállította a kocsit. Tadics futásnak eredt, de a detektívek elfogták és azóta letartóztatásban volt.

A honvédtörvényszék keddi tárgyalásán Tadics elmondta, hogy huszonegyéves. Mohácsen született és szuboticaai illetőségű. 1919-ben jött Magyarországra, Pécs kiűritése után azonban visszatért Jugoszláviába, majd később visszatért Pécsre, ahol beiratkozott az egyetemre.

A törvényszék ezután az ügyész indítványára zárt tárgyalást rendelt el.

Jár-e nyugdíj a kinevezett tisztviselőnek?

Ivandéki Imre dr. szerint a kinevezett tisztviselők, ha nem választották meg őket, sem nyugdíjat, sem végkielégítést nem kaphatnak

A szuboticaai képviselőtestület legutóbbi ülésén megválasztott városi tisztviselők közül, azok, akik még eddig hivatali esküt nem tettek, kedden délelőtt tettek le az esküt a városi tanács előtt. Az új tisztviselők, illetve előléptetett tisztviselők szerdán délelőtt foglalják el új hivatalukat és azokat, akiket nem választottak meg és nem neveztek ki, ugyancsak szerdán fogják felmenteni. Február elsejétől kezdve már az új tisztviselői kar fog a városházán dolgozni.

A meg nem választott tisztviselők felmentése folytán felmerül az a kérdés, hogy van-e ezeknek a volt tisztviselőknek igényük nyugdíjra, vagy végkielégítésre. Ez még nincs tisztázva és ebben az ügyben érdekes jogi vita fog kifejlődni városi képviselőtestület legközelebbi ülésén, amely határozni fog az egyes tisztviselők nyugdíj, illetve végkielégítési jogosultságáról. Politikai körökben bizonyára nagy feltűnést fog kelteni *Ivandéki Imre dr.* volt főispán-polgármester alábbi nyilatkozata, amelyben megtagadja a végkielégítésre való jogosultságot mind-

azoktól a tisztviselőktől, akik választás helyett kinevezés útján kerültek a városházára és akiket most nem választottak meg.

Ivandéki Imre dr. a *Bácsme gyei Napló* munkatársa előtt a következőképen nyilatkozott:

— Ami azokat a tisztviselőket illeti akik a tisztviselői választásokon megbuktak, ezek semmiféle szerzett jogokra nem hivatkozhatnak a nyugdíj és a végkielégítés kérdésében. A belügyminis-terium által 15.300 szám alatt kiadott szabályrendelet 3. pontja, csupán azokra a tisztviselőkre vonatkozik, akik az 1886 évi törvény XXI. és XXII. törvénycikk szerint kerültek állásukba. E rendelkezések ellenére a belügyminiszter is nevezett ki tisztviselőket, de ez nem volt törvényes és az ilyen tisztviselőknél nem lehet elismerni a szerzett jogukat a nyugdíjra, illetve a végkielégítésre. *Egy törvénytelen ténykedésből nem hárulhat semmi kötelezettség a városra még akkor sem, ha azt a törvénysértést a belügyminiszterium követte is el.*

BERLINI ANZIX

A töltőtoll

Tegnap be akarok menni a *Montblanc-üzletbe*. A barátom megállít:

— Mit akar venni?

— Töltőtollat.

(Töltőtollra okvetlen szükségem van. Sokat dolgozom újabban az állami könyvtárban, ahol nincs az íróasztalom tinte, ceruzával pedig nem szeretek írni.)

Barátom esőváltja fejét:

— Itt akar töltőtollat venni?

— Hát hol? Ez egy speciális töltőtoll-kereskedés.

— Ne örüljön meg. Ezeknél belekerül egy közepes töltőtoll tizenöt márkába. Jöjjön velem, majd megmutatom magának, hogy szerez az ember töltőtollat.

Elvitt az állami könyvtárba. Ott azonban, ahelyett, hogy bementünk volna a nagyterembe, befordult velem a folyosóra és egy tapéta-ajtó előtt állt meg, amire ki volt írva: *»Fundbüro.«* Bevitöttünk. A hivatalnoknak, aki lecsapott ránk, hogy mi tetszik, barátom a világ legártatlanabb arcával jelentette be:

— A múlt héten itt felejtettem az asztalon a töltőtollamat?

— Milyen márkájú volt? — kérdezte a tisztviselő.

— Montblanc.

A hivatalnok benyult egy fiókba és elének tett *hármac darab Montblanc-töltőtollat*. Egy hét alatt ennyit találtak ehébb az egyetlen márkából az ezerkét-száz asztalos olvasóteremben.

— Tessék kiválasztani!

Barátom kiválasztotta a legjobbat. Ezt a cikkemet már az új töltőtollal írom. Holnap elmegyünk a villanyosvasutat *Fundbüro-jába*, mert sürgős szükségem van egy esernyőre.

A görli tzi szökő-kutak

A *»Berliner Illustrirte Zeitung«* múlt héten új regényt kezdett, aminek *»Die Sache mit Schorrsiegel«* a címe.

Ugyancsak a múlt héten kezdte meg a *»Vossische Zeitung«* is új regénye közlését. Ennek a címe: *»Der Dämon«*.

Az *Illustrirte* regényének főhősei Benda Bernátnak hívják. Szobrász.

A Voss regényének főhősét Haake Pálnak hívják. Szintén szobrász.

Az egyik regény azzal kezdődik, hogy Benda beül egy repülőgépre nyolcezer márkával a zsebében. A pénzt valami *plasztikai munkáért kapta*.

A másik regény azzal kezdődik, hogy Haake beszáll egy villanyosba háromszáz márkával a zsebében. A pénzt ő is valami *plasztikai munkával kereste*.

Az olvasó a honoráriumok összege alapján azt hihetné, hogy Benda az új boxoló-fenomenét, Schmelinget mintázta meg, Haake pedig Thomas Mann íróit.

A dolog azonban nem így áll. Benda *Görlitz városának tervezett egy szökőkutát*.

Haake szintén *Görlitz városának tervezett egy szökőkutát*.

Miért van Görlitznek egyszerre két új szökőkutra szüksége? Ez annál rejtélyesebb, mert amikor szeptemberben Görlitzben jártam, egyáltalán nem vettem semmi olyasmit sem észre, hogy ennek a városnak a lakossága feltűnőbb előszeretettel tanúsítana a szökőkuták iránt. (Igaz, különösebb figyelmet nem szenteltem a kérdéseknek, mert általában nem szoktam nagy dolgokat csinálni a szökőkutákból.) Ha a görli tzi városi ellenzék feladata magasztalás áll, akkor tisztán fogja ezt a titokzatos ügyet, mert mégsem járja, hogy munkáslakások és csecsemőotthonok építése helyett rajzadokra és delfinekre pocsékolja a magisztrátus a közpénzeket! Nemde?

... Bár, ha ugy vesszük a dolgot, a szökőkut-megrendelések nélkül, hogy kezdte volna el Gerhardt Hauptmann a Dämon és a képeslap regénygyáros a Schorrsiegel-ügyet? Ha a görli tzi polgármesternek van egy kis sütnivalója azt fogja felelni az interpellációkra, hogy a kultúra se kutya, a városnak a művészeteket is támogatni kell, márpedig ki tudja, mikor lesz rá még egyszer alkalmom, hogy rongyos nyolcezerháromszáz márkával két szobrászt és két regényírót lehessen egyszerre talpraállítani?

lom, hogy rongyos nyolcezerháromszáz márkával két szobrászt és két regényírót lehessen egyszerre talpraállítani?

Kiugrott a trolni

Nem vagyok lírai kedély. Nem áll jól az arcomhoz. Vannak orrok, amelyek egy életre megszabják tulajdonosuk világnézetét, lelkiállapotát, sőt esetleg foglalkozását is. Negatív irányban minden esetre. Egy fitos alanyi költő egyszerűen lehetetlen, éppígy egy pisze trubadúr. De fordítva is, akkora krumplival, mint az enyém, szintén nem lehet az ember lírikus. Ami engem illet, rég levontam ebből minden konzekvenciát és nem írok szonetteteket, akárhogy viszket.

Nálam ez elv.

Most azonban mégis érzelegnem kell tizenöt-husz sor erejéig. Tegnap ugyanis amikor autóbusszon végimentem a Potsdamer-strassén, egyszerre nagyon melege lett a szívem. Alapjában véve szármáság az egész. Az hatott meg, hogy az uton végig álltak a villamosok, mert az első kocsin *kiugrott a trolni*.

Erről Pálcs jutott az eszembe.

A palicsi villanyos. Mennyit közlekedtem rajta három éven keresztül. Minden utasát ismertem. Még a kofákat is, akik behozták a tejet a városba. A kislányokat, akik a strandra utaztak. Az ügyvédek, akik a törvényszékre igyekeztek. A boltosokat, akik az üzletbe mentek reggel.

Ismertem a villanytársaság igazgatóját is. Fures ember volt, az isten nyugosztalja és nem hiszem, hogy van belga konzul, akinek az egyenruhája tüztőlőparancsnokibb lenne, mint amilyen az övé volt. Minden kalauzt és kocsivezetőt, ismertem, hogy az ellenőrökről ne is beszéljünk. A társaság főkönyvelőjét is ismertem: egyszer este bevitt a palicsi villájába és leitatott.

Na ja, egyik legjobb kuncsaftjuk voltam. Nyáron néha négyszer is megírtam napjában az utat a főbejárat és az Alekszandrova-utca közt. S a trolni néha mind a négyszer kiugrott.

A berlini villanyos főkönyvelője sose látta le. Azt se tudom, hogy az igazgatót, hogy hívják. Az utasok: csupa ismeretlen arc.

Mit tudják ezek, milyen szép az, amikor a trolni kiugrik...

Rövid megszokással közel két esztendője élek itt Berlinben... És csak most fordult először elő. Hogy kiugrott a trolni.

(y.)

Sir a vádlott, sir a tanu

A szegény mosonő és kisgyerekei a bíróság előtt

A szuboticeai törvényszéken kedden Nagy Erzs, szegény napszámos asszony állott *Pavlovics István* törvényszéki elnök büntető tanácsa előtt, azzal a váddal terhelt, hogy az ő gondatlansága okozta tizenöt hónapos kislíacsokjának, Nagy Józsiának halálát. A kis Józsika zsírszódát ivott és ebbe halt bele.

Amikor az elnök előszólítja a hallgatóság soraiból az ügyének tárgyalására várakozó vádlott asszonyt és az a vádlottak padja felé indul, két kis fiú meredt szemekkel bámul utána, az ő két kis fia, a hét éves Mihály és az öt éves Pista. Egy férfi tartja vissza a két kis fiút, hogy anyjuk után ne szaladjanak, amúhoz igen nagy kedvük van.

Az asszony megállt a bírói tanács előtt és kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, nem terheli zondatlanság. A szerencsétlen napon, amikor a kis Józsika a zsírszódából ivott, ő a konyhában mosott. A zsírszóda a tűzhely padkájának tetején, magas helyen volt, hogy a gyerekek hozzá ne férhessenek. A mosás végeztével a kertbe ment dolgozni, a kis Józsi, a Mihály és a Pista egyedül maradtak a konyhában. Szegény emberek — mondja tovább — nem tartanak külön eszedelt, aki a gyerekekre folyton felügyel. Amíg ő a kertben dolgozott, az öt esztendő kis Pistike felállott egy székre, levette a padkáról a zsírszódás üveget, a legkisebbik fiú a tizenöt hónapos Józsi ivott a zsírszódából.

Itt a vádlott asszony szavait megtöri a sírás és nem tud tovább beszélni.

Az asszony után a hét éves Nagy Mihály szólítja elő az elnök, hogy mint tanu kihallgassa. A kis fiú bátran állott meg a bírói emelvény előtt és értelmesen elmondotta, hogy a Pista vette le az üveget, a Józsi pedig megitta a szódát.

Erre aztán a Pistát hívta az elnök, de Pista szörnyen megijedt és nem mert menni. Híába nógatták, biztatták, hogy csak menjen, ne féljen, nem történik semmi baja, Pista hangos sírásra fogta a dolgot és nem ment. Ekkor kézenfogva elővezették a kis Pistát, aki nagy sírás között az édesanyjához simult. Az anyja karjára vette a síró gyereket és csittítani próbálta, de nem sikerült. Folytona sírt és egy szót sem lehetett belőle kihuzni. Erre azonban már szükség sem volt, mert a bíróság tisztázottnak látta a tényállást és felmentő ítéletet hozott. Az ítélet jogerős.

Butorozott szobáktolvajai

Álhivatalnokok elcsenték lakótársaik ruhátárát

A szuboticeai rendőrség kedden érdekes bűnügyben indított nyomozást. Kedden reggel megjelentek a rendőrségen *Starcevič Pál* és *Kopustyin Ádám* szuboticeai kereskedőségek és előadták, hogy két ismeretlen fiatalember, a Bene Szudarevič-ucca 47. szám alatti lakásukról, egész ruhátárukat elvitte. A rendőrség a feljelentés alapján megindította a nyomozást és a detektívek elsősorban a károsultak lakásadónóját, Mészáros Mariskát hallgatták ki.

Mészáros Mariska, aki abból él, hogy több szobás lakásában alérloket tart, kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy hétfőn este két előtte ismeretlen fiatalember állított be lakására, azzal, hogy szobát szeretnének kivenni. Azt állították, hogy mindketten állami tisztviselők, most helyezték őket Szuboticeára és a pénzügyigazgatóságon dolgoznak. A háziasszony az egyik üresen álló szobáját kiadta a két fiatalembernek és megállapodtak abban, hogy a bejelentőlapot reggel töltik ki. Az új lakók kevéssel utóbb lefeküdtek és reggel későn keltek fel, akkor, amikor a szomszéd lakók már eltávoztak hazulról. Valószínűleg az alatt az idő alatt, míg ő a konyhában tartózkodott, az ismeretlen fiatalemberek összeszedtek minden elvihető holmit, négy öltözet ruhát, egy felöltőt és egyéb apróságokat.

A rendőrség a tettesek kézrekerítésére széleskörű nyomozást indított.

Készülődés a becskerekí választásokra

Az első választási prognózis

Becskerekről jelentik: A becskerekí új községi választások iránt igen nagy az érdeklődés és bár ez már rövid időn belül a negyedik választás Becskereken, mégis előre láthatólag lényegesen többen fognak leszavazni, mint a november 6-iki választáson. Miután az új választás napja, február 26-ika már elég közel van, az összes pártokon belül igen élénk tevékenység észlelhető. Valamennyi párt már megjelente a jelölést, a közgazdasági párt kivételével és most már bizonyos, hogy Becskereken *tíz lista fog küzdeni a 72 városi képviselőtestületi tagságért*.

A választás eredménye iránt érthetően óriási érdeklődés nyilvánul meg és már is igen sokféle prognózis hallatszik a becskerekí politikai körökben. *Rackov Milán*, a földművespárt elnöke így képviseli a választások eredményét:

— A Beslics—Mihajlovics-féle radikális—demokrata blokknak lesz nyolc mandátuma, a Popov Dusan-féle radikális pártnak, amelynek eddig tíz képviselője volt, most csak három mandátuma lesz, a magyar párt valószínűleg megtartja eddigi tizenkét mandátumát, a német pártnak az eddigi négy helyett öt vagy hat képviselője lesz, a zsidó listán 3—4 képviselő jut be a közgyűlésbe, a független munkásnért öt, a szocialista párt pedig a közgazdasági csoport három

mandátumot kap, a független demokrata párt egyet veszít a 17-ből és most csak 16 mandátumot szerez, a földművespárt pedig hat helyett most kilenc képviselőt juttat be a közgyűlésbe.

Ezzel szemben valamennyi párt jóval optimistikusabb eredményeket vár a maga számára. A Beslics-párt a demokratákkal együttes listával legalább husz képviselőt számít behozni, a Popov-párt azt hiszi, hogy megtartja eddigi tíz mandátumát, a magyar pártban bizton remélik, hogy a magyarság zárt egységben lép fel és 18—20 képviselőt hoz be. A független demokraták is körülbelül husz mandátumra számítanak és a többi pártokban is bizakodó a hangulat.

Szuboticeai panoráma

LAKODALOM A MI UCCÁNKBAN

A lakodalom nemesak a mi uccánkban fordul elő. Világerő sem akarom kisajátítani, régi szuboticeai specialitás ez, akár a disznótör, vagy a temetés. De azért mégis a lakodalom volt előbb és csak utána jött a halál. Azok a bizonyos hét-országgra szóló lagzik csak a Bácskában valódiak. Nyakukon a szegénység, csőd, agrárreform, de a hejehujás lakodalmat nem engedik el.

Minden nap találkozom egy temetés-sel.

És minden nap találkozom egy esküvővel.

A fényképész előtt nagyobb a forgalom, mint az adóhivatal kapujában. Ma is: hosszú szekérsor táboroz végig az uccán, pántlikás lányok, pántlikás legények és pántlikás lovak, valóságos forgalmi akadály, még a mellékkucákat is elrészelték. A halavány menyasszony belibeg a fotografushoz (*a papot előbb elengednék, mint a fényképészt!*) a vőlegény karján és a járókelők tisztelettel nyitnak utat előttük. Külön csödület a bámészok kara, a gyümölcs piac kofái, nevelőnők és síhederek, akik az ifjú párnak gíbelnek.

— Összeillenek! — zugja a nép.

— Jó parti — bólogatnak a vénék.

— Régen láttam ilyen csinos párocskát — jelenti ki a fényképész és leteszi a fősököt, hogy az utóbbi husz esztendőben nem csinált még hasonló sikerült felvételt.

A lovak is ünnepi arcot öltenek. A tanyai paripa megérzi a lakodalom szagát, akár a huszárló a puskaport. A trombitások rázendítenek a *»lakodalom van a mi uccánkban«* címűre, a násznép, rikolt, egy bácsika csapkod a karjával, mint a malomlapát és egy pelyhesállu legényke azt kiabálja:

— Ilyaj-csuhaj, sose halunk meg!

A civil járókelők, akik már régen férfiak, vagy többgyermekes családanyák, némi székeszissel hallgatják a legényke üvöltözését. Altalában a polgári elemek, akik nem tartoznak a mámoros menethez, maliciózus mosollyal szemlélik az önkívületi állapotban tántorgó násznépet. A vicces örülteket kísérik ilyen jóindulattal, de azért gyanakvó bizalommal.

Mostanában mintha megcsappantak volna a lakodalmak. Alig kettő-három jut egy napra, pedig ilyenkor van a szegények. Az igazi aranyidők a kiházasító egyesületek fénykorában voltak, amikor az anyakönyvvezetőket tuleröltetés miatt sürgősen kórházi ápolás alá kellett helyezni. Istenem! Csalás ide, esalás oda, mégis csak a kiházasító panaméknak köszönhető létjogosultságát egy falva gyermek és a boldogságát néhány ifjú házaspár, akik talán sohasem fanyalodnak egymás mellé, ha nem rázzák meg az orruk előtt a pénzes szakajtót.

Az anyakönyvvezető sorszámat osztogatott és a zugolódo jegyesek csatarendbe fejlődve ostromolták az anyakönyvi hivatalt. Mesés idők! Vajjon ha *csupán szereztemről lett volna szó*, siettek volna-e ilyen löhálában egymást is alig ismerő fiatalok? Aligha. Előbb kitölték volna az eljegyzés dátumát egy fél-órával, az esküvőt egy évvel, hogy aztán az utolsó napon közös megegyezéssel felbontsák a partit.

HIREK

Téli tükör

Igy tanuljuk az iskolában, január vége: csüggedés csak és féltett fehér vásznát az emlékezetben komódokban őrizgetjük. Mert multnyári örömeink, illedelmes csók és habzó május sörök mosódó fotográfiái futnak a vásznon néha. Vagy darvak lúznak el, elrajzolt, lusta V-ben és néhány madár, ki él és Egyiptomban nyaral.

Mintha másképpen volna. Juliánus öreg kalendáriumát fümigálnák tán a napok, hogy tegnap is féltizenegykor torony gombján mosakodott már a nap és városvegen enyhe kékből keveri ki déli színét a láthatár.

Délután köd szaladt végig az uccákon. Szeretem a ködöt, hatakmát tisztelem. Színét csodálom. Ahogyan mozik és szappanreklámok ragyogó arany betűit fejbévágja, hogy csak pislalkolni tudnak később, mint ecetes lámpa a sötétben. Messzi országutakon kiszúrja az autók szemét, — ó köd, — hogy hályogos reflektorral keresnek csapást, olykor hiába.

Tavaly is mindig így volt az este. A butorok, a hangon és az étel, a thermometer nagyszobánk zöld ablakfáján, hova aggódó pillantásaim szaladgáltak, mérni a hideg celzúsokat, míg kis-öcsémnek Anderson esodátos lustóriát olvasom valamely szeretve fülezzett könyvből. A sárga kályha sáncán gyújtok cigarettát és feleslek a torkában ástó pokollal.

Ez a számadások hava. Eleje vigság, vége csömör és vége van.

(de. ió.)

VÁROSI SZÍNHÁZ. Csütörtök, február 9: *Dohnányi Ernő* világhírű zongoraművész és zeneszerző hangversenye. Jegyeladás hétfő, január 30-ikától a színházi pénztárnál.

Vajdasági királyi kitüntetés. Beogradból jelentik: A király legújabb ukázával a vajdasági közelet több személységét kitüntetésben részesítette. Dr. Markovics Csedát, a szuboticaí jogi fakultás dékánját, Sztójics Vászta noviszadi tanárt és Vujics Jócó szentái földbírtokost a Szent Száva-rend hatodik osztályával, továbbá dr. Majinszki Koszta noviszadi ügyvédet, Alekszics Vlajko tartománygyűlési képviselőt, Vrelics Dusan goszpozgyincei lelkészt, dr. Maletin Márkót, a Matice titkárát és Krszimanovics Olga földbírtokost a Szent Száva-rend negyedik osztályával és Parabutyki Gyorgye tiszti lelkészt a Szent Száva-rend ötödik osztályával, végül dr. Nikolics Branko noviszadi közjegyzőt a Pehér Sasrend negyedik osztályával tüntette ki öfel-sége.

A beogradi tartománygyűlés ülése. Beogradból jelentik: A beogradi tartománygyűlés kedd délutáni ülésén dr. Ludajcs Milos indítványára kimondta, hogy Szavkovics Szeván, akit legutóbb nemzetgyűlési képviselővé választottak, nem lehet tovább a tartományi állandó választmány tagja. Cvetkovics Gyura és Krsztics Szeván ügyében, akik nem tartománygyűlési képviselők, de tagjai az állandó választmánynak, dr. Zákó Milán törvénymagyarazata után a tartománygyűlés úgy döntött, hogy megmaradhatnak tisztségükben. Az ülést szerdán folytatják.

Halálos szerencsétlenség a kőbányában. Pristinából jelentik: A szerbiai Donja-Dubnica közelében egy kőbányában kettős halálos szerencsétlenség történt. A munkások egy nagyobb kötömböt fejtettek ki, amely váratlanul lezuhant és agyonlapította Radakovics Milán és Sztankovics Trajko munkásokat. A két holttestet a felismerhetetlenségig összerongosolva ásták ki a kötömből.

A radikálpárt küldöttsége részt vett a Radics István vejenek emlékére tartott gyászmisén. Beogradból jelentik: Kedd délelőtt a beogradi katolikus templomban gyászistentiszteletet tartottak Radics István egy évvel ezelőtt elhunyt vejenek, dr. Vendekárnak emlékére. A gyászmisén öttagú radikális küldöttség is megjelent, viszonzásul azért a figyelmességért, hogy Radics István táviratilag fejezte ki részvétét Savics egészségügyi miniszter halála alkalmából.

Magyar joghallgató pályamunkája is dicséretet nyert a beogradi egyetemen. Beogradból jelentik: A beogradi egyetem Szent Száva-ünnepén a pályamunkák jutalmazása alkalmával első helyen nyert dicséretet Ormai József negyedéves joghallgató *„A szabadságvesztés büntetés végrehajtása”* című pályaművével. Ormai József polgári foglalkozására kereskedő és csak most negyvenhat éves korában kezdett jogi tanulmányokat.

Időjárás. A Meteorológiai Intézet jelenti: Jobbára borult és inkább enyhe idő várható lecsapódásokkal, később nyugati légáramlással változókéony idő valószínű.

A jóvátételi panama ügyében le tartóztatási parancsot adtak ki egy strassburgi nagykereskedő ellen. Párisból jelentik: A német-francia jóvátételi szállítások körül elkövetett csalásokkal kapcsolatban a párisi vizsgálóbíró le tartóztatási parancsot adott ki Netter strassburgi komlónagykereskedő ellen, mert ez a cég szerződésre lépett Wertheim badenbadeni kiviteli céggel ötszáz ezer kilogram elsőrendű komló szállítására és az elsőrendű komló helyett silány minőségű árut fogadott el.

Budapesten öngyilkos lett egy kereskedelmi iskolai diák. Budapestről jelentik: A Verpeléti-ut 5. számú házban kedden reggel kétszer mellbelötte magát Cseh Kálmán részvénytársasági igazgató 18 éves hasonnevű fia. A fiu, aki már többször megbukott a kereskedelmi iskolában, afölötti elkeseredésben követte el az öngyilkosságot, hogy a kereskedelmi iskola második évfolyamán, amelyet már ismételt, a mostani félév végén ismét megbukott.

Külföldi futtatókat is bevonnak a vajdasági löversenyekre. Noviszadról jelentik: A Petar trónörökös nevét viselő vajdasági lovaregylet most tartotta meg Noviszadon évi közgyűlését, amelyen a gyengélkedő Dungserszki György elnök helyett Szimonovics Dusan tábornok, alelnök elnökölt. Bogdanovics Zsivorad igazgatói és dr. Sztéfanovics Zsárkó felfigyelőbizottsági jelentését a közgyűlés tudomásul vette. Kisorsolták ezután a megüresedő igazgatósági helyeket. Az új igazgatósági tagok: Mitrovics Zsivan tábornok, gróf Schönborn Ferenc, dr. Todorovics Dragisa (Beograd), dr. Dungserszki Gedeon, Kšein Mita, Plavsics Nikola, Konjavics Dimitrije, dr. Grigorjevics Milivoj, dr. Maties Milán, Francuski Milán, dr. Adamovics István. Elhatározta a közgyűlés, hogy az ideai futtatások során több nemzetközi számat is felvesz a versenyprogramba és lehetővé teszi osztrák, magyar, román futtatók részvételét is. A külföldi propagandát gróf Schönborn Ferenc fogja intézni.

A sztaribecsei rokkantegyesület tisztújító közgyűlése. Sztaribecsejről jelentik: Az országos rokkantszövetség sztaribecsei fiókegyesülete most tartotta évi tisztújító közgyűlését. Az új vezetőség a következőképp alakult meg: elnök Glavaski Mihezim, jegyző Malics Milutin, pénztárnok Major István. A választmány tagjai: Bozsics Tószó, Károlyi Lajos, Hadnagyev Nikola, Szabó Béla, Sztakics Miladin és Csizmár János.

Tizezer ebéd. Noviszadról jelentik: A népkonyha, amelyet a Vöröskereszt a város támogatásával tart fenn, januárban, működésének első havában tizezer ebédet osztott ki. A Vöröskereszt a jövőben napi négyezerre emeli a szegényeknek kiosztandó ebédek számát.

Ketten beszélnek

Coty, a híres parlomgyáros, a „Figaro” főszerkesztőjét több millió frankos adócsalással vádolják. A ki-tűnő illatszerész ugyanis megvesztegette Gallais adófelülvizsgálót, akinek manipulációján sok millió frankkal károsította meg a francia államot. A hispanama így folyt le. (Coty kezdte):

— Nézze kedves izé...
— Gallais, szolgálatjára...
— Kedves Gallais... és nem szeretlek sokat kertelni... nem vagyok szószátyár... az az elvem, hogy térjünk mindjárt a dolog velejére...

— Bocsánat...
— Én megbocsátok magának kedves Gallais, mert maga egy adófőnök az államkassza öre... nem akarok nagy feneket keríteni...

— Szóval...
— Nem szóval, hanem pénzzel, kedves Gallais, pénz beszél, kutya ugat, ugyebár? Tehát, hogy rátérjek a tárgyra...

— Ön bizonyára az adó miatt...
— Ördöge van magának kedves Gallais, hogy így kitalálta... tényleg az adó miatt... maga csalados ember, főnök ur?

— Aja! (Legyint). Hat gyermek atyja...

— Az bizony drága passzió... ezt a luxust én nem ösmerem...

— És a drágaság...
— Nézze Gallais, akar nyomban százezer frankot keresni?

— Micsoda kérdés! (Nyujtja a kezét.) Lehet készpénzben is.

— Momentán nincs nálam annyi... talán egy csekket?

— Hát ha muszáj...
— Tessék (kötöli a csekket.) Rendben van?

— A legideálisabb rendben! A többit tessék rámbizni...

— Helyes. Szeretem a tisztá üzleteket. Alkalommal majd szorgalmazni fogom lapomban az ön előléptetését...

— Merci... Merci bien... és ha nem terhelem... lenne még egy kis kérésem...

— No csak ki vele barátom...

— Egy kis üveg parfómöt kérnék... a feleségem mindig zaklat érte... boldondul az ön márkájáért...

A Francia Klub bálja. A Francia Klub szerdán, február 1-én este fél tíz órai kezdettel tartja meg tagjai és azok vendégei részére rendezett hangversenyyel egybekötött táncestélyét. A koncert műsorán Riki Levy kisasszony és Krstics ur, a beogradi Opera balletjének tagjai szerepelnek. A tánczenét Pátkai zenekara szolgáltatja. Az estélyi a színház hangversenytermében tartják meg, amelyet erre az alkalomra pazarul feldíszítenek.

Mozdony és autóbusz karambolja. Kikindáról jelentik: Vasárnap délelőtti lusz rákovi gazda a község autóbuszán vadászatra rándult át Banatszki-Arangyelovóra. A sikerült vadászat után megvacsoráztak és a legjobb hangulatban udultak hazafelé. Kikinda határába érve a vadásztársasággal telt községi autóbusz a vasuti sineken akart áthaladni. Ebben a pillanatban ért oda egy tolatómozdony, amellyel az autóbusz oly szerencsétlenül ütközött össze, hogy pozdorjává tört. A bennülők közül egy súlyos és egy könnyebb sebesült részesített első segélyben a helyszínen megjelent dr. Szimics. Műos községi orvos. A mozdonyvezető ellen megindult az eljárás.

A budapesti tőzsdetanács fizetéképtelennek nyilvánította a Nemzeti Pénzváltóbankot. Budapestről jelentik: A tőzsdetanács kedden fizetéképtelennek nyilvánította a Nemzeti Pénzváltó részvénytársaságot, mert a bank nem vette át a keddi kasszanapon azokat a Danica-részvényeket, amelyeket az ő megbízásából vásároltak a tőzsdén. Miután a bank nem tett eleget kötelezettségének, a felvásárolt Danica-részvénye-

ket azok a tőzsdéügyönkök voltak kénytelenek megvásárolni és kifizetni, akik a bank megbízásából a vásárlásokat eszközölték. Az ügynökök nagyrésze eleget is tett kötelezettségének, az egyik azonban nem tudta a szükséges pénzt felhajtani és így valószínűleg ő is áldozatul esik és fizetéképtelennek fogják nyilvánítani. Ebben az esetben az át nem vett körülbelül 2000 darab Danica-részvényt a tőzsdéi szabályok értelmében szerdán piacra dobják, ami valószínűleg károsan fogja befolyásolni a Danica árfolyamát.

A becskerekéi ügyészség megszüntette az eljárást a Gócs Endre bojkottálásában résztvevő orvosok ellen. Becskerekéről jelentik: A becskerekéi ügyészség, mint ismeretes, zsarolás címén eljárást indított azok ellen az orvosok ellen, akik dr. Gócs Endre elleni bojkottálatározatot aláírták. Az ügyészség utasítására a rendőrség meg is kezdte az orvosok kihallgatását és többek közt kihallgatta dr. Sztajics Jovan városi tisztifőorvost, aki a polgármesteri teendőket is végzi és dr. Iszakovics Vojislav orvost. A többi orvos kihallgatására nem került sor, mert Trifunac Bozsidar, a becskerekéi államügyészség vezetője kedden az eljárást megszüntette az orvosok ellen, miután a bojkott kimondásában nem látta a zsarolás esetét fennfogni.

Botörök a fűszerüzletben. Szomborból jelentik: Hétfőn délelőn Szvetozár-Milieticsen özv. Andrejkovics Sánderné üzletében, mialatt a tulajdonos ebédelni volt, ismeretlen tettesek behatoltak és a pénztárfiókot feltörve, abból ötszáz dinárt elvittek. A csendőrség nyomoz a tettesek után.

Cigaretta-csempészeket fogtak el Dubrovnikban. Dubrovnikból jelentik: A pénzügyőrség nagyarányú cigaretta-csempészeket fedezett fel. Két kereskedőtől a Gruzs és Dubrovnik közötti úton ötezer darab cigaretta-csempészet koboztak el. A két kereskedőt összesen százharmincezer dinár pénzbírsággal sújtották.

A noviszadi újságírószekció alelnökét megválasztották az országos újságíróegyesület alelnökévé. Noviszadról jelentik: Az országos újságíróegyesület központi igazgatósági ülése Zagrebben megejtette az új tisztújítást és az egyesület alelnökévé Milifár Trivat, a Zasztava főszerkesztőjét, a noviszadi szekció alelnökét választotta meg.

Kitüntetés. Noviszadról jelentik: Öfel-sége a király Rant Hubert katolikus tábort főlélekésznek, a noviszadi hadseregparancsnokság előadójának a Szent Száva-rend negyedik osztályát adományozta.

Megverték, mert városgazda akart lenni. Sztarakanizsáról jelentik: Apró István nyugalmazott vasuti főnököt vasárnap este ismeretlen tettes megtámadta az uccán és botjával összeverte. Apró István másnap feljelentést tett Miodragovics György rendőrkapitánynál, aki szigorú nyomozást rendelt el. A rendőrség kedden megtalálta a támadót Milcsevics Radivoj volt rendőr személyében. A volt rendőr kihallgatása alkalmával előadta, hogy egy kanizsai polgár bujtotta fel arra, hogy támadja meg Apró Istvánt azért, mert a tisztviselői választások kilrása után Apró István is pályázott a városgazdai állásra. A felbujtó nevét Milcsevics nem volt hajlandó elárulni.

A román parasztpárt szent háborút hirdet a zsarnokság ellen. Bukarestből jelentik: A nemzeti parasztpárt vasárnapi jassyi népgyűlése csak az első lépés volt a kormány ellen megindult harcra. A nemzeti parasztpárt a jövő vasárnap tartja második népgyűlést, amelyen újabb rohamot intéz a kormány megbuktatására. A népgyűlést az erdélyi Fogarasra hívták össze, amelynek képviselője Dobrescu Aurél ebből az alkalomból manifesztumot intézett választóihoz. A manifesztum hangoztatja, hogy a parasztpárt szentháborút indított a zsarnokság ellen és ebben a háborúban mindenkinek részt kell vennie.

— **Birosági kinevezések.** Noviszadról jelentik: Az igazságügyminiszter Radovic Riszo, podgoricai bírósági tisztviselőt Titelre járásbírói irattári tisztviselőnek, Budisin Triva sztaribecseji helyettes járásbírói vezetőt, ügyéségi megbízott helyettesnek, Lakovic Dusán, kikindai törvényszéki bírót vizsgálóbíró helyettesnek, Gyorgyevics Bozsidar belacrkvai törvényszéki bírót vizsgálóbírónak, Vukszanovic Jozsef dardai járásbírói jegyzőt, Dárdára ügyészségi megbízottnak, Leposzavics Janost bánátszkarlovci-i járásbírói jegyzőt ügyészségi megbízottnak, Lendovsek Bogdán, belacrkvai törvényszéki bírót helyettes vizsgálóbírónak, Szlokar Ferenc novakanizsai járásbírói jegyzőt ügyészségi megbízottnak, Milics Sándor titeli járásbírói jegyzőt ügyészségi megbízottnak és Pasics Kuzmant, a novibecseji járásbíróhoz végrehajtónak nevezte ki.

Tiszta selyem harisnya

minden színben

Din. 52.—

Klopper Ignácnál

(HUSPIAC)

6 04

— **Tűz Tornyonon.** Szentáról jelentik: Gombi Ferenc 18 éves béréslegény gazdájának, Kazinczy Tamásnak tornyosi szállásán vasárnap délután szarítani akarta harisnyáját, ezért szalmatűzet gyújtott. A tűzből a néhány méterre álló szalmakazalra fujta a szél a paraszat és a tizenegy öl hosszú és három öl széles szalmakazal, valamint hét nagy kukoricaszárkup teljesen leégett. A gondatlan béréslegény ellen megindult az eljárás.

— **Névtelen feljelentés gyújtogatással vádol egy goszpogyincei kőművest.** Noviszadról jelentik: A goszpogyincei csendőrséghez névtelen feljelentés érkezett arról, hogy másfél évvel ezelőtt, amikor Popovic István szállása leégett, a tüzet Todor István goszpogyincei kőműves és Urik Jenő temerini ácsmester idézték elő. A noviszadi ügyészség elrendelte mindkét gyanúsított letartóztatását a tényállás megállapítása végett. Nincs kizárva hogy a feljelentés alaptalan és csak boszú műve.

A szájszűrés és garatürege

a legveszélyesebb út, amelyen át a kórokozók szervezetbe hatolhatnak. A legjobb védelmet minden esetben megfázás, nátha és torokbajok ellen a kellemes ízű

Dr. WANDER fele

ANACOT-PASTILLÁS

szó gá talnak.

39/9

— **Eköljáróság választás Horgoson.** Horgosról jelentik: Hétfőn tartotta Horgos községi képviselőtestülete a tisztviselőválasztást. Adóügyi jegyzőnek Fodor Jánost, aljegyzőnek Vranics Velimirt, adótisztnek Timári Ferencet, végrehajtónak Todorovic Milánt, írnoknak Nikolic Dusánt és Csongrádi Ljubomirt, mértékhiitelesítőnek Uzsvár Józsefet választották. Az új tisztviselők már letették az esküt Bikár Mirkó szentai főszolgabíró kezébe.

— **Halálozás.** Szobonya Bertalan királyhalmi földbirtokos felesége, Szobonya Bertalané született Bieber Gizella hatvannégy éves korában meghalt. Az elhunyt uriasszony szerda délután egy órakor a horgosi temetőben helyezik örök nyugalomra.

— **Gyermekelőadás Sztaribecsejen.** Sztaribecsejről jelentik: A sztaribecseji belvárosi fiúiskolák Vöröskereszt csoportja vasárnap délután humoros gyermekelőadást rendezett a szegény gyermekek javára. Az előadáson, amelyen több gyermek-szindarabot adtak elő, kintúntek: Lakatos Józsa, Blaskovic Bözsi, Tóth Imre, Sági Mancsi, Mészáros Péter, Bartusz J., Angeli O., Nagy S., Várkonyi F., Balázs A., Katona L., Kömüves Kari, Papp Kálmán, Komáromi Lajos, Rajsl Lajos, Rajsl Elek, Sipos Simon, Szabó Laci, Mészáros Péter, Kocsis Feri és Börcsök Imre.

— **A szentai kaszinó új tisztikart választott.** Szentáról jelentik: A szentai kaszinó most tartotta évi tisztújító közgyűlését. A jelentések felolvasása és tudomásul vétele után megválasztották a tisztikart. Elnök: Vuics Jócó, tartománygyűlési képviselő, ügyvezető elnök: dr. Zagorica Iván közjegyző, alelnökök: dr. Spitzer Mór, Szárics Géza, ügyész: dr. Pecárszki Brankó, igazgató: Kronbal Dusán, pénztárnok: Simon Mihály, könyvtárnokok: Lázni György és König Gyula, titkár: dr. Beslics Demeter, számvizsgálók: Strössel Márton, Pollák Miksa, Szöke Dezső, választmányi tagok: Cetina Zsárkó, Drakulics Mihály, Herceg Emil, Lálics Miladin, dr. Ludaics Milos, Opacsics Zsárkó, dr. Popovic Pavle, Ramadanski Ljubomir, dr. Sztrilics Béla, Szlávnics Ignác, dr. Tabakovics Andrija, Szlávnics Miodrag, Vuics Szávó, dr. Ferenczy Antal, Forray Ferenc, dr. Bibizki Ferenc, dr. Keceli M. Ferenc, Szabó Mátyás, Simonyi Sándor, Frank József, Rosenberg Emil, Bergel Leó, Gráf Ármin, dr. Méri Sándor, Ormos Andor, Pollák Nándor, Deutsch Vilmos, Zentai Béla, dr. Hacker Kálmán.

— **Jóváhagyták a szefkerini jegyzőválasztást.** Beeskerekről jelentik: Szefkerin községi képviselőtestülete Dragicevics Andriját választotta meg községi jegyzőnek. Rajics Szvetisláv főispán a választást jóváhagyta és Dragicevics jegyzőt megerősítette állásában.

— **Dr. Vécsei Jenőné** kozmetikai szalonja különleges arc- és bőrápolás, villany- és kvarcfénykezelés. Lakás: Trg Ciril i Metod 5, I. Tel. 539.

HA ORVUL MEGTÁMOG

bennünket a nátha, minden kellemetlenségtől és zavartól megszabadulunk, ha a mellényzsebben vagy a kezításkában »Forman« van nálunk. Rossz időben »Forman« nélkül ki se szabad menni. A »Forman« azonnali megkönnyebbülést szerez; a tulságos nyáladékkiválasztás megszűnik, a fejfájás és a rossz közérzés elmúlik. Kérjen a gyógyszerárban vagy drogériában kifejezetten »Forman«-t.

— **Gázolt az autó.** Petrovoszelóról jelentik: A petrovoszelói főtéren, a nagyvendéglő előtt egy hatüléses autó elütötte Gordos Ilonka nyolcéves kislányt, aki súlyos sérüléseket szenvedett. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Brockmann szintársulata Vrbászón.** Vrbászóról jelentik: A Brockmann vezetése alatt álló német szintársulat a novivrbászi Greifenstein-szálló nagytermében két darabot mutatott be nagy sikerrel. Az első este az egyfelvonásos »Der Zerbrochene Krug« című vígjátékot és a két felvonásos »Lanzelot und Sanderein« énekes darabot játszották, másnap Fulda János kettő vígjátékát, a »Jugendfreunde«-t adták elő. A színeszek mindkét este kettő alakítást nyújtottak.

Legnagyobb választék
S E L Y M E K B E N
és divatárkában leolcsóbb árakon részlelvezésre 13047
„ELITA“ gyári leiratnál NOV. SAD, Mileti'eva 19

— **Megfelelőbbézték a petrovoszelói jegyzőválasztást.** Petrovoszelóról jelentik: A legutóbbi közgyűlésen abszolút többséggel megerősítették állásában Iszkuljev Tószó jegyzőt. Az ellenzék felebezést nyújtott be ez ellen, mert a szavazás nem titkosan történt.

— **Tanonciskolát akarnak építeni a jogtalanul szedett beiratási díjakból.** A szuboticai ipartestület a napokban beadványt fog terjeszteni a városi tanácshoz, amelyben visszakérik az iparos és kereskedő tanoncok által befizetett száz dináros beiratási díjakat. Ezek a beiratási díjak összege az utolsó négy évben mintegy hatszáz ezer dinárt tesz ki. Az ipartestület ebből a pénzből a tanonciskola számára épületet akar építeni a város belső területén. A szükséges építési költségkülönbötet az ipartestület kölcsönrel fogja pótolni.

— **A szentai helyőrség parancsnokának kitiintetése.** Szentáról jelentik: Őfelsége Tomisláv királyfi születése alkalmával kibocsájtott ukázával Jovanovic Jefta főhadnagyot, a szentai katonai helyőrség parancsnokát a »katonai érdemekért« érdemrenddel tüntette ki. A népszerű főhadnagyot a város vezetősége és polgársága melegen ünnepelte a kitiintetés alkalmából.

— **Felakasztotta magát, mert unokájával viszályban élt.** Noviszadról jelentik: Deszpotzentiván községben Frenk Mátyás hatvanhét éves gazda a padlásán felakasztotta magát. Levelet hagyott hátra, amely szerint nem bírta ki az állandó viszálykodást unokájával, ezért szánta el magát az öngyilkosságra.

— **Királysértés vádja alól felmentettek egy fogházort.** Noviszadról jelentik: Jonov Szima pancsevói ügyészségi fogházort királysértéssel vádolták. A noviszadi törvényszék a keddi tárgyaláson felmentette a vádlottat, mert az teljesen beszámíthatatlan állapotban követte el tettét. Az államügyész felebezett.

— **Betörők garázdálkodnak Beeskereken.** Beeskerekről jelentik: Az elmúlt éjszaka tizenkét óra után ismeretlen tettesek behatoltak Iszakovic Ilija házába. Iszakovic a zajra felébredt, kiáltani kezdett, mire a betörők elmenekültek. Hajnal felé Sztanisavljev Toso lakásába törtek be, ahol mindent fölforgattak, de mivel pénzt nem találtak, üres kézzel távoztak a betörők. A rendőrség a nyomozást megindította.

— **Rossz orvosi műszereket szállított.** Beeskerekről jelentik: Dr. Kamenkovic Zorán orvos feljelentést tett az ügyészségen Taussig József bácskapalánkai kereskedő ellen. Taussig 30.000 dinárért orvosi műszereket, adott el Kamenkovicnak, aki részletfizetésben egyezett meg a kereskedővel, ezenkívül a 30.000 dinárra váltófedezetet adott. Kamenkovic már lefizetett 12.000 dinárt és megkapta a műszereket egy részét, melyek azonban nem feleltek meg a kikötött feltételeknek. Taussig ennek ellenére az egyik banknál a váltót leszámoltatta. Az ügyészség Taussig ellen a vizsgálatot megindította.

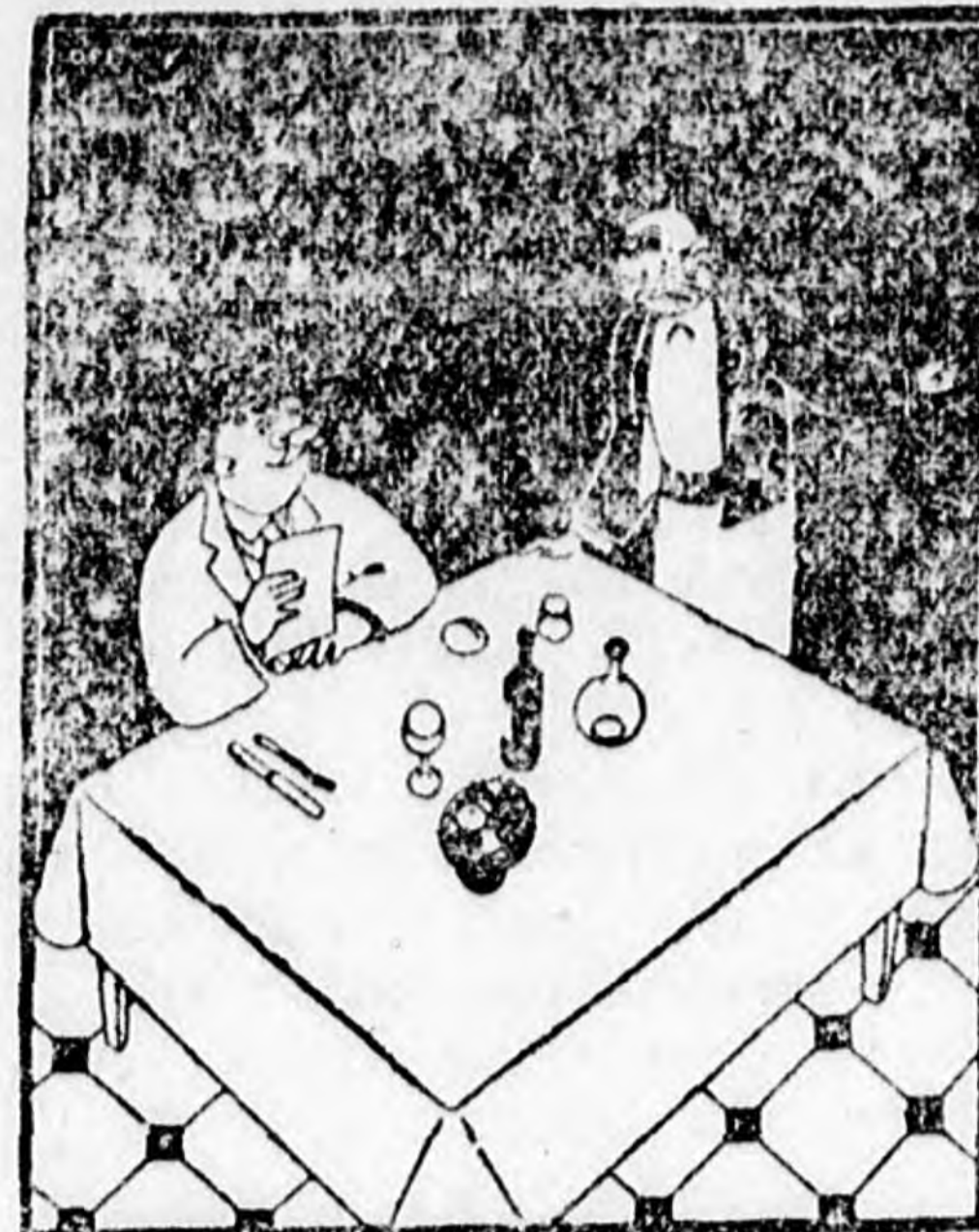
— **Kabátolvajt fogott a beeskerei rendőrség.** Beeskerekről jelentik: A Toskov-féle vendéglőben a napokban ellopták Copf Ádám télikabátját. A rendőrség Majusz Péter személyében elfogta a tettest, aki a lopást beismerte.

— **Emésztési nehézségek.** gyomorfájás, gyomorégés, rosszullet, fejfájás, szemkáprázás, idegizgalom, álmatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképtelenség esetén a természetes »Ferenc József« keserűvíz megszünteti az emésztési zavarokat, a vérkeringést helyes utra tereli, felrészíti a szellemet és egészséges álmot hoz. Az egyetemi klinikákon végzett kísérletek bizonyítják, hogy alkoholisták a »Ferenc József« viz használatára folytán éhségérzetüket majdnem teljesen visszazerezték. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

100 EVE
A LEGISMERTÉBB
Vezérképviselőt:
SCHOSBERGER ADOLF
NOVISA D 12172

KINTORNA

Vendég: Mi ütött ma magához? Előbb hozza a halat, aztán a levest!

Pincér (sugva): Tudja, kérem, már legelőbb ideje volt, hogy a halat meg-egyék.

*

Kérdezik a színészt, hol lép föl szívesebben: a színpadon, vagy a filmen?

Színész: A filmen. Ott nem hallom, ha a közönség fütyül.

*

A tanító felelősségrevonja az egyik nebulót.

— Azt mondtam tegnap, hogy irjátok le a hazulról az iskoláig vezető utat. Te mért nem irtad meg ezt a feladatot?

— Én tanító ur kérem az iskolaszolga fia vagyok.

*

Két bankár találkozik az utcán. Az egyik megállítja feltűnően siető barátját:

— Jó reggelt kollega ur, hová rohan ennyire?

— A doktor azt mondta, hogy a legjobb, ha még ma elutazom!

— Ugy, ennyire sürgős? Melyik orvosnál volt tulajdonképpen?

— Hiszen nem is orvosnál voltam, hanem az ügyvédemnél!

SZINHÁZ

— **Albertina Ferrari szubotica hangversenye.** Albertina Ferrari, a világhírű giedüművész február hó 5-ikén tartja egyetlen hangversenyét a Beograd-szálló hangversenytermében a Zsidó Nőegylet és Népkonyha javára. A nagy érdeklődésre való tekintettel ajánlatos jegyekről minél előbb gondoskodni. Jegyek már most előjegyezhetők a Nőegylet és Népkonyha titkáranál, dr. Lóránt Zoltánnál, Kralja Aleksandra utca 7. sz. Előjegyzéseket csak a jegyek árának egyidejűleges lefizetése ellenében fogadunk el.

— **Marica grófnő — tizenegyedyszer.** A szuboticai Katolikus Legényegylet műkedvelőgárdája február hó 2-ikén este hozza színre tizenegyedyszer a »Marica grófnő«-t. Január 5-ikén délután tizenkettőszere kerül színre az operett. Jegyek elővételben Krécsinél válthatók.

— **Mesék az írógepről délután.** Szabó Márton társulata csütörtökön délután a Népkör színpadán megismétli a Mesék az írógepről című operett előadását. Jegyek elővételben Krécsi könyvkereskedésben kaphatók.

— **A Marica grófnő Csantaviren.** A szuboticai Katolikus Legényegylet műkedvelői vasárnap este Csantaviren mutatják be a Marica grófnőt nagy sikerrel. A közönség a darab szereplőit lelkesen megtapsolta.

— **Műkedvelők figyelmébe.** A legújabb próza és zenei darabok, klasszikus és modern operettek, népszínművek, stb. teljes zeneanyaga (stimmekkel) szöveggel és előadási joga megszerzhető Magyary Domokosnál, Szabotica, Bácsmegyei Napló szerkesztősége.

SPORT

A szentai Radnicski birkozóversenye. Szentáról jelentik: A szentai Radnicski birkozóversenyén a rendezőegyesület birkozóin kívül csak a szombori Radnicski néhány birkozója és a szubotical Hakoah gárdája vett részt. A verseny rendezése nem volt kifogástalan és a zsüri sem állt feladata magaslatán. A döntő menetelnél incidens történt, melynek következtében a Hakoah birkozói visszaléptek a versenytől. A visszalépésre azért került sor, mert a zsüri a vezető bíró ítéletét megsemmisítette és Boros helyett Milovansevet hirdette ki győztesnek, holott a bíró éppen ellenkezően döntött. A verseny a Hakoah birkozóinak visszalépésével a következő eredménnyel végződött:

Légsúly: 1. Keceli (Szentai Radnicski), 2. Dobokai (Szentai Radnicski), 3. Hesser (Szentai Radnicski).

Pekelysúly: 1. Milovansev (Szombori Radnicski), 2. Biliczki (Szombori Radnicski).

Könyvsúly: 1. Grnics (Szentai Radnicski), 2. Reeskó (Szentai Radnicski), 3. Kincses (Szentai Radnicski).

Közép A): 1. Weiler (Szombori Radnicski), 2. Keckés (Szentai Radnicski).

Közép B): 1. Bartók (Szentai Radnicski), 2. Jenei (Szombori Radnicski).

Nehézsúly: 1. Kemény (Zagreb). Ezt a súlycsoportot Bukvics (Hakoah) nyerte.

VRBÁSZ

Vrbászi SC—Vrbászi Amatőr 7:0 (4:0). Barátságos. Bíró: Jakobovics. Mindkét csapat tartalékokkal állt ki. A VSC megérdemelten győzött. A csapat legjobbjai: Lorenz kapus, a két Hauslohner, Schneider, Joksitz, Breitwieser és Krantwurst.

A Szentai Atlétikai Klub tisztújító közgyűlése. Szentáról jelentik: A szentai atlétikai klub a napokban tartotta tisztikarválasztó gyűlését. A tisztikar így alakult meg: Elnök: dr. Pecarszki Brankó, alelnök: Rudics Elek és Izsák Dezső, ügyvezető elnök: dr. Keceli M. Ferenc, orvosok: dr. Gillicksthal Géza, dr. Szegedi Mihály és dr. Prekajszi Deján, titkár: Maletin Nikola, jegyző: Stolz Dezső, pénztárnok: Bakay

János, Szlávnics Braca és Márkus István, ügyész: dr. Ferenczy Antal, ellenőr: Vebel József, Wirth János, számvizsgálókat, Intézőbizottságot s tizen-nyolc választmányt és két pótválasztmányt tagot is választottak.

A vrbászi Amatőr közgyűlése. Vrbászról jelentik: A vrbászi Amatőr most tartotta meg rendes évi közgyűlését, mely megválasztotta az új tisztikart. Az egyesület díszelnöke Stjefelmayer Henrik, elnöke Schmidt Frigyes tanító, alelnökök: Speh Fülöp, Simonyi Károly, titkár Giesz Péter, intéző Lotz Lajos, pénztárnok Blum Frigyes. A végleges bizottság elnöke Wolf Vilmos, ügyész dr. Bécs Renrik ügyvéd, kluborvos dr. Fürst Sándor lett.

KÖZGAZDASÁG

Tavaszi vásár Szubotícán. A szuboticali rendőrség kedden hirdményt tett közzé, amelyben értesíti a közönséget, hogy az idei tavaszi országos vásárt február hó 19-én és 20-án tartják meg Szubotícán. A vásárra minden veszmentes helyről felhajtatható az állatok. A rendőrség figyelmezteti a vidéki vásári árusokat, hogy a vásárra iparigazolvány nélkül ne jöjjenek el, mert iparigazolvány nélkül senkit sem engednek áruházi.

Tenyézmérvizsgálat. A szuboticali városi gazdasági hivatal kedden kiadott hirdménye szerint a magántulajdonban levő tenyésztő méneket a városi raktárhelyiségben február negyediken fogják megvizsgálni.

VIZÁLLÁS

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: **Duna:** Bogojevó 274 (+3), Vukovár 210 (-4), Noviszad 198 (-3), Zemun 150 (-8), Panesevó 138 (-6). **Dráva:** Oszijek 58 (0). **Száva:** Mitrovica 202 (-8), Beograd 98 (-8). **Tisza:** Szentá 52 (-4), Becsej 45 (-10), Tittel 183 (-5).

TŐZSDE

Zürich, jan. 31. (Zárlat.) Beograd 9.1375, Páris 20.42, London 25.3275, Newyork 519.75, Brüsszel 72.35, Miláno 27.515, Amszterdam 209.60, Berlin 123.82, Bécs 73.275, Szófia 3.745, Prága 15.40, Varsó 58.20, Budapest 90.875, Bukarest 3.19.

Zagreb, január 31. (Zárlat.) Bécs 800.10—803.10, Berlin 1354.80—1357.80, Budapest 992.70—995.70, Trieszt 300.27—302.27, London 276.87—277.67, Newyork 56.75—56.95, Prága 168.10—168.90, Zürich 1093.13—1096.13.

Szentai gabonaárak, jan. 31. A keddi piacon a következő árak szerepeltek: Buza 312.50—315 dinár, tengeri morzsolt azonnali szállításra 235—240 dinár, tavaszi szállításra 225 dinár, árpa 240 dinár, zab 220 dinár, rozs 290—295 dinár, köles 230 dinár, bab 320—325 dinár, burgonya 200 dinár, heremag 1800 dinár, ölemények: 0-ás liszt 495 dinár, 0-ás liszt g 495 dinár, kettős főzöliszt 475 dinár, ötös kenyérliszt 445 dinár, hetes 320 dinár, nyolcas 230 dinár, konkolydara 225 dinár, korpa 230 dinár. Irányzat: szilárd. Kinálat: közepes. Kereslet: élénk.

Szombori terménytőzsde, jan. 31. Buza bácskai vasut 320—325, rozs bácskai vasut 250—255, árpa takarmányi 61—62 kilós 250—255, takarmányi 63—64 kilós 255—260, tavaszi 65—66 280—285, új tengeri bácskai vasut 227.50—232.50, bab fehér nem válogatott 5—7 százalékos 325—330, fehér válogatott 360—365, lisztek: 0gg 435—445, 0g 435—445, kettős 420—440, ötös 390—410, hatos 330—350, hetes 270—290, nyolcas 215—225, finom korpa 205—210. Irányzat: változatlan. Forgalom: 139 és fél vagon.

Noviszadi terménytőzsde, jan. 31. Buza bácskai 77—78 kilós 2 százalékos 315—325, bánáti 78—79 kilós 2 százalékos 315—325. Rozs: bácskai 72 kilós 2 százalékos 295—305. Árpa: bácskai 65—66 kilós 270—280. Zab: 250—260. Tengeri:

bácskai régi 237.50—242.50, bácskai 230—235, bánáti 230—235. Liszt: 0gg és 0g bácskai 445—460, kettős számú 420—435, ötös számú 400—415, hatos számú 330—340, hetes 270—285, nyolcas 220—235. Korpa jutatszókolban 210—220. Irányzat: tengerinél szilárd. Forgalom: 52 vagon. Egyébként: változatlan.

Budapesti gabonaárak, jan. 31. A gabonaárak irányzata egyenetlen. A készáru piacon az árak emelkedtek, a határidő piacon az irányzat tartott. Hivatalos árfolyamok pengő-értékben a határidő piacon: Buza márciusra 31.56—31.66, zárlat 31.63—31.66, májusra 32.08—32.22, zárlat 32.20—32.22, októberre 29.80—29.84, zárlat 29.78—29.80, rozs márciusra 29.82—29.90, zárlat 29.82—29.84, májusra 29.92—29.94, zárlat 29.86—29.88, októberre 24.80—24.86, tengeri májusra 26.04—26.06, zárlat 26.04—26.06. A készáru piacon: Buza 31.15—32.20, rozs 27.65—29, árpa 26.75—27.75.

Budapesti értéktőzsde, jan. 31. Magyar Hitel 89.8, Osztrák Hitel 51, Kereskedelmi Bank 125.5, Magyar Cukor 201, Georgia 15, Rimamurányi 110.5, Salgó 74, Kőszén 845, Bródt Vagon 1.85, Becsini Cement 275, Nasiej 182.2, Ganz Danubius 177.5, Ganz Villamos 165.5, Roskányi 14, Athenium 33.5, Nova 49, Levante 27.3, Pesti Hazai 231. Irányzat: javuló.

Az arcbőr ápolására

a legnagyobb gondot kell fordítani, ha azt szépnek és fiatalosnak akarjuk megővni. Kenje be bőrét mindennap alaposan NIVEA-CREME-mel, csodás eredményt fog elérni. Nagyon ügyeljen azonban a névre

NIVEA-CREME

11355/14

A TULSÓ PARTON

Claude Anet regénye (3)

Nem szabad tehát beletemetkezniem abba a szentimentális ábrándozásba, amiben a szerencsétlen szerelmesek tetszelegnek és megmérgezik életüket. Hihetetlen energiát fejtettem ki, hogy kerüljem Madeleine-t. Bárhol mutatkozott is, hátat fordítottam neki, nem köszöntöttem, ellenségként bántam vele. Minden eszközt megragadtam, hogy szórakozzam. Tornáztam, izmaim kidagadtak mellemen és karjaimon. Sajnos! amikor félig mezitelenül gyakorlatoztam, súlyzókat emeltem, ő volt az, aki csendesen rámfigyelt. Az ügyeimmel foglalkoztam, rendeztettem az irataimat, számok között éltem. Az összeadások eredménye változatlanul Madeleine volt.

Erőlködéseim hiábavalósága elkésérített, vakmerően az ellenkező módszerhez folyamodtam. Kényszerítettem magam, hogy ne gondoljak semmi másra és hogy őt csak mint férjének a feleségét lássam. Azt reméltem, hogy eltávolodom tőle, ha undorító helyzetekben képzelem el. Spinoza azt mondja: »a féltékeny... kénytelen képzeletben összefüzni a szeretett asszony képét egy más férfi szégyenletes részeivel és undok váladékával«.

Igy gyötörtem magam anélkül, hogy Madeleineből kiábrándultam volna. És mégis a szenvedély legkeservesebb, legválságosabb óráiban is volt erőm legyűrni a hirtelen feltörő vágyat, hogy felkeressem Orvilleban, ahonnan még nem utazott el. Valami örökre összetört bennem: ennyit mindenesetre világosan láttam.

Az elutazás pillanatában a kétségbeesés tetőfokán álltam. Már csak a környezet és szokásaim teljes megváltozásától vártam gyógyulást. Volt-e még számomra balsam Arábiában?

Nem kellett ily messzire menni. Alig értem a hajóra, már éreztem, hogy új élet kezdődik számomra. Minden tetszett nekem, a mozgalmak, vi-

dám kikötő, a kocsik viszhangzó lármája, a szirénák bugása, a kápráztató világosság, a levegő, amely könnyű és átlátszó, az ég azurját visszafükröző habok örökös mozgása, a delelő nap forró sugara, amit a tenger felől fujdogáló szellő enyhített. A közelgő július tizennegyedikére előkészített ezernyi kis zászló lobogott a szélben. Csodálkoztam, hogy is élhettem eddig az északi szürke ég alatt; ezzel az éggel együtt magam mögött hagytam — mint haszontalan podgyászt — az elmúlt esztendőket is, szomorúságukkal és gondjaikkal. Ez a szép hajó, amely a felkelő nap országa felé siklott, büszke, magabizó férfit vitt magával, akit ezután semmi sem tud megalázni.

A hajókorlátra támaszkodva valósággal ittasan néztem vissza Marseille-nek a láthatár alá tűnő kertjeire és házaira. A magatámasztotta hullámok hátán ringatózó hajó tapogatózva kereste egyensúlyát, tovasiklott és kis fehér hullámok nyaldosták végig fekete oldalalát. Klasszikus emlékek visszajáró kísértetei kergették egymást emlékezetemben. Meghallom-e majd a szirének dalát? Óh, elhatároztam, hogy nem dugok viasz a fülembe és nem kötettem ki magam a hajóárbóca. Ebben a pillanatban egy dallamos, női hang néhány lépésnyiről nevémen szólított. Megfordultam. Magas, karsu, napbarnított arcú fiatal leány állt ott. Arc kifejezése komoly és kedves volt. Ki is lehet? Emlékezetem azonnal felelt Hosszukás arc, keskenyvágsú szem, ivelt szemöldök:

— Isabelle! — kiáltottam — pedig mennyire megváltozott!

Elöttem valóban Saint-Aignan kisasszony állt, akit nem láttam legalább két év óta. Kezet nyújtottam neki és gyors, örvendező, meggondolatlan mozdulattal balkarom átölelte derekát, mintha félnék, hogy elszökik tőlem. Ez a hirtelen mozdulat egészen váratlanul érte és én magam is csodálkoztam rajta. Amikor utoljára láttam, zárkózott, vad gyermek volt. Ebben a fiatal leányban hogyan ismerhettem fel rögtön a barátnőt? Honnan tudtam azonnal, még egy szót sem váltva vele, hogy a régi kötelékek erősebbek, mint hittem s nemhogy megláztak volna, még szoro-

sabbá fonódtak a távollét alatt? Am nem ez volt az egyedüli, amit ilyen rövid idő alatt megtanultam. Észrevettem, hogy az utóbbi idők magánya, amelyre magamat itéltem, borzalmat kelt bennem. Most már tudtam: nem az a sorsom, hogy szerencsétlen legyek és sötét gondolatok emésszenek. Isabellenek egyetlen szempillantása elég volt, hogy eloszlassa körülöttem a szomorúság felhőit. Nem föltik-e be a nap sugarai az eget? Nincs-e mellettem ez a mosolygó fiatal leány? És mindez egy másodperc alatt. Mondják, hogy a haldokló utolsó pillanataiban látja szem előtt átvonulni az átélt napok hosszú sorozatát. Én nem akartam meghalni, de — talán egy pillantásban megláttam egész eljövendő életemet..

És ezalatt karom ottmaradt Isabelle derekán. A szándéktalanság és az őszinteség mentették ezt a mozdulatot. Ő megértette — kibontakozott belőle, de nem hirtelen, hanem lassan. Így már a találkozás pillanatában mindketten fölfedtük azt a képességünket, hogy kényes helyzetben összebészélés nélkül is harmónikusan viselkedjünk. Egy pillanatra csend után élénk beszélgetés kezdődött ezernyi tárgyról.

Mennyi fontos és jelentéktelen esemény tölti ki az ilyen hosszú elválást. Olyan buzgalommal számoltunk be egymásnak, hogy úgy látszott, lesz elbeszélni valónk utazásunk végéig. Ezalatt szüntelenül vizsgáltam és tanulmányoztam Isabelle-t. És milyen komolyan! Azt hihetné az ember, hogy még sohasem láttam fiatal leányt. Mennyire tetszett nekem az a ragyogás, amely előtötte arcát, tisztasága, üdítő frissesége! És lassanként csodálatos fölfedezést tettem: ez a frissesség, ragyogás és tisztaság csak fiatal leányból áradhat, ez az érintetlen test saját tulajdonsága. Éreztem, hogy csak annak van értéke, amit még senki sem érintett, hogy a legtrikább, a legszebb ajándék, amit nő felajánlhat a férfinak: a szüzessége. Tördőfésként járt át annak az éjszakának az emléke, amikor egy ártatlan, de már nem tiszta ajak felidézte elődöm árnyékát, kiszakítva engem annak az asszonynak az öleléséből, akit szerettem.

(Folyt. köv.)

NYILT-TÉR

Tisztelettel közöljük vevőközönségünkkel, hogy az eddig a Vilsonova ulica 7. szám alatt volt

irodánkat a Városi bérpalotába helyeztük át

Egyedüli telefonszámunk: 192

Weitzenfeld és társa

Képviseelő

aki a vas-szakmában és a vajdasági iparban megbízhatóan jól be van vezetve

azonnalra kerestetik!

Ajánlatokat „Za — 15083” megjelöléssel a PUBLICITAS D. D. címre Zagreb, Gundulićeva ul. 11 kérünk

KOMLÓSPÁRGÁT

kezező árak mellett ajánlja

FONÓ- és KÖTELVÉROGYÁR R. T.

ODZAC

KÉRJEN ARAJANLATOT!

Utazóbőröndök,

aktatáskák, női ridikülök, pénz-, szivar- és cigarettatárcák, óriási választékban olcsón kaphatók **Seh ager Henrik** bőröndös és bőrűri speciális szaküzletében, Subotica, Aleksandrova ulica 1. Javításokat, magrande árakat a társasággal vállal. 11422

Gépész felvétetik

Braća Bohn, Veliki Kikinda téglagyárában
Ajánlatok eddigi működésük közlésével **Braća Bohn** címre, Vel. Kikinda intézendők

DUBIED kötőgépek

a legjobb és legtekélyesebb gyártmányok az egész világon, melyek csakis a

Cesnik & Gross

cégnél, Beograd, Jug Bogdana 8. kaphatók. Képviselők a Vajdaság részére kereketnek

Hol vannak a legszebb, legjobb porcelánok?

Ezt kérdem tőletek tudjátok-e lányok? Ime felsorolom, hol vezetek szervizet, Poharat, kereteket, a legszebb üvegdisz **Rudies-ucca 2**; ez a márka máma, **Spizer üvegüzlet** — híres olcsósága! (Volt Uireich vaskereskedés helyén)

GYAKORLATI GAZDALEXIKON

Közérthető, lényegét megvilágító tájékoztató a mezőgazdaság minden kérdésében, ez a két könyv tehát a gazda nélkülözhetetlen katedra, útmutatója és tanácsadója. Aki tehát a legkisebb költséggel a legnagyobb tehermentes eredménnyel akarja elérni, az saját jól felosztott érdekét köve és együttes közneki is szolgálja ott lesz az a **Gyakorlati Gazdalexikon!** nemcsak magv. sz. de tanulságait a gyakorlatban is érvényesíti.

Főbb tartalma: Knyhakerészlet, szőlőmivelés, baromfitenyésztés, méhészet, tejgazdaság, állatgyógyászat, talajmivelés, gyógynövények, vetőmagismeret, dohányte mesztés, gyümölcsstermesztés, nő ényen mesítés, erdeszet, borászat, gazdasági gépek ismerete, állattenyésztés, műtr. gyártás, takarmányozás, vadászat, halászat, burgonya-termesztés, komlótermelés, paprika, kender, len, falusai konha, házipar, rovarkártevők, nyu tenyésztés, ló-, szarvasmarha-, juh- és sert tenyésztés stb., stb.

Két kötet ára közel 250 o'da on 480.— **Minár** Képh. tá a BACSMEGYEI NAPLO könyvostályában

Most jelent meg az első szerb-magyar antologia Szenteleky Kornél és Debreceni József fordításában a BAZSALIKOM

Andrić Ivo, Crnjanski Mil. S. Drainac Rad., Dučić Jovan, Djukić Anica, Humo Hamza, Ilie Vojislav, Milet Jakić, Krk ee G. St. J. Kovacs vic Bo sidar, Miksinovic Desanka, Manojlovic Todor, Markovic Danica, Milić Sibbe, Mitrov Nenad, Mitrovic Milorad, Pandurovic Sima, Petrovic M. S., Petrovic-Dis Vladislav, Petrovic Vajko, Rajic Velimir, Ristic Milan, Santic Aleksa, Simic Dusan, Stojanovic Svet. Jela, Tartaja Gvdo, Ceric Milan, Uj vic Au jaszin, Vasiljev Dazari és Vasiljevic Zarko válogatottkötetmelynek irod. és műértékü magv. fordítása

A könyv ára 50.— Din. Kapható

a Minerva r. t. könyvostályánál, valamint az összes könyvkereskedésben

A Leipzigi vásár

1928 március 4-től 10-ig
Az egész világ legalkalmasabb beszerzési forrása
Egész Európa legnagyobb mintavására

1600-nál több árucsoport minden szakmából, 10.000 kiállítás 21 államból, a legjobb és legtekélyesebbet állítja ki. — Felvilágosítással szolgálnak: Leipzig: Messernt, Leipzig, A Leipzigi vásár hivatalos kirendeltsége (Zv. néni Biro Leipzigi sajtó) B. o. r. a. l. C. o. r. a. l. a. l. 3 Moser i Werthelm, Novi Sad 316

Ruha teszi az embert!

A legelőgánsabb, amellyel a legkényelmesebb szmokingok, frakkok az én üzl. temből kerülnek ki **VOJISLAV VASILJEVIC** u. szabóság! Subotica, Manojlovićeva ul. 7. Pletikosić palota

Brill
a cipőkrémek gyöngye!

DENDRA
gyümölcsfa-karbolineum
téli permetezésével biztosítja a jövő évi bő gyümölcstermesztését!!
Használandó levé hullástól rügyfakadásig
Vérleü, pajzstetű, pókháló molyok, téli araszolók, tetvek, rák és minden szívószervezetű rovarkártevő kipuzására, meglesztítja a fát a zuzmától és mohától
A földmivelésügyi minisztérium által engedélyezett növényvédelmi szer gyártása
SCHWEIGER M. LAJOS vegyészeti gyára
Telefon: 85 Subotica, Tolstojeva ul. 17 Telefon: 85

Gyárosok! Iparosok!
 Kik szentet, kokszt vagy brikettet használnak,
 akarnak-e szénből, kokszból, briketből
25%-ot megtakarítani?
 Akkor használjanak az impregnáláshoz
„PERALID“-port
 Tegyenek próbát, amelyhez 2 csomag kell és ára a
 pénz előzetes beküldésével **25 dinár franco-franco**
 Egy csomag PERALID-por 600 kg szénhez, kokszt-
 hoz vagy briketthez elég. Egy vagonhoz 18 csomag
 PERALID-por elegendő, melynek ára **180 dinár**
 a pénz előzetes beküldése ellenében, postai költsége-
 ken kívül, melyeket utánvételezünk. — 100 csomag
 „Peralid“-por vételnél szállítás franco-franco
 Kizárólagos képviselő Jugoszláviára
„KAROBIA“ Veliki Bečkecok, Pašićeva ul. 46

Kék kő 90%-os
 Montekattini olasz, még
 a régi árban kapható
SUGÁR MANÓ
 SUBOTICA. TELEFON 47

**Kartellen kívül
 mütrágyát
 benzint
 olesón szállít**
Lederer Dezső-cég Sombor

HAJDUKOVIĆ-féle MAGANISKOLA
 MEGKEZDŐDÖTT
 a beiratkozás azok a tanuló(nők) részére, akik a 8
 gimnázium minden osztályáról vizsgát akarnak tenni
 júniusban vagy szeptemberben.
Az előadás február 15-én kezdődik.
 Az iskola nappali és esti tanfolyamokat tart fenn
 és felvesz
1. rendes tanulókat, nőket is, akik a biztos vizsga
 érdekében egyes tárgyakból külön akarnak a vizsgára
 felkészülni.
2. magántanulókat, nőket is, akik bármely okból
 kimaradtak az iskolából és most óhajják az emiatt
 elvesztett éveket pótolni, vagy akik magasabb kép-
 zettséget óhajtanak elnyerni, hogy ezáltal az egzisztenciájukat
 jobban megalapozhassák.
Az oktatást a legkiválóbb szaktanárok végzik és
minden szorgalmas tanulóknak szavatolunk a vizsga
sikerre utat.
 Szegénysorsú diákok, alantas tisztviselők és katonák
 feltandiját fizetnek. — Részletes felvilágosítás a szolgál-
 és a beiratást végzi egész nap
D. Popović Beograd, Njegoševa 47. Tel. 16 63.

PERINUM
FENYŐSÍRSORSZESZ
 egyedül a legjobb
 házszer
Mindenütt kapható

Vetőbűkköny
muharmag
és köles
 nagyban és kicsinyben
KÖRÖSI GÉZA
 cégnél
Telefon 513.

Veszünk és eladunk
 jó állapotban levő
 antikvar szépiro-
 da'mi könyveket
 és könyvtárakat
Antiquar
 könyvkereskedés
 Subotica, Pašićeva ul. 7

VESEK:
 ócskavasat
 ócskafémeket
 szövet hulladékokat
 csontot és
 régi gépeket
Zoltán Engelsmann
 Oslobođenja (Zenta) ut 138
 Telef. 536 - Auobusz-közlekedés

Tessék
 csak a
 legjobb
szőlőtőlvány és
gyümölcsfaoltvány
 Ültetvényeket vásárolni
 mérsékelt áron!
 Kérjen díjmentes árjegyzéket!
M. Djordjević
 szőlő- és gyümölcsfaoltványtelepe
NOVI SAD
 Postafiók 133. (Bécsy)
 (Telefon: Kl. ad. n. 10. b.)

I-a tűzifa,
bécsi diókoksz
 és porosz
kályhaszén
 egolcsóbb árakon házhoz
 szállítva kapható
Weisz Dezsőnél
 Posta mellett

Vigyázzon!
Ha könyvet vesz, az igazán
könyv legyen!

Az emberiség haladásában, a tudomány fejlődésében, az ismeretek ki-
 szélesítésében csak egy eszköznek volt mindig és mindenkor nagy és fontos
 szerepe: a **könyvnek**. Anélkül sohasem ismernénk az elmúlt korszakok nagy
 elméinek gondolatait és alkotásait, csak a nyomtatott betű menti át azokat
 egyik nemzedékről a másikra. Másik csodás nagy ereje a könyvnek: a **szóra-**
koztatás. A legfeneklebb érzés az a tudat, hogy — amikor a könyvhöz for-
 dulunk — cseveghetünk társadalmi problémáról, nagy emberi dolgokról, sze-
 relemtől és eszményképekről olyan költői lélekkel, aki tisztánlátó és megértést
 parancsoló szuggesztíóval ábrázolja az élet mikéntjét. Tehát:

ajánljuk az alább felsorolt könyveket:

Szimonidesz Lajos: A világ vallásai I—II.	Din. 500
Lambrecht Kálmán: Az ősember elődei	» 400
Lambrecht Kálmán: Az ősember	» 320
Wells reprezentatív kiadása 7 kötet	» 560
A Reklám művészete	» 360
Gróf Batthyány Tivadar emlékiratai I—II.	» 340
Dr. Kecskeméti Lipót: A zsidók egyetemes története	» 350
Dekobra: A fenséges bohóe	» 34
Kassák Lajos: Egy ember élete	» 135
Meraskovszkij: Leonardo da Vinci I—II.	» 60
Meraskovszkij: Istenek születése	» 40
Romain Rolland: Az elvarázsolt lélek I.—II.—III.—IV.	» 210
Meraskovszkij: A szerelem tudománya	» 30
Szedarkényi Anna: Lázadó szívek	» 40
Burroughs: Mars ciklus 1—4	» 190
Burroughs: Tarzan ciklus 1—6	» 240
Biró Lajos: Házasság	» 32
Biró Lajos: Az élet arénája	» 48
Dános-Kovács: A szociális eszmék fejlődése	» 64
Conan Doyle: A kőd országa	» 36
France Raoul: A föld élete	» 64
Goethe: Faust I—II	» 60
Gyakorlati Gazda-lexikon I—II	» 480
Karinthy Frigyes: Együgyű lexikon	» 14
Leorux: Hard igras	» 44
Lewis Sinclair: Mantrap	» 32
Nagy J.: A filozofia története	» 120
H. G. Wells: Az Istenek eledele	» 40
H. G. Wells: Amikor az üstökös eljön	» 48
H. G. Wells: Láthatatlan ember	» 40
H. G. Wells: Egyelőre	» 60

Fenti könyvek kaphatók a
Minerva R. T. könyvosztályában, Suboticán
 Négyszáz dináron felüli rendelésnél kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk
 Kérjen árajánlatot!

Vasöntőde!
 Üzembe hoztam modernül
 berendezett és különleges
 olvasztási eljárással mű-
 ködő öntődémet.
 Vállalok
tömeg és gépöntést
 az előirt keménységi fokra,
 valamint egész könnyű
 öntéseket.
 Dugattyu - gyűrűknek
 különleges öntvények mé-
 ret szerint. Üzemem mo-
 dern gépekkel van felsze-
 relve úgy hogy a megöntött
 géprészeket meg is mun-
 káljuk.
 Vállalok mindenféle
 gépjavítást és autogén-
 hegesztést. 199
Hamburger
 műiskola indult
Subotica
 (Tserhápaudvarral szemben)
 Telefon 566
Öntés mindennap!

Mezőgazda-
 sági és kerti

magvakat
 a legjobban
SEVER & COMP.
 Ljubljana 739
 Kérjenek árjegyzéket!

MA MAR NEM SZEGYEN
 részletre vásárolni.
 Mindent kaphat részletre
 a legolcsóbb feltételek
 mellett
NATHAN WEISS I SIN-NOL
 Novisad, Fu'o ki put 42

Délamerikába
 és az
Egyesült Államokba
expressz gőzhajókkal
 Ingyenes felvilágosítással
 szolgál
CosulichLine
 Beograd, Vilsonov 107.

TÓKE
 Épület-, butor-
 és portál-
asztalos
 Palmotićeva ul. 20.
 Tanonc felvétetik.

LIFKA

Ma kedden IFJUSÁG MÁMORA

(Jugendrausch)

Lafontaine motivumai után készült UFA világfilm

Főszereplők:

Brigitta Helm
Lydia Potechina
Warwik Ward
Gustav Fröhlich

Legközelebb **Harry Liedtke**

„Palicsi strandon elveszett a szívem“

a fiórt és szerelem filmje 7 felvonásban

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasnaponként és minden
kötetben számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felhívásig jelölt leveleket továbbítunk
Kérdésfelvetésekre válaszoljuk megkülönböztetés nélkül.

Sérvben szorvedőknek

FIRMUS patent sérvkötő
a legújabb találmány, a leg-
nagyobb sérvnél is biztos
védelem!

Haskötők, gumifűzők, gumiharisnya,

egyenestartók, minden orvosi gumi-
áru, kötszerek, műszerek, mindenféle
betszapolási cikkek

a legjobb minőségben a legolcsóbb áron kaphatók

DEUTSCH IZIDOR

Telefonszám 216 Subotica Alapított 1897

Gyakorlott utazó

a fűszer és festék-
szakmából, aki Bánát-
ot és Bácskát kellő
eredménnyel beutazta,
fe vétetik. Rész-
letes ajánlatok a fi-
zetési igények meg-
jelölésével **KLEIN**
GÉZA és FIAI
céghez Szubotica
intézendők.

Pénztárnok, ki egyben per-
fekt könyvelő, szerb-ma-
gyar levelező, megfelelő ál-
lást keres. Ajánlatokat e-
lap kiadóhivatalába kérem
Kaució 10.000-ig jelégére. 835

Rövidárna-segéd, fiatal, ál-
lást keres. Katona István-
Bačko Petrovoselo 1182. 875

Üzletvezető-társat keresek
jóforgalmu polgári vendég-
lő-szállodához 50.000 dinár
befektetéssel az ingatlan-
hoz. Értekezni a tulajdo-
nosnál Mészáros András-
nál, Stari Becej. 892

Állást keres fiatal rövid-
és divatárusegéd engros
vagy detail üzletben. Leve-
leket »Agilis« jelégére a ki-
adóba kér. 895

Varni, szabni tökéletesen
tanított rövid idő alatt havi
100 dinárért. Marcalině
I. Obilić Venac 4. 20210

Vegyeskereskedősegéd, fia-
tal, jóméjelenésű állást ke-
res. Gy. Csanádi, Crna Ba-
ra. 20204

VÉTEL-ELADÁS

Megvételre keresek 12 drb
150—180 cm magas befelé
nyíló háromszárnyas dupla.
3 drb azonos méretű hat-
szárnyas dupla, 8 drb 180
—250×180—250 cm mé-
retű szimpla folyosó ablak-
ot és 15 drb 80—90×200
—220 cm egyszárnyas aj-
tót, 2 drb 130×220—260
cm méretben kétszárnyas
ajtót, használt, de jó ál-
lapotban. Ajánlatokat ár-
megjelöléssel Braća Vas,
Horgoš címre kérek. 908

Fűréshajtásra 2—4 HP
gőzkazánt megvételre ke-
resek. Fabrici Bognár, Sv.
Miletić. 20214

Pallas nagylexikon, 18 kö-
tet, teljesen új, 2000 dinár-
ért eladó. Peics, Senca ul.
17. 20213

Büfé italméréssel forgal-
mas helyen eladó. Cim a
kiadóban. 914

Eladók magasfekvésű, szép
házhelyek. Ugyanott takar-
mányrépa eladó. Tálássy-
kert, Szegedi ut. Menhely
mellét. 20215

Elsősegéd (Premier) hely-
beli detailüzlet vezetésére
keresünk. Részletes ajánla-
tok »Szerb-magyar« jelégére
Radio Reklam Jugo-
szlavija Subotica, posta-
fiók 48 küldendők. 921

A trsteniki malomkövek
Raczkó gépraktárában meg-
tekinthetők. 564

LEVELEZÉS

»Angyal«. Hogy nem sze-
rellek? Nagyon tévedsz.
Ezuton nem irhatok, amig
jeligét nem változtatunk.
Remélem megértés. Teli
vággyal gondol reád E. 896

Intelligens 19 éves fiu le-
velezne bakfis urileányok-
kal. Eugen Horvát, Novi-
Vrbas, postrestante. 20212

HÁZASSÁG

Nemzetközi házasságközve-
títő iroda minden megbí-
zásnak pontosan eleget
tesz. »Amor« házasságköz-
vetítő iroda Temesvár, Ro-
mánia, Kossuth Lajos ucca
21. 11993

FOGLALKOZÁS

Deutsch-kroatisches Kinder-
fräulein, die in Kanzlei-
Arbeiten bewandt ist, wird
per sofort zu 2 Kindern ge-
sucht. J. Földes, Subotica,
Trumbićeva ul. 20. 906

Nem-okleveles gyógyszer-
részt vagy gyakoronokot ke-
resek, ki teljesen önállóan
dolgozik. szerb—magyar—
német nyelvismerettel. —
Ajánlatokat — curriculum
vitevel — kér Ivačković
M. gyógyszerész, Vel. Ki-
kinda. 741

Tisztviselő nagy irodai
gyakorlattal szerény igé-
nyű, állást keres. Cim a
kiadóban. 867

Kovácssegédet, fiatal, ki
a patkoláshoz és a kocsija-
vitáshoz ért, keresünk fe-
bruár 1-i belépésre. Ajánla-
tok, bizonyítványokkal és
fizetési igények megjelölé-
sével Curčija i Silić ke-
nyérgyár, Beograd, Šaj-
kaška 19. 882

Podrássegédet, aki perfekt
női hajvágó, február 15-re
keres Ludwig Mihály fod-
rász, Szombor. 779

UJ!

Telefunken - Konus - Hangszóró

„L 666“

az elektromágneses
rendszer, speciális
munka, legjobb
anyagból készül,
lehetővé teszi a be-
széd és a zene ter-
mészetes felvételét

Ára csak 385 din.

Jugosiemens A. D. System „Telefunken“
BEOGRAD Kesavska 22a

A világháboruban megvakult
magyar író:

Gergely Sándor

legújabb regénye, a

HIDAT VERNEK

melyben nagy-zerű erővel és éleslátással írja
meg a falu életét

A vaskos könyv

a Minerva r.-t. könyvostályában kapható

Ára 55— dinár

Kraljevbregei, 12 malligandos új vörös bor

100 hl. egy tételben vagy kisebb mennyiségben

jutányos áron eladó

Érdeklődni lehet:

FEHRLING JAKABNÁL

Kraljevbrege, postaépület.

VÁROSI MOZI

Hétfőtől csütörtökig két sláger

Bonmarche herceg

Bohózat a hasonló operettből

Főszereplők:

Hans Junkermann, Mona Maris

A gorlicei hadbíróóság

Nagy katonadráma a világháborúból

Főszereplő: Igo Sym

16 hektó kítűző buckai
siller bor, kisebb tétélek-
ben is, jutányos áron eladó.
Gönczöl István fűszerke-
reskedő, Mucsi-telep 89.

Gumi- és combiné-fűzők
fehér és színes, a legjobb
kivitelben. Gutai Ferencné
VIII., Ostojićeva ul. 29.
9164

Eladó 16 személyes, mind-
össze 6 hónapos Ford-
autóbusz részletfizetésre is
esetleg megegyezés szerinti
motoros cséplőgarnitúrával.
Aman Antal, Temerin. 198

Dughagyma 150 g, kisebb
tételben is eladó. Pfeifer
Henrik, Crvenka. 679

Villanyerőre berendezett
hentesáru gépek, teljes mű-
helyberendezéssel, eladó.
Özv. Szabadosné, Subotica
Devojačka ulica 2. Azonki-
vül raktár vagy bármilyen
célra műhelynek helyiség
és két szoba, konyha kiadó
114

Patkanin patkányirtószert
dobozba 15 dinár, kapható
minden gyógyszerárban és
drogeriában, továbbá a
Torontáli Aprárbanknál Ve-
líki Becskereken, Szuboti-
cán Herol drogeria és Kur-
tes Milos kereskedésében.

Üzleti üvegszekrények és
teljes cipésműhely sürgő-
sen eladó. Rákin fakereske-
dő, Martonos. 809

Eladó 1 db Reform dara-
és darcetlisztitógép és egy
kétrétű szikszita. Bővebbet
Reiter-malom. Svetozár-
Miletić. 697

Eladó jól menő beszálló
vendéglő Pancsevon beteg-
ség miatt, jutányosan. —
Bővebbet »Egyszaru« (Jed-
norog) vendéglő, Pancsevo.
Vojvode Putnika ulica. 765

Magányos Case 2 éves, Ca-
se MÁV golvós cséplővel,
elevátorral, eladó. Szklena
József, Pančevo. 862

Eladó moziépitőtégép Er-
neman-Imperator, tükör-
lámpával, vasasztal, objek-
tív, egyenáram-motor és
ellenállás, azonkívül egy
Bauer velítőtégép, egyen-
áramu dinamó 65 Volt, 120
Ampére, végül csaknem új
rövid zongora. Apolló Mo-
zi, Pančevo. 769

Elsőrendű földbirtok, 60—
80 hold, élő és holt felsze-
reléssel vagy anélkül, ol-
csón eladó. Cseh István
Surján (Banat). 860

„VOLAN“ cég CITROEN

képviselet. Tel. 22-97.

Protíe garage udvarban

NOVISZAD

Kralja Aleksandra ul. 7

KÜLÖNFÉLE

Május alsójele keresek két
szoba, előszoba és mellék-
helyiségekből álló lakást a
beltéren, vagy a beltér kör-
nyékén. Cimeket »Jó lakó«
jeligével a kiadóba ké-
rek. 909

Butorozott szobát keresek
február hó 15-étől kezdve
Szuboticán. Cim: Defresvil
mérnök, Szombor, Szelen-
cse 243. szám. 907

Különbejárati butorozott
szoba azonnal kiadó. Pajk
Kujundžićeva ul. 4. 920

Jómenetelű éjjeli üzlet ki-
adó. Cimeket a kiadóba ké-
rek. 918

Beltéren háromszobás üres
lakás mellékhelyiségekkel
kerestetik. Cim: Radio
Reklam, Subotica. 908

Sakinoki János Erdővízkől
körülbelül 17 évvel ezelőtt
a pécsi árvaházba került.
Nevezettre anyai hagyaték
vár. Felkerjük tehát vagy
öt, vagy azt, aki hollétéről
tud, hogy címét jelenise a
kiadóhivatalba. 830

A dohányzás teljes vagy
részleges leszokására or-
vosok által ajánlott Afuma
pasztillák a legjobban be-
váltak. Dobozoneként 30
dinár. Készíti Blum gyogy-
szertár, Subotica, főpostá-
val szemben. 360

GUMIBÉLYEGZŐT
bármilyen nvelven készít
Molnár József Subotica,
Frankopanska ulica 25.
Megrendeléseket a Bács-
mezveji Napló kiadóhiva-
tala is elfogad.

Festéküzletemet február-
ban áthelvezem a kis ká-
polna mellé, Pletl vaske-
reskedés helyére. Vasvári
Zoltán. 20193

Butorozott csinos nagy
szoba és egy kis butorozot
szoba különbejárattal fe-
bruár 1-re kiadó. Pajk Do-
banovačkog ul. 3. Nemzeti
szállóval szemben. 20200

„Dama“ Divatszalon Subotica

TOLSTOJEVA ULICA 21. SZ.

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIX. évfolyam.

Szubotica, 1928. CSÜTÖRTÖK, február 2.

31. szám

Telefon: Kládóhivatal 6—58 Szerkesztőség 5—10. 8—52, 370.
Megfelelnek mindennap reggel, ünnep után és hétfőn is.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, Kládóhivatal és könyvosztály, Szubotica
Zmaj Jovin trg. 3. (Minerva palota)

A munka akadályai

A kormányválság hangulatától fűtött politikai atmoszférában szinte elkallódik annak a ténynek nagy jelentősége, hogy a parlament általánosságban megszavazta az adóegységesítési törvényt. Akinek minden idegszálát leköti és megfeszíti az a kérdés, hogy megmarad-e a jelenlegi kormánykoalíció, vagy pedig valami más kombináció foglalja el a helyét, annak érdeklődésében legalább pillanatnyilag természetesen háttérbe szorul az adóegységesítés száraz problémája. Az adózás ügye rideg próza, a pártcsaták színjátéka gyújtó költészet, amelynek sodró áradatában meggyöngyül a mindennapi érdekek ellentálló képessége. Nyugodtabb időkben, konszolidáltabb parlamenti viszonyok között az adóegységesítés megszavazásáról beszámoló tudósítás volna a nap szenzációja; most epizodádká halkul a hatalomra törő pártok mérkőzésének fegyverzajában.

Amióta a demokrata képviselők klubja tanácskozára ült össze, hogy a kormány sorsa fölött határozzon, a szerkesztőség a Vajdaság minden részéről jelentkező kíváncsiak kérdézőkördéseinek ostromtűze alatt áll. Van-e már döntés? Kinek van többsége, Davidovicsnak vagy Marinkovicsnak? Lesz-e pártszakadás vagy pedig ismét a kompromisszum egerét fogják megszűlni a vajudó hegyek? Nemcsak vérbeli politikusok égnek a türelmetlenségtől, hogy még mielőtt az újság megjelenik, tudomást szerezzenek a politikai eseményekről, hanem a közigazgatás ekszponáltabb tisztviselői is, akik akarva-nemakarva törődnek a politikával, hiszen annak fordulatai kihatással lehetnek a pozíciójukra. A közigazgatás depolitizálása, amit jobbról is, balról is hirdetnek, a jövő zenéje. Hiába nem foglalkozik a tisztviselő politikával, ha a politika foglalkozik vele és egy esetleges rezsimváltás a tisztviselők egész sorának egzisztenciáját megingathatja. Csoda-e, ha a jegyző, a szolgabíró és más községi hivatalnokok naponta többször ránktelefonálnak a legújabb hírekért és lehet-e mondani, hogy pusztán az öncélú politizálás szenvedélyéből fakad ez a mohóságuk?

Amikor ezek a sorok íródnak, még folyik a pártok sakkjátéka és nem lehet tudni, hogy a demokraták kapják-e a mattot vagy a parasztdemokrata koalíció. A jelek szerint a demokraták nem akarják kenyértörésre vinni a dolgot és olyan határozatot szövegeznek, amely mindkét frakciót kielégítve, egyfelől megóvjaa a pártegységet, másfelől alapot nyújt a radikális—demokrata koalíció további fenntartására. Ugy látszik azonban, hogy Dadics sem ill tétlenül és számítva a demokraták halogató taktikájára, veri már a lődát a radikálisok felé. Az elhatározó lépés valamilyen irányban órákon belül megtörténhetik és ez a kritikus helyzet okozta izgalom vonja el a figyelmet az adóegységesítés kérdéséről, holott ennek a parlamenti megoldása korszakalkotó fontosságú a prékói országrészek, különösen a Vajdaság szempontjából, amelyre a legnagyobb súllyal nehezedett az egyenlőtlen teherviselés.

Mijovics Áca erdő- és bányaugyi miniszter a demokrata klub vitájában azzal okolta meg a kormány munkájának lassu tempóját, hogy a párt miniszterei akadályozzák programjuk végrehajtásában az úgyszólván szabályos időközökben megismétlődő válságok. Timotievics Koszta volt miniszter megállapított,

hogy a mai kormány a törvényalkotás terén máris túltett elődein. A pártfogultságon felülemelkedő objektív gondolkodás valóban nem térhet ki annak elismerése elől, hogy a Vukicsévics-kormányhoz két messze kiható reform fűződik: a Vajdasági községek autonómiája és az adóegységesítés. A közvélemény-

nek nem telik öröme a sűrű egymásutánban kiújuló krízisek filmszerűen érdekes lefolyásában és azt várja a politikusoktól, hogy olyan kibontakozást találjanak, amely előreviszi és nem visszaveti a konstruktív erőket az önkormányzatok klépítésével és az adóegységesítéssel feltört uton.

Davidovics Ljuba győzött a demokrata klubban

Harminchatan szavaztak a pártvezér határozati javaslata mellett, hu zonegyen ellene — A határozati javaslat kimondta, hogy a demokrata minisztereknek le kell mondaniok — Davidovics megkezdi tárgyalásait az összes parlamenti csoportokkal a koncentráció létrehozására

Nem lesz szakadás a demokrata pártban

Beogradból jelentik: A demokrata párt háromnapos tanácskozás után szerdán meghozta határozatát és

közeli kétharmad többséggel elfogadta Davidovics javaslatát, mire a demokrata miniszterek azonnal bejelentették, hogy lemondanak tárcáikról.

A demokrata párt határozata hosszas tárgyalások után született meg. Mint ismeretes, a demokrata klub szerdai ülését délelőtt tíz órára hívták össze, de a képviselők félkettőtől hiába váriak az ülés megnyitására. Közben

állandóan folytak a tárgyalások Davidovics és szűkebb környezete, valamint a demokrata miniszterek között egy kompromisszumos megoldásról.

Végül is a képviselők azzal távoztak, hogy délután ötkor tartják meg a klub ülését. Délután tovább folytatták a tárgyalásokat a klub elnöki szobájában és csak hat óra után nyitotta meg Davidovics Ljuba a klub ülését.

A tanácskozások során a meghozandó határozat sokszor változtatta formáját, mert Davidovics és Marinkovics külön-külön szöveget ajánlott, amelyeket igyekeztek összhangba hozni. Bizonyos pontokban sikerült is megegyezniük, de

a főbb kérdésekben a megegyezés nem jött létre.

Davidovics Ljuba a klubülésen rövid megnyitó beszédében bejelentette, hogy három napos tanácskozás után határozathozatalra kerül a sor. Erről sokat tanácskoztak és a demokrata miniszterek bizonyos módosításokat javasoltak, amelyeket jórészt ő magáévá tett, de a miniszterek egyes megjegyzéseit nem fogadhatta el és ezért szavazásra tette fel a határozati javaslatot.

Marinkovics Voja külügyminiszter a maga és minisztertársai nevében kijelentette, hogy

a javaslatot nem fogadhatja el.

A szavazásban ötvenhét képviselő vett részt, egy képviselő tartózkodott a szavazástól és hároman távol voltak.

Davidovics javaslata mellett harminchatan, ellene huszonegyen szavaztak.

A vajdasági demokrata képviselők közül Davidovics javaslata mellett szavaz-

tak Grol Milán, Kerepessy Vince, Novakovic Izidor, dr. Vulonovic Ilija és Zaric Milán.

Visszont dr. Setyerov Szilvákó és dr.

Ribar Iván vajdasági képviselők Davidovics javaslata ellen szavaztak.

A határozati javaslat szövege a következő:

A határozati javaslat

— A demokrata pártkongresszus, miután megállapította, hogy az ország állapotai súlyosak, a jogrend rossz, a gazdasági élet válságban van, a nép nagy rétegei nyomorognak és hogy a jelenlegi kormány tíz hónap alatt egyetlen könnyítést sem hozott, a demokrata párt kongresszusa a maga határozatában kiemelte a nemzeti erők koncentrációjának szükségességét általában és mint természetes utját ennek a tömörülésnek, amely nemcsak számbeli erőt, hanem munkaképességet is kell, hogy jelentsen, elsősorban a demokratikus elemek koncentrációját hangsúlyozta. A kongresszus határozatának végrehajtásaképp a demokrata klub követeli:

hogy a demokrata klub elnöke Davidovics Ljuba folytassa és gyorsítsa meg a tárgyalásokat az összes parlamenti csoportokkal abból a célból, hogy megteremtse a lehetőséget egy koncentrációs kormány megalakításának, amely felváltaná a mostani kormányt;

hogy a demokrata pártnak a kormányban levő képviselők ebből a célból és szabályos viszonyok megteremtése, valamint ennek a feladatnak meg-

könnyítése végett bocsássák kormánybéli állásukat a klub elnökségének rendelkezésére;

hogy a klub elnöke folytassa az eszmecserét a parasztdemokrata koalíció képviselőivel, akiknek megegyezik a véleménye a legszűkebb nemzeti feladatok és a klubok szoros együttműködése tekintetében, ami garanciát nyújt a koncentrációs kormány munkaképességére. Ez az egyetértés meg kell, hogy könnyítse a felzárkózást azokhoz a csoportokhoz, amelyekkel a demokrata párt már együttműködik, a mostani koalícióban. Egy ilyen lefolytatott eszmecserére a parlamenti csoportok között kell, hogy alapul szolgáljon a koncentráció formális keresztülvitelére, a rendszeres procedura útján és a hivatalos faktörök döntése alapján.

Aláhuzva ennek az ügynek a sürgősségét, a demokrata klub megismétli felszólítását az összes parlamenti csoportokhoz, hogy azzal a párt- és személyi önfeláldozással, amelyet ez a klub is tanúsít, álljon a nemzeti és az uralkodó szolgálatába, egyesítve a legjobb erejüket, ami a feladatokra ráteremtett kormányt hozhatna létre.

Lemondanak a demokrata miniszterek

A klub ülése után Marinkovics távozott először és kijelentette, hogy

megy benyújtani a demokrata miniszterek lemondását.

Az újságírók kérdéseire, hogy lesz-e pártszakadás, kitérő választ adtak. A demokrata képviselők nagy részének véleménye szerint

nem kerül sor pártszakadásra,

mert előzetes megállapodás volt, hogy a kisebbség aláveti magát a többség határozatának.

A parlamentben, amely ezalatt ülésezett, gyorsan hirt terjedt a demokrata klub döntésének. Vukicsévics miniszterelnök azonnal autójába ült és a miniszterelnökségre hajtatott.

A demokrata miniszterek Marinkovics kabinetjében gyűltek össze.

Vukicsévics pedig Korosec látogatását fogadta. Korosec távozásakor kijelentette, hogy a demokrata miniszterek még nem nyújtották be lemondásukat.

Vukicsévics miniszterelnök Öiellségéhez ment audienciára.

Ugyanakkor a parlamentben a parasztdemokrata koalíció tagjai klubülésre gyűltek össze.

Ugyanekkor a parlamentben a parasztdemokrata koalíció klubülést tartott, amelyen Radics István és Pribicsevics Szvetozár ismertették a demokrata klub határozatait következtében beállott helyzetet és különösen Radics István öröme-

nek adott kifejezést, hogy a jelen pillanatban a *paraszdemokrata koalíció egy szerbiai párttal tiszta helyzetet teremtett.*

— *Ila választások lesznek* — mondta Radics — *ám legyenek, mi Davidovics-
csal és Pribicevicssel közös listákat lo-
gunk felállítani.*

A paraszdemokrata koalíció megbízásából Vilder és Kramer képviselők felkeresték Davidovics Ljubát, hogy üdvözzöljék sikere alkalmából és közölték vele, hogy Radics István és Pribicevic meg akarják beszélni vele a politikai helyzetet. Davidovics betegsége való hivatkozással kérte, hogy a megbeszélés ne ma, hanem holnap legyen.

Spaho miniszter költségvetési expozéja a parlamentben

A parlament szerdai ülésén a napirend előtt Radics Pavle megindokolta a sürgősséget a horvátországi, szlavóniai, dalmát és szlovén iskolák fa- és világi-tási költségeinek felemeléséről beterjesztett javaslata ügyében. Kijelentette, hogy ennek a javaslathoz beterjesztése még nem jelent prekóli frontot, csak azt, hogy azoknak az országrészeknek ügyeivel foglalkoznak, melyeket jól ismernek. Több felszólalás után Kumanudi közoktatási miniszter és a parlament is elfogadta a sürgősséget.

Ezután áttértek a napirend első pontjára a tartományi önkormányzatról szóló törvény 89. szakaszának módosítására. Ez a szakasz kimondja, hogy a tartományi választmány tagjainak száma legfeljebb három és legfeljebb hat lehet. Radovics Cseda belügyminiszter indítványára a javaslatot visszaküldték a bizottságnak tanulmányozás végett. Majd a költségvetés tárgyalására tértek át.

Mehmed Spaho kereskedelmi miniszter, a pénzügyminiszter helyettese hosszú expozét olvasott fel. Rámutatott arra, hogy a pénzügyi bizottság által véghez vitt redukció 11,174.000 dinárral csökkentette a költségvetést, viszont a csendőrség költségeit felemelték 9,157.000 dinárra. A bevételeknél a postaügyi miniszter jövedelmeit átszámították és ennek következtében huszonötmillióval emelkedtek a bevételek.

A deficit ezután 4,856.000 dinár, amihez hozzájárul az a 170 millió, amelyet az állam a tartományoknak ad az állami funkciók elvégzése címén. A kormány intézkedéseket tesz, hogy a deficitet eltüntesse. Utal a pénzügyminiszter nyomtatott expozéjára, amely lényeges megtakarításokat irányoz elő a jövőre. Ezzel szemben azonban az állami adósságok annuitása növekedik. A jövő évben 807,500.000 dinárt tesz ki, vagyis 266,500.000 dinárral többet, mint az idén. Ez állandóan növekedni fog, mert vannak még nem rendezett külföldi adósságok. A függő adósságok rendezésére is intézkedések fognak történni. Részletezi az erre a célra szolgáló alapokat, valamint a külföldi gyáraknál fennálló adósságok törlesztéséről is megemlékezik.

Annak igazolására, hogy az állam beváltja fizetési ígéreteit, számadatokat sorol fel, hogy a mostani költségvetési évben az előirányzott bevételek valóban be is folynak. Egyenes adókból április elsejétől november végéig, tehát a költségvetési év kétharmad részében 1.143 milliót hajtottak be, tehát öt és fél millióval többet az előirányzatnál. Decemberből még nincsenek végleges adatok, de előreláthatólag

több, mint százmillióval haladták túl az előirányzatot.

Illetékekből ötven millióval kevesebb folyt be, mint az előirányzat, fogyasztási adóból 16 millióval kevesebb, a vámból viszont 14 millióval, monopóliumbevételekből pedig 96 millióval több folyt be az előirányzatnál. Miután az új költségvetési előirányzat ezeknél a számoknál kisebb, minden valószínűség szerint az előirányzat a jelenlegi helyzetnek nemcsak hogy megfelelő, hanem felül is fogja a tényleges bevétel mulni. Rámutat a gazdasági válság okaira és végül kiemeli azt, hogy

a dinár árfolyama a múlt év folyamán semmiféle ingadozást nem mutatott,

aminek kedvező következményei lesz-

nek a gazdasági élet szanálásában. Köszönetet mond a pénzügyi bizottságnak munkálkodásáért és kéri, hogy a költségvetést a parlament fogadja el.

A délutáni ülésen az adóegységesítési törvény vitáját folytatták és Demetrovics Juraj, Jankahidde Djura és Krajacs Iván szólaltak fel.

A robogó vonat elé akarta vonszolni feleségét egy horgosi gazda

Amikor terve meghiusult, feleségét összeszurkálta, ő pedig a kutba ugrott

Szentáról jelentik: Kalandos részletekben bővelkedő családi dráma játszódott le Horgoson. Molnár Gábor Mihály harmincegyéves módos gazdát három héttel ezelőtt elhagyta a felesége. Kedden az elhagyott férj kiment felesége lakására és kérlelni kezdte az asszonyt, hogy térjen vissza hozzá. Molnárné végre engedett a hosszas könyörgésnek és hajlandónak mutatkozott, de ennek azt a feltételét szabta, hogy férje cselédkönyvet váltson ki a részére. Elhatározta ugyanis, hogy ha ismét összetűzés támadna közöttük, úgy nyomban elhagyja férje házat és szolgálatba áll. Molnár ebbe bele is egyezett és feleségével együtt indultak utnak, hogy kiváltsák a cselédkönyvet a fiatal asszony számára. Visszafelé menet — nem tudni milyen okból — éles szóváltás támadt a házastársak között.

A vasuti sínek mentén haladtak ekkor és Molnár észrevette, hogy mögöttük mintegy harminc-nyolcvan méternyire vonat közeledik. Hirtelen támadt elhatározással

átkarolta feleségét és a sínekre vonszolta.

Szerencsére tőlük néhány lépésnyi távolságban

a sínpár elágazott Kanizsa felé és a vonat ennek az elágazásnak irányában robogott tovább.

Molnárt, amikor látta, hogy öngyilkossági szándéka a véletlen folytán meghiusult, szertelen dühroham fogta el, előrántotta bicikliját és teljes erejéből felesége arcába dőlt, majd az asszony kezét is — amelyet védtőleg emelt az arca elé — *borzalmasan összeszurkálta.*

Molnárné összerogyott és a férj megrettenve tétőtől, futásnak eredt s

belevetette magát a közelben álló kutba.

Az összesereglett környékbelieknek azonban sikerült kimenteniük az elkésredett embert. Molnár ezután önként jelentkezett a horgosi rendőrségen, amely bekísértette Szentára, ahol az ottani rendőrségen szándékos emberölés kísérlete miatt indult meg ellene az eljárás.

A súlyosan összeszurkált Molnárné időközben eltűnt lakásáról. Valószínűnek tartják, hogy valamelyik vidéki rokonánál keresett menedéket. A nyomozás megindult.

Sötétben maradtak Zagreb állami épületei

Az állam kétévi tartozásai miatt a villanytelep megszűn'tette az áramszolgáltatást

Zagreből jelentik: A zagrebi állami intézmények már régóta adóssai a városi villanytelepnek a világitási célokra szolgáltatott villanyáramért. Mivel a villanygár összes eddigi sürgetései eredménytelenek maradtak és az állami intézmények költségvetési hitelhiányra hivatkozva nem fizettek, a város vezetősége radikális eszközökhöz fordult, hogy köteleltségteljesítésre bírja adóssait: *keddről szerdára virradó éjjel kikapcsolta a villanyvilágitást.* A kikapcsolt épületek között voltak a postaigazgatóság és valamennyi posta az egyetem összes fakultásai, a technikai állatorvosi és kereskedelmi főiskola, valamennyi középiskola, a kémiai intézet, az erdőigazgatóság és az összes pénzügyi, adó és vámhatóság épületei.

Ezeknek az intézményeknek villany-

áram fejében való hátraléka közel kétmillió dinárra rug. A többi állami intézményekkel, különösen a bírói és katonai hatóságokkal szemben egyelőre tartózkodóan viselkedik a villanytelep és ezeknek a hivataloknak csak intést küldött, hogy a legrövidebb időn belül egyenlítsék ki számlájukat, különben a többi hivatal sorsára jutnak.

A villanyáram kikapcsolása csak a postákon okozott nagyobb zavart, az éjszaka folyamán *gyertyák fénye mellett bonyolították le a szolgálatot,* reggelre pedig beogradi utasításra az igazgatóság kifizette összes tartozásait és a postákat délelőtt ismét bekapcsolták. A többi állami hivatal részéről eddig nem történt semmi lépés az ügy elintézésére.

A magyar párt tagjai kiléptek a beogradi tartománygyűlés radikális klubjából

Konfliktus a pénzügyi bizottság elnöke és a tartománygyűlés magyar párti tagjai között

Beogradból jelentik: A beogradi tartománygyűlésen hosszabb idő óta nézeteltérések vannak a radikálpárti klubjában.

Pantovics Dragoszláv, aki a pénzügyi bizottság elnöke, a tartományi választmány egyes tagjai ellen már nevében különböző vádakot emelt különösen Krsztics Vászsa és Petrovics Gyura ellen és emiatt a *tartományi választmányban, valamint a pénzügyi bizottságban állandó civódások voltak.* A magyar párti képviselők nevében a radikálpárti képviselők klubjának szerdai ülésén dr. Bata Péter azt követelte, hogy *vessenek véget ezeknek a civódásoknak, különben a magyar párti képviselők kilépnék a klubból.*

— A magyar párt azért jött a tartománygyűlésbe — mondotta dr. Bata —

hogy a haza és az uralkodó iránti kötelezettségeit teljesítse és résztvegyen az ország konszolidációs munkájában. Minthogy azonban Pantovics Dragoszláv az állandó választmány egyes tagjaival folytonos civakodásban él és a kedd esti szavazásnál, amikor arról volt szó, hogy Krsztics Vászsa, aki nem tagja a tartománygyűlésnek, továbbra is megmaradhat-e állásában, Pantovics hét társával a klub ellen szavazott, mire a magyar párt követelte, hogy a klub vagy zárja ki Pantovics Dragoszlávot vagy utasítsa a klub érdekeinek megfelelő magatartásra. Emiatt Pantovics Dragoszláv és Bata Péter között szóváltásra került a sor. Ennek következtében a magyar párt tagjai a következő levelet intézték a radikális klub elnökségéhez:

Mélyentisztelt Elnök Ur!

A klubban történt eseményekre való tekintettel a klubból kilépünk és rendelkezésére bocsátjuk a klubnak az összes tiszteletbeli állásokat.

Dr. Bata Péter
Dr. Király Károly
Rácz Géza

Ehhez a határozathoz csatlakozott Gerber Nándor és dr. Balassa Péter, a kik nem tagjai a magyar pártnak.

A beogradi tartománygyűlés magyar párti tagjai és a németpártiak között, mint értesülünk, megindultak a tárgyalások közös klub alakítására.

A tartománygyűlés szerdai ülésén egyébként Pantovics Dragoszláv, mint a pénzügyi bizottság elnöke az állandó választmány jelentéséhez különböző megjegyzéseket fűzött, amelyek vádakot tartalmaztak Krsztics Vászsa és Petrovics Gyura ellen. A tartománygyűlés utasította a tartományi választmány tagjait, hogy esütörtök délutánig adjanak választ a vádakra.

Noviszd vagy Jagodina?

A szerb földművelőszervezetek vizsgálója a beogradi bíróság előtt

Beogradból jelentik: A szerb földművelőszervezetek szövetségében dúló viszály a legutóbbi három napon belül kétszer foglalkoztatta a beogradi bíróságot. Mind a két tárgyaláson arról kellett dönteni, hogy a *Jagodina* és *Noviszd*on megválasztott két vezetőség közül melyik a legális. A jagodinai kongresszuson ugyanis a földművelőszervezetek új szövetségi vezetőséget választottak, de ugyanekkor Noviszdalon a kongresszus másik csoportja a régi vezetőséget választotta meg újra és *Sztankovics* Szvetozár földművelésügyi miniszter ezt ismerte el egyedül legálisnak.

A két vezetőség kölcsönösen vádat emelt egymás ellen. Az első tárgyaláson a régi, noviszadi vezetőség volt a panaszos és a jagodinaiak a vádlottak, míg most a második tárgyaláson fordított volt a helyzet. A Jagodinán választott új vezetőség részéről többek közt dr. *Markovics* Bogdán pénzügyminiszter, *Kumanudi* Koszta közoktatásügyi miniszter, *Sztajics* Uros volt nemzetgyűlési képviselő szerepelnek a perben, a noviszadi vezetőséget pedig *Avramovics* Mihajl volt képviselő, *Matijevics* Vladimir és mások képviselik. A bíróság mind a két tárgyaláson úgy határozott, hogy előbb meg kell állapítani, illetékes-e a bíróság a vita eldöntésére, vagy sem. Ezért a tárgyalást elhalasztották.

A két Dobrovics

Kollektív-kiállítás Somborban

A szombori megyeháza nagytermében ünnepélyes külsőségek közt vasárnap nyitották meg a jugoszláv festőművészet egyik legnagyobb tehetségének: *Dobrovics* Petárnak és a Prágában élő öccsének, *Dobrovics* Miklós építésznek kollektív kiállítását.

Dobrovics Péter, aki a jugoszláv piktura nemzetközi értékei közé tartozik, harmincöt képet állított ki, melyek egytől-egyig reprezentáns darabjai gazdag oeuvrejének. Csendéletek, aktok, arcképek és kompozíciók egyformán karakterizálják Dobrovics művészi talentumát és egyéniségét: a forma bravúros felhasználásával bámulatos hatásokat teremtő művészt, aki a piktura legújabb kísérleteinek leszűrődő eredményét építi tovább. A legjobb vászna a *Pásztorok*, mely kompozícióban különösen tökéletes, a *Déli kert*, melyen bámulatos kolorit fokozza a művészi hatása.

Dobrovics Miklós a Prágában élő hírneves építész tervrajzai a modern építészeti felfogás dokumentumai. Az abszolút építészeti puritanizmus híve: sima falak, monumentális arányok, az anyag hangsúlyozása jellemzik a tervrajzokat.

A kiállítás vasárnapig marad nyitva.

Dr. Szántó Miklós

Látta-e már a Barzel vasüzet 14 napig tartó olcsó háztartási és konyhafelszerelési kiállítását?

Sikkasztóból — polgármester

Sepsiszentgyörgy város tanácsa nem akar együtt dolgozni a sikkasztásért elítélt polgármesterrel és főszámvevővel

Kolozsvárról jelentik: Érdekes konfliktus támadt Sepsiszentgyörgy város tanácsa és Rauca Izidor polgármester között.

Raucát még az előbbi liberális kormány állította Sepsiszentgyörgy élére, ahonnan az Averescu-kormány mozdította el. A polgármester politikai magatartásán kívül azért vesztette el állását, mert a sepsiszentgyörgyi törvényszék időközben tíz zsák zab el tulajdonításáért hivatali sikkasztásban mondtatta ki büntetésnek és ezért tíz napi elzárásra ítélte. Mikor az Averescu-kormány megbukott és újból a liberálisok kerültek kormányra, Raucát visszahelyezték a polgármesteri székbe, annak ellenére, hogy a törvény kategórikusan kimondja, hogy vagyoni jogi deliktumok miatt elítélt személyek nem végezhetnek köztisztviselői funkciókat. A város néhány ellenzéki polgára ez alapon a belügyminisztériumhoz petíciót is terjesztett föl, a panaszának azonban sehol sem lett fogantatja és Rauca nyugodtan végezte a polgármesteri teendőket és csinálta a maga üzleteit. Nemrégiben a tanács hozzájárulása nélkül a törvényben előírt árlejtés mellőzésével százezer lej értékű kályhát rendelt a városnak, holott erre semmi szükség nem volt és ezt a kályharendelést a városi tanácsal utólag jóvá akarta hagyni. A tanács magyar és román tagjai azonban elhatározták, hogy Rauca üzleteihez nem járhatnak hozzá és nem dolgoznak együtt sem a polgármesterrel, sem Lázár Dezső városi főszámvevővel, akit hivatali sikkasztásért elítélt a törvényszék tíznapos elzárásra. A határozatról értesítették Duca belügyminisztert, aki bizottságot küldött ki Sepsiszentgyörgyre, hogy a helyszínen vizsgálja meg a tanács panaszait.

Az érdekes affér fejleményeit nagy érdeklődéssel várják Erdélyben.

A bódé titka

Miért bonttatta le a volt noviszadi polgármester a főéri trafik bódét?

Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszéken kedden tárgyalta Radulovic A. Miloje tanácsa dr. Milovanovic Milován volt noviszadi polgármester sajtópörét Szavics Mirko, a *Narod* című hetilap főszerkesztője ellen, aki azt írta a volt polgármesterről, hogy azért bonttatta le a főéri trafikbódét, mert az apjának a bódé közelében volt a trafikja.

Szavics Mirko főszerkesztő kijelentette a tárgyaláson, hogy nem éri magát bűnösnek, mert igazat írt. Első tanu dr. Tapavica György volt, akit mint volt városi tanácsnokot, szakértőként is kihallgattak. Dr. Tapavica kifejtette, hogy a városi tanácsnak nincs joga a városi ingatlanok felett rendelkezni, mert ez a kiszélesített tanács hatáskörébe tartozik. Végül kijelentette dr. Tapavica, hogy a polgárság körében valóban el volt terjedve az a magyarázat, amelynek Szavics Mirko lapjában kifejezést adott.

Kücin Predrag kulturatanácsnok azt vallotta, hogy a tanácsülésen ő és több tanácsnok illetéktelennek mondtatta magát a főéri bódé lebontásának elrendelésére, de dr. Milovanovic Milován esztétikai szempontokra hivatkozott és a tanács határozatát, még mielőtt jogerőre emelkedett volna, még az éjjel végrehajtották.

Lakics Jován polgármesterhelyettes elmondta, hogy a tanácsülésen ő is ellenkezett a bódé lebontását és kérte a polgármestert, hogy a határozatot ne hajtsa azonnal végre.

A tárgyalás folyamán dr. Milovanovic Milován és a vádlott újságíró közt ócsa szóváltás támadt, mire a bíróság tanácskozássra vonult vissza, majd ki-

hirdette döntését, amely szerint a vádlott előtt mihez tartás végett felolvastatja a bünetőtörvénykönyvnek a vádlott viselkedéséről inézkedő szakaszát.

Dr. Popovics Jefta ügyvéd kihallgatása után a bíróság a főmagánvádló indítványára a bizonyítás kiegészítését rendelte el és a tárgyalást elnapolta.

Mussolini harcias beszédet mondott a fasiszta milícia tisztjeinek

„Törrel a fogaitok közt, bombával a kezetekben, előre!”

Rómából jelentik: A fasiszta milícia megalakulásának öt éves évfordulója alkalmával Mussolini Rómába rendelte a milícia összes tisztjeit, akiknek nagy beszédet mondott.

— Miután a belső ellenség eltűnt a porondról — mondotta Mussolini — a

miliciára katonai feladatok várnak: a tengerpartok védelme és a lakosság katonai szolgálatra való kiképzése. A hadsereg vezérkara részletes tervet dolgozott ki a fasiszta milícia katonai feladatairól és közlöm veletek, hogy a miliciát beosztottam a hadsereg mozgósít-

ható részébe. Legyetek méltók bizalmamra és becsülettel teljesítsétek kötelességeket. Törrel a fogaitok között, bombával a kezetekben — előre.

A harcias beszéd nagy feltűnést keltett Olaszországban és valószínűleg erős visszhangja lesz külföldön.

Délorozszágban kitört a forradalom?

A berlini szovjetkövetség erőlesen cáfolja az angol forrásból származó híreket

Párisból jelentik: A *Matin* sztambuli jelentése szerint a sztambuli angol követség tengerészeti attaséja értesítette a török hatóságokat, hogy a krími orosz kikötőket elzárták és aláaknázták. Sztambuli hírek szerint

Délorozszágban kitört a forradalom és a szovjetkormány jelentékeny haderőket és hajórajt mozgósít-

tott annak letörésére.

A hír szerint a fellázadt parasztokhoz csatlakoztak a Trockihoz hű katonák és tisztjeik is.

Mint Berlinből jelentik, a berlini szovjetkövetség éleshangú cáfolatot adott ki a délorozsági forradalomról elterjedt hírekkel szemben.

A cáfolat szerint ezeknek a célzatos híreknek a hátterében régi orosz értékpapirokkal üzött pénzügyi műveletek rejtezködnének és nem utolsó sorban az a törekvés is, hogy megzavarják a szovjetkormány tárgyalásait, a délorozsági érchényák kiaknázására amerikai érdekesoportoknak adandó koncesszió ügyében.

Jugoszlávia és Csehszlovákia átnyújtotta jegyzékét a Népszövetségnek a szentgotthárdi jegyzetverszállítási ügyben

Genfben várják Románia jegyzékét is — A jugoszláv és csehszlovák jegyzék hivatozik a trianoni békeszerződésre és a népszövetségi tanács kutatási jogára

A jegyzék kéri a szentgotthárdi afférnak a Népszövetség márciusi ülésén való napirendre tűzését

Genfből jelentik: A szentgotthárdi jegyzetverszállítási ügyében a kisantant lépése a Népszövetségnek végre megtörtént.

A jugoszláv és csehszlovák kormány azonos szövegű jegyzékét szerda délután három órakor nyújtotta át Feltas jugoszláv delegált a Népszövetség főtitkárnak és szerda este várják a román jegyzék megérkezését is.

A jegyzékben hivatkozás történik a trianoni szerződés 143. cikkére és a népszövetségi tanácsnak a katonai kutatás ügyében felvett jegyzéknyvére, amely megállapítja, hogy a békeszerződésekben vállalt katonai kötelezettségeknek teljesítését a népszövetségi tanács tartozik ellenőrizni.

A beogradai és prágai kormány a jegyzékben azt a kívánságát fejezi ki, hogy a népszövetségi tanács tűzze ki legközelebbi ülésének napirendjére a meg nem engedett jegyzetverszállítási ügyét, amely kétségtelenül a magyar kormány rendelkezésére történt.

Beavatott körökben azt hiszik, hogy a román jegyzék csak hangjában fog különbözni a kisantant másik két államának jegyzékétől.

de érdemi részében nem.

A jegyzékhez különböző okmányok vannak mellékelve, amelyeket a jugoszláv és csehszlovák kormány másolatban eljuttat a népszövetségi tanácshoz és a katonai bizottsághoz. A Népszövetség katonai bizottsága tartozik minden

elője terjesztett ügyet megvizsgálni, előkészíteni és a népszövetségi tanácsnak jelentést tenni.

A katonai bizottság, amelyben azok az államok vannak képviselve, amelyek a népszövetségi tanácsnak is tagjai, a márciusi új ülésükig

már abban a helyzetben lesz, hogy véleményét mondhat és valószínűleg az első ülésen már előterjesztheti véleményét a tanácsnak,

amely egyedül rendelheti el, hogy a kutatás végrehajtása céljából a katonai bizottság tagjai közül albizottságot küld ki Magyarországra.

Távozó tisztviselők a szuboticei városházán

A tanács felmentette a meg nem választott tisztviselőket

A szuboticei városi zenede tanári kara szerdán délelőtt tíz órakor tette le a hivatali esküt a városi tanács előtt. A városi tanács ezután Hoffmann Kálmán dr. helyettes polgármester elnökle alatt ülést tartott, majd kiadták a felmentvényt azoknak a tisztviselőknek, akiket a képviselőtestület nem választott meg.

A tanács határozata értelmében szerdán felmentették állásuktól a következőket: Cankovics Miodrag rendőrkapitányt, Csupurdia Milan rendőrfelügyelőt, Pendzsics Aleza irodafőtisztet, Zsivanovics Jovan és Vojnics András rendőrfogalmazókat, Vojnics István árvászként ülnököt, dr. Mardesics Lukács orvost, Dunajev Tihomir adóellenőrt, Jorgovics Milan javadalmi főnököt, Aradszki György, Mihaldzsics Zsárkó, Ma-

rics Szlávko és Majszki Gábor javadalmi hivatali ellenőröket, Vukovics József, Katancsics József, Manics István, Rieger Géza, Szekulics István, Pandzsics Fülöp imkokokat, Vidics Nikola városi végrehajtót, Aladzsics Marijan városi gazdát, Hirmann Károly, Vujkovics-Lamics Pál számtisztet, Delics Kálmán és Kuluncsics Márk irodatisztet, Imrics Iván javadalmi hivatali irodatisztet, Sztankovics Petar adótitstet és Miskovics Lukács rendőrbizost.

A felmentett tisztviselőknek a legközelebbi képviselőtestületi ülésre kérvényt kell benyújtani a nyugdíj, illetve a végkielégítés iránt.

A tanácsülés után Jakovlyevics Obrad adóhivatali főnök új beosztást rendelt el. Az első kör adóhivatal vezetője lett Kuluncsics Károly, II. kör: Bénis Mátyás, III. kör: Vojnics Zéltés Béla, IV. kör: Kulics Lojzija, V. kör: Sinkovich Géza, VI. kör: Budanovics Mátyás, VII. kör: Schverer Márton, VIII. kör vezetője pedig Rizsányi János adóellenőr. Az adóhivatalok vezetői már elfoglalták új beosztásukat.

Hajsza az elveszett pénz után

Hova tűnt az adai iskolaszék 32.000 dinárja

Adáról jelentik: Ada községnek napok óta szenzációja 32.000 dinár eltűnése.

Kovacevics Avram adai gabonanyereskedő, iskolaszéki elnök január elején harminckétezer dinárt vett fel az iskolaszéki földek bérletéért. Ebből öt-ezer dinárt iskolai célokra fizetett ki, a többi pénzt magánál tartotta és azzal fedezte az iskolaszék kiadásait.

Január 25-ikén az iskolaszék 27.000 dinárját és a saját pénztárából még 5000 dinárt magához vett és reggel hat órakor Lepojevi Vujo községi bíró társaságában kocsira szállt, hogy a tanyai iskolákat bejárják. Délután két órakor indultak hazafelé. Hazajövet megállottak Mihalec tanyai vendéglője előtt, ott még meg volt a pénz, mert Mihalecnek még látta az elnököt az ezreket.

Négy óra lehetett, amikor Adára értek. Kovacevics a Kirinics-vendéglő előtt tíz dinár borralalót adott a kocsisnak, a bíró a háza előtt leszállt, Kovacevics a Vergov Kuzman-vendéglőig hajtatott, itt leszállt a kocsi, a subáját hazaküldte és bement a vendéglőbe. A subát közben haza is vitte Barna István kocsi, aki sógorát, Renkó Istvánt, községi előfogatót helyettesítette, mert éppen aznap Renkónak Szentán járásbírósi tárgyalása volt. Mialatt Kovacevics idogált, betért a vendéglőbe öccse, Gyura és be akart menni a vendéglőbe az iskolaszéki felelőse, hogy az iskolaszéki elnöktől százötven dinár előleget kerjen, de a vendéglős a pedellusnét mind a kétszer hazaküldte. A vendéglős átment Kovacevics irodájába is Kovacevics postájáért, a leveleket át is adta vendégének, de az átoltvasás nélkül zsebre tette. Fél hat órakor, amint Kovacevics ki akart lépni a kocsmajától, észébe jutott, hogy az elfogyasztott négy pohár bort még nem fizette ki. Visszalépett a vendéglőbe. Belenyult télikabátja belső zsebébe és akkor vette észre, hogy pénztárcája a 32.000 dinárral, sorsjegyekkel és okmányokkal hiányzik. Átkutatta zsebeit, a vendéglős a kocsi nyomán visszafelé haladt Kovacevics házáig, kikutatta vendége subáját, de a pénzt nem találta.

Kuzman elrohant a rendőrségre, aztán autón elment Barna István kocsi-

sért, akit beszállítottak a rendőrségre.

Ott Barnát megláncolták és két rendőr kíséretében gyertyavilágítás mellett keresték az uccán a pénzt, de nem találták. Ezután öt rendőr fáklyákkal indult az elveszett pénz keresésére, de hiába.

Ekkor visszatértek a rendőrségre, ahol két rendőr alaposan elverte Barnát,

de a kocsi ekkor sem tudta megmondani, hogy hol a pénz. A kocsi más-más szabadlábra helyezték és Barna orvosi látelétet vétetett sérüléseiről.

A szentai főszolgabíró eljárást indított a brutális rendőrök ellen, az elvesztett pénzt pedig még mindig nem találták meg.

Verekedés az osztrák parlamentben

Botrányos jelenetek a helyettes kancellár beszéde miatt

Bécsből jelentik: A nemzeti tanács szerdai ülésén botrányos jelenetek játszódtak le. Baumgartner szociáldemokrata képviselő interpellált a felsőházat a csendőrküldetéseket elkövetett atrocitások ügyében és az interpellációra válaszul Hartleb helyettes kancellár kijelentette, hogy a szociáldemokrata párt a hatóságokat, különösen a csendőrséget szidalmazza és Seitz polgármester azt mondotta a csendőrségről, hogy szedett-vedett csövesek.

Erre a kijelentésre a szociáldemokraták örösi lüdmában törtek ki. Seitz polgármester felugrott a helyéről és magából kikelve kiáltotta a helyetteskancellár

felé, aki sápadtan ült a miniszteri székben.

— Maga közönséges hazug!

A jobboldali képviselők Seitz rendreutasítását követelték, a szociáldemokraták pedig a miniszteri padosorokhoz nyomultak és ökökkel verve a miniszterek asztalát, követelték, hogy Hartleb vonja vissza kijelentését. A jobboldali képviselők körülfojták a sápadtan helyén álló helyetteskancellárt, aki a nagy zajban nem jutott szóhoz. Amikor az elnök látta, hogy a jobboldali földművelésszövetség tagjai és a szociáldemokraták dulakodni kezdenek és öklök emelkednek a levegőben, hirtelen felfüggesztette az ülést.

„Miletics Svatozár legharapósabb ellenfele“

Történelmi háttérű sajtópör a Letopis jubilaris cikke miatt

Noviszadról jelentik: Érdekes sajtópörrel foglalkozott kedden a noviszadi felelős bíróság dr. Gyurgyev Boskótanácsa.

A noviszadi Matica Szrpszka igazgatósága a Matica centannárium ünnepélye alkalmából megbízta Szaics Vászta főgimnáziumi tanárt, az ismert történetudóst, hogy írja meg Miletics Svatozár élettörténetét, amely a Matica kiadásában megjelenő Letopisz külön számaként fog a jubileum alkalmából megjelenni. Szaics Vászta tanár lelkiismeretesen felelt meg a megbízatásnak és Mileticsről megjelent értékes tanulmánya korhű és élethű leírása Miletics Svatozár életének és szereplésének. Ebben a munkában Szaics tanár azt is megírta, hogy Popovics Danicsár beograd-i író 1909-ben megjelent egyik cikkében azt írta, hogy Mileticsnek szereplése és viselkedése miatt a noviszadi szerb főgimnázium komolyan veszélyeztetve volt. Szaics tanár, amikor ezt a

cikket idézte és Popovics Danicsár vádjának helyet adott könyvében, egyúttal védelmébe vette Miletics Svatozárt és azt írta, hogy Popovics Danicsár Mileticsnek legharapósabb ellenfele volt.

Az elhunyt Popovics Danicsár fia, Popovics Milenkó, beograd-i tekintélyes ügyvéd, rágalmazási pert indított Szaics Vászta ellen. A noviszadi kerületi törvényszék az elmúlt év novemberében megtartott főtárgyaláson felmentette Szaics Vászta, de Popovics Milenkó felebbezett.

Szaics Vászta tanár, amint a törvényszéki főtárgyaláson a felelős bíróságnál is azt hangoztatta, hogy csak jogos bírálatot gyakorolt, az elhunyt emléket nem akarta megjegyzésével sérteni. Vasics Dragisa beograd-i ügyvéd, mint a főmagánvádló jogi képviselője hosszabb beszédben vitatta a rágalmazás fennállását, előadta, hogy Szaics tanár a használt sértő kitételel tullepte a jogos bírálat határát, mert lehetett vol-

Egy kritikus albumából

Írta: Baedeker

Az intellektuális kultúrával, a művelődésnek és közművelődésnek ama tömegével, amely az értelmünket fejleszt, még csak megvolnánk valahogy. (Bár ebből se ártana valamivel — vagy sokkal — több. De egy kevés etikai kultúra kellene még hozzá, hogy necsak az elménk gazdagodjon, de az erkölcsünk is szelidüljenek s a jellemünk egészséges irányban fejlődjön.)

Amely mértékben a nagyháború s annak új mentalitása új irányt adva az emberek gondolkodásának és tudványaiknak, szaporította a műveltek számát, oly mértékben mulasztotta el az új kurzus mélyíteni ezt a műveltséget s megtölteni annak kereteit etikai tartalommal. Az új művelt majd olyan, mint az újgazdag. Valami hiányzik neki ahhoz, hogy biztosnak érezze magát a műveltségében — az a bizonyos *je ne sais quoi*, amely az újgazdagnak a helyzetét is jellemzi a környezetben, amelyben nem találja föl magát.

Ha egy nagyon finoman művelt és egy teljesen műveletlen ember kénytelen sokat együttlenni egymással, akkor alig lehet megállapítani, hogy kettejük közül ki szenved többet. Valószínűleg az, akinek az idegei az áldatlanul lehetetlen viszonyból származó kedvetlenségeket nehezebben tűrik.

A szelid ember műveltebbnek, a brutális természetű műveletlenebbnek látszik mint aminő valójában.

A műveltség két fokán — a legalacsonyabban és a legmagasabban — az

ember nem érezheti magát jól az embertársai közt. Az első esetben, mert nem ér föl hozzájuk, az utóbbiban, mert azok nem érnek föl öhozzája.

A műveltség türelmetlenné és türelmessé teszi egyszerre az embert. Türelmetlenné ismereteinek a gyarapítása és türelmessé az emberek megítélésé körül.

Mentül műveltebb az ember, annál elnézőbb az embertársai iránt s annál enyhébben ítélkezik azoknak hibáiról. Innen van, hogy a valóban művelt ember nem pletykás s valószínűleg az is, hogy minél műveltebb a bíró, annál enyhébbek az ítéletek, amelyeket hoz.

A művelt ember könnyen tűri az éhséget és nehezen lakik jól, ami csak látszólag ellentmondás. Könnyen éheznek, mert aki művelt, minden nélkülözést könnyebben visel el mint más és viszont nehezen lakik jól, mert a műveltség telhetetlen s mentül jobban táplálják, annál nagyobb az étvágya.

Egy valóban művelt ember gondolkozása és nézetnyilvánításai iránt több méltánylással lesznek a teljesen műveletlenek mint a félműveltek.

Semmi sem olyan jellemző az ember műveltségére, mint az, hogy hogy írja a leveleit.

Az iskola — a legmagasabb se — nem teszi igazán műveltekké a hallgatóit s csak fragmentárius képzettséget nyújt, amelyet aztán az egzisztenciához képest kell az életben, a társaságban, utazásközben és könyvtárakban kiegészíteni. Így történik, hogy találunk néha

egészen művelt egyéneket azok közt is, akik — iskolába jártak.

Ezek ugyanis tovább tanultak.

A magunk műveltségétől is van örömmünk, de a másokétól még több. A műveltségünk elriaszt vagy legalább elidegenít tőlünk egy sereg embert, a másoké a tulajdonunkká tesz olyan gyönyörűségeket, amelyekkel csak művelt emberek szolgálhatnak az embertársaiknak. A legtitésőbb élvezet emélfogva a művelt emberek közti társalgás és levelezés. Oly gyönyörűség, amelyet a legjobb könyv se nyújthat, mert ez mindenkihez szól, a kérdéses levelezés és társalgás pedig csupán és egyedül nekünk.

Az emberek legnagyobb részén meglátszik, hogy minő újságot járatnak és micsoda könyveket olvastak. Csak a valóban műveltek s így önálló ítéletűek és nem *Nachbeter*-ek, azok, akik ezt a társalgásuk első három percében el nem árulják.

Művelt ember sose részeg. Aki művelt, legfeljebb be van csipve. A kocsi soha sines becsipve. A kocsi, ha sokat ivott, részeg. Inni is, mint *mindent*, különbözőképpen lehet — művelten és műveletlenül.

Egy gyors iramban meggazdagodott ember, aki kevés iskolát végzett, amugy se sokat tudott, de volt annyi esze, hogy érezte helyzetének a fonákságát, ekképpen panaszkolta el a keservét:

— Bizony szomorú dolog, hogy az ember nem tud oly gyorsan művelődni, mint amily gyorsan tud vagyona szertenni!

na a történelmi munkában vitába bocsájt-kozni Popovics Danicsár vádjával szemben, anélkül, hogy a halott emléket megsértette volna.

A felelős bíróság rövid tanácskozás után helybenhagyta az elsőfokú bíróság felmentő ítéletét. Az indokolás szerint Szaics tudományos munkát írt és abban nem lépte túl a jogos bírálat határát.

Ghandi utódja:

Annie Besant teozofus apostolnő

A nyo'cvanéves európai asszony vezeti az indusok angol-ellenes mozgalmat

Londonból jelentik: Az indiai nacionalisták angol-ellenes mozgalma, melyet eddig Ghandi vezetett, új vezetőt kapott.

A mozgalom élén egy európai asszony áll, Annie Besant, aki egyike a mai szellemi világ legérdekesebb egyéniségeinek. Annie Besant tul van a nyolcvan-on, fáradhatatlan uttörője a teozófiának és Indiában teozófiai iskolája révén igen nagy népszerűségnek örvend. A teozofus Annie Besant résztvett Madrasban a benszülőttek törvényhozó testületének ülésén, melyen egyhangulag ismét proklamálták a bojkott-mozgalmat. A nacionalista agitáció hatása alatt Bombayban a városi és kikötőmunkások sztrájkot proklamáltak és kijelentették, hogy a február 3-ikán érkező angol bizottság partraszállását meg fogják akadályozni. Annie Besant a bojkottmozgalom proklamálásáról a következőket mondotta az angol újságíróknak:

— Mi India függetlenségéért harcolunk, de olyan vonatkozásban, ahogyan mi értelmezzük a függetlenséget és munkánk eredményét nem tesszük függővé az angol bizottság határozataitól.

Az angol-ellenes mozgalom érdekesége, hogy az indiai szabadságharcban ezáltal aktíve vesznek részt a mohamedánok is, akik sokáig ellenlábasi voltak a hinduknak, úgy hogy Anglia könnyen csinálhatta a maga sajtáságos *vide et impera* politikáját. A hinduknak és a mohamedánoknak koncentrált fellépésével szemben módfelett nehéz munkája lesz az angol bizottságnak, noha ez bizonyos vonatkozásban az autonómális jogokat tovább fejlesztő felhatalmazást visz a tarsolyában.

Egy szegény, de művelt uriember, aki jelen volt a társaságban, így felelt erre:

— Bizony, bizony. Kár, kár. De látja, kérem, az én bajom még az uraságodénál is nagyobb. En ugyanis lassan, hosszú idő alatt szereztem a kis műveltségemet s még ebben a lassu tempóban se voltam képest vagyont szerezni hozzá.

Nem a legszemlésebb emberek okvetetlenül a legfölvilágosultabbak is. Voltaire nem azért lett százada fölvilágosultságának a vezére, mert annak egyik legnagyobb szelleme volt, hanem mert elméjében szerencsés vegyület folytán épp azok a szabad gondolatok tudtak megteremni, amelyek az emberi nemnek és saját nemzetének a haladását előzták. Voltak kortársai, elődei és utódai, akik szintén kitünő szellemi tehetségeknél a birtokában maradiak, majdnem sötét emberek maradtak s voltak és vannak apró gondolkodók, kis intellektusok, egyáltalában nem szellemes férfiak, még csak nem is irodalmi emberek, akik a fölvilágosodás s a szellemi haladás ügyét lelkesen szolgálják. Elméjükben, bár hiányzik onnan a Voltaire fölényes *esprit*-je, megvan mégis az az egy voltaire-i gondolat, amely a humánus szellem és a nemes kultúra csucsai felé törekszik.

Minél műveltebb valaki, annál könnyebben igazodik emberekhez és életviszonyokhoz s annál jobban tud beilleszkedni helyzetekbe, hangulatokba, környezetekbe s annál derültebb, élvezőbb és megnyugvóbb tud lenni. Ha belátnak némelyek, mennyivel szebben s kellemesebben élnek s mennyivel nyugodtabban tudnak meghalni is azok, akik igazán műveltek, akkor jobban sietnének művelődni mint vagyont gyűjteni.

Megkezdődött báró Hatvany Lajos bűnpörének tárgyalása

Hatvany ünnepélyesen bocsánatot kért a Jövőbe írt cikke'ért és megtagadta az emigráció politikáját — Már a kommün bukása után vissza akart térni Magyarországra, de a bécsi követség nem adott neki utlevelet

Ellopták a Hatvany-pör bűnügyi iratainak egy részét

Budapestről jelentik: A frankper lezárása óta nem nyilvánult még meg olyan nagy érdeklődés törvényszéki tárgyalás iránt, mint szerdán, amikor a törvényszék az emigrációból hazatért báró Hatvany Lajos bűnpörét kezdte tárgyalni. Az összes Budapesten tartózkodó hírlapírók, a külföldi lapok budapesti munkatársai, báró Hatvany hozzá tartozói és ismerőseinek, valamint barátainak tömege valóságosan megrohanta a törvényszéket és igyekezett belépőjegyet szerezni, de a szűk tárgyalóterem miatt a hallgatóságot csak korlátozott számban bocsátották be.

Elsőnek reggel kilenc órakor báró Hatvany Lajos jelent meg a tárgyalóteremben egy oldalfegyeres fogházor kíséretében. Hatvany, aki fekete zakóban volt, a vádlottak padjára ülve szórakozottan nézett végig a hallgatóságon. A védői padokban Medvigy Gábor, Sebastyén Ernő és dr. Jakobi Andor ügyvédek jelentek meg. Néhány perccel kilenc óra után bevonult a büntetőtanács, amelynek elnöke Töreky Géza törvényszéki elnök, tagjai pedig Avedig Félix és Méhes Izabella szavazóbírák. Az ügyészi emelvényen dr. Sztrache Gusztáv ügyész elnök foglalt helyet.

Töreky Géza elnök a tárgyalást megnyitva bejelentette, hogy a törvényszék a hatrendbeli nemzetgyalázzással vádolt báró Hatvany Lajos bűnpörét fogja tárgyalni. Ezután felvette a vádlott személyi adatait, amelyek szerint báró Hatvany Lajos 1880 október 20-án született, római katolikus, nős, két gyermek apja, gimnáziumot végzett, filozófiai doktor, vagyona van, büntetve nem volt. A személyi adatok felvétele után Medvigy védő indítványozta, hogy a bűnpört utalják vissza a vádtanácsi eljárás periódusába. A főügyész felszólalása után a bíróság ezt az indítványt elutasította.

A vádirat

Az elnök ezután megkezdte a vádirat ismertetését.

Az ügyészség báró Hatvany Lajost a magyar állam és nemzet megbecsülése ellen irányuló hatrendbeli büntetvel vádolja,

mert a Bécsben megjelent »Jövő« című lap 1921., 1922. és 1923-as évfolyamaiban cikkeket írt abból a célból, hogy valamely külföldi államot, vagy szervezetet a magyar állammal és nemzettel szemben ellenséges cselekedetre indítsa, ezenkívül cikkeiben olyan valótlanokat állított és terjesztett, amelyek alkalmasak arra, hogy a magyar állam és a magyar nemzet tekintélyét sértsék és csorbítsák

Az első inkriminált cikk a »Jövő« 1921 május 28-iki számában jelent meg »Magyar levél a magyarokhoz« címmel. Ebben a cikkben

Hatvany nemzetgyilkos rendszernek nevezte az akkori kormányzatot, támadta a magyar külpolitikát és azt írta, hogy az Andrássyakkal és a Bethlenekkel az ország vesztébe rohan. A második cikk 1921 szeptember 2-ikán jelent meg »Közbeszólás« és »Nőstény sakálók galériája« címmel és ebben a cikkben Hatvany azt írta, hogy a bátor fiuk, a drága fiuk, a szép fiuk

két éve egyebet sem csinálnak, mint védteleneket gyilkolnak.

A következő inkriminált cikk 1922 január 25-ikén »Válaszúton« címmel jelent meg és az ügyészség szerint kormányzósértés büncselekmény kritériumait tartalmazza. A negyedik inkriminált cikk, amely 1922 július 13-ikán jelent meg »Reszketett haragjában« címmel, a vád-

irat szerint ugyancsak a kormányzóról ír meg nem engedett hangon és a kecskeméti puszták fiait orgyilkosoknak nevezi. Az ötödik cikk a »Jövő« 1922 augusztus elsejei számában látott napvilágot »Hazám, hazám« címmel és ebben Hatvany többek közt a következőket írta: »Sohogyan sem tetszik nekem az, amit odahaza cselekszenek az igen lisztelt gyilkos urak, amikor jól elkövetett rablógyilkosságaik, a maguk tetemes illő és illetlen haszonnal való értékesítése után egyszerre csak a haldokló Petőfi pózába vágják magukat és vérről (persze leölt zsidók vérvével) írják a földre »Hazám, hazám«. A hatodik cikk, amely 1923 január 9-én jelent meg »Petőfi és Magyarország« címmel, hasonló szellemben és tenórban ír a magyarországi állapotokról.

Hatvany bocsánatot kér mindenkitől

A bíróság ezután megkezdte Hatvany Lajos kihallgatását. A vádlott kijelenti, hogy a felolvasott cikkeket ő írta.

— Beismerem — mondja — Hatvany — hogy

súlyosan hibáztam.

Az a gondolat vezérelt, hogy az utódállamokban élő magyarságban élethen tartsam és ápoljam a magyar irodalom és a magyar gondolat szeretetét. Ezért írtam a cikkeket. Legalább száz ilyen cikket írtam és egy-kettőben olyan gondolatok is vannak, amelyekért

majd vezekelek és igaz bocsánatot kérek,

akkor azt nem tudom másképp magyarázni, mint retentio elhagyatottságommal és üldöztetésemmel. Idegenben életem.

A Magyarországról felém jövő, bizonyára túlzott hírek olyan idegállapotot idéztek elő nálam, hogy nagyon sokszor nem tudtam megkülönböztetni a felelősen elemek kilengéseit a felelős tényezők ténykedéseitől.

Ez volt összes inkriminált cikkeim alapja és belátom, hogy ez az alap nagy tévedés volt. Már hat évvel ezelőtt is az volt az én felfogásom, hogy a felelős tényezők dolgoztak itt az országban a felelőtlen elemek ellen, le is küzdötték azokat és

az ő érdemük, hogy Magyarországon ma rend van.

Bocsánatot kell kérnem mindazoktól, akiket elvakultságomban és messze innen elhagyottságomban megsértettem.

Különösen akkor kell bocsánatot kérnem, ha nemzeti érzelmét sértettem meg önkéntelenül, mert ezt elvakulttan tettem.

Ezért bocsánatot kérek a megsértett nemzeti önértéktől is és a hivatalos rendet helyreállító tényezőktől is.

Töreky elnök itt közbevág: — Ez a megőnés minden bizonnyal az ön javára esik, de itt számot kell adnia cikkeiről.

Kinek a szájaize szerint írt Hatvany?

Az elnök ezután azt a kijelentést teszi, hogy

Hatvany cikkeit azért írta ilyen hangon, hogy az utódállamok kormányai a lapot ki ne tiltsák területükről.

Hatvany erre azt feleli, hogy az nem áll, mert a cikkei miatt a lapot Romániából egyízben hat hétre, Jugoszláviából pedig hosszabb időre kitiltották. Külön-

ben is — mondja Hatvany —

a cikkeket nem az utódállamok kormányaihoz, hanem a magyar kisebbségekhez írtam.

Az elnök: Ezt nem tettem, hanem egész tudatosan az utódállamok kormányainak szájaize szerint írt. Ezt nemcsak az ön cikkei bizonyítják, hanem a Jövő minden száma és minden cikke.

Hatvany: Alázatosan bocsánatot kérek...

Az elnök kemény hangon szól rá Hatvanyra:

— Ne kérjen folytonosan bocsánatot, hanem arra feleljen, amit kérdezek. Azt mondja meg, hogy gondolta azt, hogy ilyen hangon hasznára lesz a magyarországnak?

Hatvany felindultan, remegő hangon válaszolja, hogy legalább száz-százötven ilyen cikket írt száműzetése idején.

Az elnök: Ne beszéljen száműzetésről. Ön kiszökött az országból. Ez nem emigráció. Arra feleljen, amit kérdezek.

Hatvany izgalomtól remegő hangon feleli:

— Annak idején nem tudtam megkülönböztetni a felelős tényezők rendszeres akaratát a felelőtlen elemek kilengéseitől. Az egész idő alatt a legdultabb idegállapotban voltam és vártam, hogy mikor lesz rend és mikor jöhetnek haza. Sokszor jártam az utódállamokban is és előadásokat tartottam Petőfiről, Gyulay Pálról, Adyról és a magyarság mindennél melegen, lelkesedéssel fogadott, de előadásaimnak az lett a vége, hogy Csehszlovákiából kitiltottak.

Az elnök ezután az októberi forradalom alatti szerepéről intéz kérdéseket Hatvanyhoz és szinte párbeszédre alakul itt át a kihallgatás. Az elnöknek gyors egymásutánban feltett kérdéseire válaszol Hatvany és azt állítja, hogy

az októberi forradalomban nem volt szerepe,

csak mint újságíró kapcsolódott bele az eseményekbe. Beogradba Teleky grófok felszólítására ment le, de ott csak statisztált és csupán azért vitték el, mert franciául tud. Kijelenti ezután, hogy a kommün bukása után vissza akart térni Magyarországra, de a bécsi magyar követség nem adott neki utlevelet. A kommün alatti szerepléséről azt mondja, hogy neki köszönhető, hogy a kommunisták által a Dunán elhelyezett aknákat sikerült Romanelliéknek eltávolítani és az ő érdeme, hogy ezeken az aknákon a hajók nem robbantak fel.

Hatvany megtagadja a szolidaritást a Jövő politikájával

Az elnök kérdésére Hatvany kijelenti, hogy

a Jövő megalapításában sem anyagilag, sem szellemileg nem vett részt.

A lapot Garami Ernő és Lovász Márton alapították és őt levélben felkérték, hogy írjon cikkeket a lap részére. Nem igaz, hogy anyagilag támogatta a Jövőt, csak akkor adott pénzt, amikor a lap megbukott, hogy segítsen a lap munkatársain és nyomorba jutott családjaikon. Az ő tudomása szerint

a Jövő idegen államtól soha nem kapott pénzt.

Akkor hagyta ott a Jövőt, amikor látta, hogy az utódállamok magyarságában a magyar irodalom iránti szeretetet a Jövön keresztül nem tarthatja ébren. Az elnök Hatvany védekezésével

szemben rámutat arra, hogy a Jövő célja az volt, hogy elhitesse az olvasókkal, hogy Magyarországon pokol van, ahol gyilkolnak, rabolnak és nincs jogrend, ahol az államfő, a kormány és az összes közhatalóságok végromlásba sodorják az országot. Másodszer az volt alap-célja — mondja Töreky elnök — hogy behozza, hogy az egyedüli üdvözülés az októberi forradalomban és a demokráciában van, harmadszor pedig meg akarták győzni az embereket arról, hogy a lap az utódállamok kormányainak jóakarátát bírja. Ez a hármas cél tűnik ki nemcsak az Ön cikkeiből, hanem a Jövő összes többi cikkeiből is.

Ezekre az elnöki megállapításokra Hatvany azt válaszolja, hogy a Jövő politikai irányával nem azonosította magát.

Az elnöknek arra a kérdésére, hogy más politikai működést is fejtett-e ki, Hatvany elmondja, hogy könyvet írt »A megszűnt ország« címen és felolvasásokat tartott az utódállamokban irodalmi kérdésekről.

Amikor az elnök az inkriminált cikkeket különböző kitételeit idézi és Hatvany védekezésével szemben azt állítja, hogy azonosította magát a Jövő politikai irányával, Hatvany ismét feldúlt lelkiállapotával védekezik és azt mondja, hogy

egyes ismerősei rémképeket festettek előtte a magyarországi viszonyokról

és az újságírás lázas munkája közben kósza hírektől feleslegzva használt olyan hangot, amelyről elismeri, hogy téves volt, de hangoztatja, hogy mindig jószándék vezette.

Az eltűnt bűnügyi iratok

Szünet után az elnök megállapítja, hogy

a bűnügyi irataiból néhány darab hiányzik, amelyeket valószínűleg elloptak.

Ezek az iratok mind terhelők voltak a vádlottra és eltűnésük tegnap jutott tudomására.

Sztrache Gusztáv főügyész bejelenti, hogy ő is nagy meglepetéssel értesült a bűnügyi iratok eltűnéséről, mert ez merénylet az igazságszolgáltatás ellen. A legszigorubb házi vizsgálatot kéri, hogy a bűnvádi eljárást is megindíthassa. Az iratok eltűnése azonban nem változtat a helyzeten, mert az ügyészségnek pontos feljegyzései vannak ezekről az iratokról.

Több iratot ismertettek ezután, többek közt a detektívosztály és a belügyminisztérium közbiztonsági osztályának jelentését, majd a tárgyalás folytatását délutánra halasztották.

A délutáni ülés

A délutáni ülésen a bíróság a bizonyítás kiegészítését rendeli el és felolvasás Gándör Ferenc »Vallomások« és Garami Ernő »Forrongó Magyarország« című könyvének néhány részletét, majd zárt tárgyaláson külügyi iratokat ismertetnek.

A bizonyítási eljárás befejezése után a véd- és vádbeszédekre került a sor.

A főügyész szigorú ítéletet kér és kártérítésként egymillió pengőt.

A védők Hatvany felmentését kérik.

Rádió-apparátusok

Mindenemű alkatrészek

Varta akkumulátorok, Philips lámpák, Er eson fejhallgatók, Egyenirányítók, forgó-kondenzátorok, hangszórók

állandó nagy raktára, viszonteladók nagy engedmény

MALLER BÉLA

okleveles gépészmérnök

Subotica, Petrogradska ul. 8

CIRKUSZ

Isten büntetése

Jelen történetem szolgáljon elrettentő példának azoknak a férjeknek, akik nem állják fejüket azon az istentelen gondolon törni, hogy hogyan rughassanak ki az asszony tudta nélkül a hámból.

Tudniillik ma délután találkoztam Gyurka barátommal. Mászor széles jókedvvel kiabált már messziről, most savanyuan mondta a szrvuszt. Láttam, hogy valami bubánat nyomja a lelkét. Rövid faggatásra el is mondta a tragikus történetet.

— Elmondom, pajtás, még pedig az elejétől kezdve, a fene egye meg. Ott kezdődik a dolog, hogy a nyáron hivatalos küldetésben Szomborban jártam, kaptam is érte kétezer dinárt. Gondoltam magamban: nem fog az ártani, ha lesz nekem kétezer dinárom, amiről az asszony nem tud. Sose lehet azt tudni, hogy mire jó. Hátha valami jó kis lümpolás kínálkozik. Hát én bizony letagadtam a kétezer dinárt, amit még aznap eldugtam.

— Elán, de könnyű kimondani. Hova dugjak én kétezer dinárt, mikor az asszony állandóan minden zsebemet kikutatja. Estig törtem a fejemet és már kezdtem kétségbeesni tanácsalanságomban, mikor a nappaliban a szekrény tetőjére pillantottam és a mentő gondolat átvillant a fejemben. A szekrényen két váza áll, csinált virág van bennük dísznek. No, gondolom, oda ugyan nem nyúl senki. Megvártam, míg az asszony kimegy a konyhára a szakácsnéhoz a másnapi ebéd dolgában. Akkor hamar betettem a pénzt az egyik vázába a virág alá.

— Két hét múlva új szobalány jött a házhoz. Valami rettentő buta falusi lány volt, szegény. Mikor egy reggel indulok a hivatalomba, látom ám, hogy az új szobalány vizet tölt a két vázába. Azt hitte a jámbor, hogy igazi virág. Hamar kiküldtem egy pohár vizért, kiszedtem a vizes bankókat és zsebvágtam. Hosszu fejtörés után estefelé rájöttem, hogy az íróasztalom zöld posztóborítása ami csak úgy oda van ragasztva az asztal lapjához, a sarkán felkunkorodik. Addig piszkáltam alája a tollszárral, amíg anyi helyet csináltam, hogy alája tudtam csusztatni a pénzt.

— Megint volt nyugodt tíz napom. De egyszer csak ebéd után hallok ám, mikor az asszony azt mondja a szobalánynak, hogy mikor sétáltatni viszi a kutyát, egyszersmind vegyen egy kis enyvét, mert a nagyságos ur íróasztalán a posztót meg kell ragasztani. Egy óvatlan pillanathban kiszedtem a pénzt. Hova dugjam, az istenért? Kitaláltam. A lakcipőm besámizva ott állt a szekrényem aljában. Azt hazudtam, hogy kiáll a talpából belül egy szeg. Elkézdtem a morszártörővel nagybuzgón reparálni, ügyesen belerejtettem a pénzt az egyik cipőbe és visszazoritottam rá a sámfát.

— Igen ám, de egy hét múlva nálatok vacsoráztunk. A szobalány, mikor kikészítette a szmokingot, előttem kezdte kiszedni a sámfát a lakcipőből. Ugy ragadtam ki a kezéből, mint egy ragadozó madár. Késő éjjel, mikor hazajöttünk, kitaláltam, hogy ha az öszikabátom belső zsebének a bélést kilyukasztom egy kicsit, akkor a pénz szépen lecsuszik a kabát aljába, ahol nem találhatja meg senki. Ott hordtam a pénzt két hétfig. De közben megjött a tél is, meg aztán ijedten vettem észre, hogy kabátom alján belül foszlani ekzd a bélés. Szent Isten, hiszen ha tovább foszlik, kiesik a pénz! Hosszu és izgalmas tanakodás után zseniális ötlettel kieszeltem, hogy a pénzt legokosabb lesz abba az emailszelencébe tenni, ami a vitrin legalsó polcán van. Beledugtam. De csak öt napig volt nyugtom. Ekkor az asszony közölte velem, hogy másnap nagytakarítás lesz, ebédeljek korcsnában. A pénzt nem mertem ott hagyni. Nem ismered te az én feleségemet, pajtás. Ha az elkezd nagytakarítani, akkor nálunk még a kulcslyukat is kisurolják belülről. Remek ötletem támadt. A pénzt betettem a Meyer-féle Konversations-Lexikon nyolcadik kötetébe két lap közé.

— Ujabb két hét nyugtom volt. Egy ebéd után a feleségem elkezd a német lexikon körül kotorászni. Idegesen kértem tőle, mit akar a lexikkal. Azt mondja, hogy német keresztretjvényt fejt és meg akarja nézni, hogy melyek az Odera baloldali mellékfolyói. Erre rémitően megjedtem. Azon ürügy alatt, hogy segítek, én is elkezdtem forgatni a köteteket. És majd a guta ütött meg: elfelejtettem, hogy hányadik kötetbe tettem bele a pénzt. Mázsás kő szakadt le a szivemről, mikor a nyolcadik kötetben a Dill és Dillengen szavak között megtaláltam a két bankót. Az asszony nem vette észre.

— No, mondom magamban, most aztán egy teljesen biztos rejtékhelyet kell kieszelnem, mert én ezt az állandó nyugtalanságot nem bírom. Mit gondolsz, hova dugtam? Betettem, barátom, a gardroszekrényben a nyári kalapom bélése mögé. Ott pihen a kalap a legfelső polcon, ahhoz ugyan jövő nyárig nem nyúl senki.

— A múlt héten Sándor azt mondta, hogy valami roppant csinos műkedvelő

kislánnyal ismerkedett össze, meg is hívta estére vacsorára, de kellene még egy elefánt a mulatsághoz. Egy kis paticsi kocsmában jól el lehetne mókázni a fruskával. Tyü, mondom magamban, itt a remek alkalom, hogy érvényesítem a régóta dugdosott titkos kétezer dinl-cseket. Jó sok pezsgőt adnak azért, jó sok nótát is el lehet huzatni belőle, valami cudar egy jókedvű mulatságot fogok én csapni. Az asszonynak már egy hete mondogatom, hogy ma este anketem lesz, nem is vacsorázhatok otthon.

— Ma délbén, barátom, hazamegyek, hát ebéd közben azt mondja az asszony, hogy nagyszerű üzletet csinált. Eladta mind a három régi kalapomat, amiket már ugyse lehet hordani, negyven dinárért egy handlénak.

H. Zs.

*

(U. i. Kérem, szerkesztő ur, ha valaki a lakásomról netalán telefonon megkérdezné, hogy mennyit kapok ezért a cikkért, sziveskedjék a felét mondani.)

LEGUJABB

A késő esti órákig nem történt meg a demokrata miniszterek lemondása

Vukicsevics Velja miniszterelnök és Marinkovics a királynál

Holnap mondanak le a demokrata miniszterek

Beogradból jelentik: Vukicsevics Velja miniszterelnök félkilencor távozott a királyi udvartól és egyenesen hazament. Az újságírók kérdésére kijelentette, hogy

semmit sem tud a demokrata miniszterek lemondásáról.

Vukicsevics audienciája közben Marinkovics Voja is kihallgatáson jelent meg öfelségénél, utána ő sem nyilatkozott az újságíróknak. Az audiencia után **összeültek a demokrata miniszterek és megtárgyalták a helyzetet.**

A tanácskozásról elsőnek Spaho távozott, aki az újságíróknak kijelentette, hogy semmi újság,

lemondás nincs.

Vukicsevics távozása után a miniszterelnökségen a kormány radikális tagjai ültek össze konferenciára.

A helyzet a késő esti órákban meg lehetős zavaros, miután Marinkovics ha-

tározott kijelentése ellenére

nem következett be a demokrata miniszterek lemondása.

do az sincs kizárva, hogy Vukicsevics nem veszi tudomásul a lemondást, mert időt akar nyerni bizonyos politikai manőverekre.

Nagy érdeklődés kíséri a muzulmánok magatartását, akik nem ismerik el magukra nézve kötelezőnek a demokrata klub határozatát, Spaho ugylátszik a kormányban akar maradni, bár **a miniszterek közt is van egy erős áramlat Davidovics mellett.**

A helyzet kulcsa a muzulmánok kezében van.

A demokrata miniszterek este 9 óráig tanácskoztak és

felhatalmazták Marinkovics külügyminisztert, hogy nevében a holnapi nap folyamán írásban nyujtsa be lemondásukat.

Még ötven sorsjegy a Bácsmegeyi Napló előfizetői számára

A Bácsmegeyi Napló előfizetői között, akik január elsejétől kezdve egy félévre fizettek elő a lapra, tudvalevőleg

háromszáz darab állami osztály-sorsjegy nyereseményeit osztjuk szét.

Azok az előfizetők, akiknek előfizetése június 30-ig rendezve van, a kiadóhivataltól értesítést kapnak, vagy kaptak, mely szerint egyenlő arányban osztóznak a

99.401-től 99.500-ig

108.801-től 108.900-ig

110.101-től 110.200-ig

terjedő háromszáz negyed sorsjegy nyereseményében.

A sorsjegyek közül néhányat már az első osztályban kihuztak a legkisebb nyeresémnyel. A kihuzott sorsjegyek helyett új sorsjegyeket vásároltunk, amelyek számait legközelebb közöljük. Ugyancsak sorsjegyeket vásároltunk azokért a nyereséyösszegekért, amelyek a főnyeresemény kihuzásáig a fenti sorsjegyekre jutnak.

A kiadóhivatal áldozatkészsége ilyen formán tekintélyes különjutalomban részesíti a lap féléves előfizetőit, akik nemcsak jól szerkesztett, érdekes és nívós lapot kapnak, hanem tagjai egy sorsjegytársulatnak is, amely háromszáz sorsjeggyel játszik.

Félév közben is jelentkeznek azonban előfizetők. Nem volna méltányos, hogy amíg azok, akik január elsejéig beküld-

ték az előfizetést, az előfizetett lapon kívül háromszáz darab negyed sorsjegy nyereseményében is részesednek, az új előfizetők ne kapjanak semmit. Viszont az sem volna igazságos, hogy azok, akik most fizetnek elő, osztózzanak az esetleges nyereseményekben a régi előfizetőkkel. Az osztálysorsjáték nyereseménytervezete ugyanis olyan, hogy **a legkedvezőbb nyerési esély az ötödik húzásnál van,**

az ötödik húzásnál minden, addig ki nem huzott sorsjegy nyer.

A kiadóhivatal úgy vélte a kérdést igazságosan megoldani, hogy

a már megvásárolt háromszáz sorsjegyven kívül még ötven sorsjegyet vásárol az előfizetők részére.

Ennek az új ötven negyed sorsjegyek esetleges nyereseményeiben **részesednek a régi előfizetők is, s részesednek azok is, akik**

1928. március 1-ig beküldenek négy hónapra szóló előfizetési díjat a Bácsmegeyi Naplóra.

Az előfizetési ár négy hónapra 220 dinár, amely két részletben, az első részlet 1928. március elsejéig, a második részlet 1928. május 1-ig fizethető be. Az ötven új sorsjegy nyereseményeit ugyanolyan rendszer szerint osztjuk szét az előfizetők közt, mint a háromszáz sorsjegyet. Vagyis az ötödik osztály húzá-

sainak befejezése után úgy a régi, mint az új előfizetők egyenlő arányban részesednek az új ötven sorsjegy nyereseményében, míg az előbbi háromszáz sorsjegy nyereseménye csak a régi előfizetőké.

Az új sorsjegyek számait legközelebb közöljük.

Akik előfizetni akarnak, azok számára készsággel küldünk postal befizetési lapot, hogy az előfizetési díj beküldése ne kerüljön külön portókölségbe.

HIREK

VÁROSI SZÍNHÁZ. Csütörtök február 9: **Dohnányi Ernő** világhírű zongoraművész és zeneszerző hangversenye. Jegyeladás hétfő, január 30-iktól a színházi pénztárnál.

*

— A szubotocai helyőrség parancsnokának királyi kiténtetése. Öfelsége Alekszandar király ukázt irt alá, amellyel Dimitrijevic Milivoj tábornokot, a szubotocai helyőrség, illetve a tiszavideki divizó parancsnokát a Szent Száva-rend harmadik osztályával tüntette ki.

— Rákics Milán római követ Beogradban. Beogradból jelentik: Rákics Milán római S. H. S. követ Beogradba érkezett. A követ a külügyminisztériumban hosszasan tárgyalt Pavlovics Szteván miniszterhelyetessel.

— Időjárás. A Meteorológiai Intézet jelenti: Átmenetileg száraz idő várható éjjeli fagygal, később hőemelkedés és esőhajlam.

— Franciaország hajlandó csökkenteni a rajnai megszálló csapatok létszámát. Párisból jelentik: Stresemann külügyi expozéjának első eredménye, hogy a francia sajtó kezd élénken foglalkozni a Rajna-megszállás megszüntetésének kérdésével és az egész sajtó a legjobboldaltól egész a szélsőbaloldalgig egyhangulag elismeri Stresemann érveinek helyességét. Az Echo de Paris értesülése szerint Briand külügyminiszter fel fogja ajánlani Németországnak a rajnai megszálló hadsereg létszámának újabb csökkentését és állítólag hajlandó tizezer embert visszarendelni a szövetséges csapatokból.

L nagyobb válaszék

ELYMEKÉBEN

és divat-nyakban legolcsóbb árakon
részle: fizetése 13047

„ELITA“ gyári lerakhatnál
NOVISAD, Műtérceva 19

— Elhalasztották a bécsi bankbúvás, pörének tárgyalását. Bécsből jelentik: Az Allgemeine Industriebank vezetőinek bünpörében a tárgyalást szerdán félbeszakították és bizonytalan időre elhalasztották, mert a pör fővádiottja, Bösbauer János kereskedelmi tanácsos megbetegedett.

— A csehszlovák hadügyminisztérium cáfolja a Magyarország elleni mozgósításról elterjedt híreket. Prágából jelentik: A csehszlovák köztársaság egyes vidékeiről olyan jelentések érkeztek, hogy a lakosság körében nagy a nyugtalanság, mert olyan hírek terjedtek el, hogy a kormány a hadsereg egyrésztnek mozgósítását rendeli el Magyarország ellen. A honvédelmi minisztérium szerdán hivatalos közleményt adott ki, amely szerint ezek a híresztelések minden alapot nélkülöznek és tendenciózusak.

A SzAND február hó 4-ikén rendez meg ezidei bálját Pátkai zenekarával. Aki meghívót tévedésből nem kapott, forduljon a Bárány-kávéházban levő rendezőséghez naponta 1 és 3 óra között.

— Szabó Imre magyar szociáldemokrata képviselő súlyosan megbetegedett. Budapestről jelentik: Szabó Imre, a budapestkörnyéki kerület szociáldemokrata képviselője súlyosan megbetegedett. Szabót vakbélgyulladás tünetei között szállították a klinikára, azonban szivgyengeség miatt nem lehetett megoepérálni. A képviselő állapot válságos.

— Kész a költségvetés. Szubotica város 1928. évi költségvetését szerdán készítette el Szuvajdzsics Sándor városi főszámvevő, aki három héttel dolgozott a városi költségvetés elkészítésében. A költségvetést mindaddig nem hozzák nyilvánosságra, amíg Sztipics Károly dr. polgármester nem tér vissza szabadságáról Párisból. A költségvetést először Sztipics Károly dr. polgármester fogja átnézni és ezután közszemlére teszik és nyomtatásban szétosztják a városi képviselőtestületi tagok között. A költségvetés március hó második felében kerül a képviselőtestület ülésére.

— Jevgyevics Dobroszlávot a vasárnapi beogradai tüntetések miatt letartóztatták. Noviszadról jelentik: Szerda délután távirati utasítás érkezett a noviszadi rendőrségre, hogy tartóztassa le Jevgyevics Dobroszlávot, a Vidovdán főszervezőjét és szállíttassa azonnal Beogradba az Uprava Gradához. A noviszadi rendőrség fogatosította a rendeletet és Jevgyevics Dobroszlávot szerdán egy detektív Beogradba kísérte. A letartóztatás okáról csak annyit lehetett megtudni, hogy az összefüggésben van a vasárnapi tüntetésekkel, amikor is Jevgyevics a vajdasági nacionalista szervezetekből összeállított csapattal Beogradba ment és ott megakadályozta a Pribicevics ellen tüntetni kívánó gyűlést.

— A német evangélikusok noviszadi kongresszusa. Noviszadról jelentik: A német evangélikusok Noviszadon kongresszust tartottak dr. Roth Vilmos és dr. Pop Fülöp elnökletével. A kongresszuson többek között a vallásoktatás és az egyházi alkotmány kérdéséről volt szó. Megállapították, hogy a zsinat által elkészített egyházi alkotmányt csak akkor lehet a vallásügyi miniszter elé terjeszteni, ha majd az interkonfessionális törvény tető alá kerül.

— Becskerekben benyújtották az első listát. Becskerekéről jelentik: A községi választásokra az első listát szerdán nyújtották be a törvényesekhez. Az első lista a független demokrata párté és a listavezető dr. Mátyás Misa orvos.

— Szabadlára helyezték az osztrák gőzmozgató sikkasztóját. Becskerekéről jelentik: A becskerekai rendőrség — mint ismeretes — letartóztatta Vojanov Zsiva karagyorgyevói földművest, aki háromszáz ezer dinárt sikkasztott egyik osztrák gőzmozgató részvénytársaságtól. Vojanovot átszállították az ügyészségre, ahol tekintettel súlyos betegségére, szabadlára helyezték. Az eljárás tovább folyik ellene.

— Elfogott tolvajok. Szomborból jelentik: Telecska községben kedden éjszaka ismeretlen tettesek behatoltak Dobrina József telecskai gazda padlására, ahonnan nagymennyiségű dohánylevelet és füstölt disznóhúst loptak el. A tolvajok még ugyanezen éjszaka behatoltak Lajter János gazda udvarába és a kocsiszínból lószerszámot és több mázsás dohányt vittek magukkal. A cserdőség a tolvajokat: Ospelt Milánt és Nenadov Trivát elfogta. Miután mindketten beismerték a tolvajlásokat, átadták őket a szombori ügyészségnek.

— Fedák Sári memoárjait írja. Budapestről jelentik: Itteni színházi körökben érdekes hírt pertraktáltak Fedák Sárral kapcsolatban. A művész nő főzetlen környezetéből kiszivárgott hírek szerint Fedák a memoárjain dolgozik. A szenzációsnak ígérkező emlékirat "Eldőszó" címmel fog a könyvpiacra kerülni. A különösen hangozó címet Fedák híre szerint azért választotta, mert ezzel is dokumentálni akarja, hogy nem egy lezárt élet regényét írja meg, hanem egy felfelé ívelő művészi pályán egyik szakaszáról ad számot. A könyv megjelenését nagy érdeklődés előzi meg.

— Községi választás Szremszki-Mitrovicán. Noviszadról jelentik: A vasárnap megtartott községi képviselőtestületi választásokon megválasztották öt hivatalos radikális, négy Pasic-radikális, öt független demokratát, két németpártit, hat horvátot, egy kommunistát, egy szocialistát és egy ruszint.

Ketten beszélnek

Egy pozsonyi festőművész, névszerint Mauks Károly, német mintára meztelen egyesületet alakított. A klub tagjai kötelesek anyaszült meztelenül testedzeni és bizonyos meghatározott időben résztvenni a titkos erdei összejöveteleken. Ezek után Szubotica sem maradhat el Pozsony mögött. Tisztelt olvasók! Alakítsunk mi is meztelen egyesületet! Az első alakuló közgyűlést a szuboticei Városligetben tartjuk meg. Pápaszemes, szőröskeblű launok és duskeblű nimfák hancuroznak a gyepen. Testükön mindössze egyicipi uszónadrágocska.

— Kicsit hűvös a levegő...

— Maga nyavalyás, fél a természet egyszerű hevéit!

— Nézze elnök ur, én nem vagyok egy acélos spártai jellem...

— Ezt felesleges hangoztatnia, mindjárt észrevettem...

— Anyam! A lühegye jó!

— Adolár, játszunk bakkanátiát!

— A többi sellők zajosan helyeselnek.

— Ugyan, gyerünk a kicsapongással! Maga azt ígérte...

— De hisz ez kész tudógyulladás!

— Sose féltse a mi tudónket! Ha már ugyanis levagynk vetőre...

— Inkább járjuk el híres körtancunkat...

— Előbb a bakkanátiát! Maga szélhámos, beszédni a drága tagdíjakat, azt igen, de egy kis örömet szerezni a szegény embernek...

Estélyi ruhás nő megy keresztül a kis ösvényen. Karikálábu szatirok megrohanják a lengén öltözött hölgyikét és bevonszolják a körbe.

— Segítsé! Mit akarnak tőlem? Itt a retikülöm, benne minden pénzem, csak az életemek kezgelmezzenek...

— De nagysám, senki sem reflektál az ön ifjú életére...

— Akkor mit jelent ez...

— Hehehe, egy kis csevegődélután...

— Mi? (egészen felvidul) maguk az a híres meztelen egyesület? Hisz ez pompás!

— Várjanak, én is rögtön levetkőzöm...

Mindenki harsányan röhög, mert a legutolsó divat szerint öltözött nőnek nincs mit levetni, lévén estélyi toaletten. Megtáncoltatják, aztán jegyzőkönyvi dícséretet szavaznak neki, mint a legmeztelenebb meztelen nőnek.

— A szuboticei Margit-malom csatái a semmitűszék előtt. Noviszadról jelentik: A szuboticei kerületi törvényszék 1926. augusztus 31-ikén Kopunovics György szuboticei kereskedőjét és Sijacsics Szvetozár szuboticei molnárt egy-egy évi börtönre ítélte, mert Kopunovics ellopta a Margit-malom nyomtatványait, amelyeket Sijacsics kifőltött és azok segítségével mind a ketten a Margit-malomtól különböző cikkeket vittek fel. A felelősséget bíróság és kedden a semmitűszék is helybenhagyta az ítéletet.

— Nincs elsőosztályú utas. A szuboticei vasutigazgatóság szerdán rendeletet adott ki, amely szerint a 7611, 7612, 7613, 7614, 7615, és 7616. számú vonatokon, amelyek Vrsac és Panesevó között közlekednek és a 827, 832, 821, 831. számú vonatokon, amelyek Vrsac és Belaerkyva között közlekednek, megszünteti az elsőosztályú vasúti kocsik járatát, mert erre az utóbbi évben nem mutatkozott semmi szükség.

— A rendőrség felhívása a szuboticei kettős birtokosokhoz. A szuboticei rendőrség politikai ügyosztálya felhívja a kettős birtokosokat, akik kettős birtokos igazolvány iránt kérvényt adtak be a rendőrséghez, hogy a kérelmezett személyekről két-két teljesen új fényképet készítsenek. A fényképeket akkor kell beadni a rendőrségnek, amikor idézést kapnak. A fényképeknek 5-6 centiméter nagynak kell lenni. Régi fényképeket a rendőrség nem fogad el. A rendőrség felszólítja az érdekelteket, hogy saját érdekükben minél előbb készítessék el a fényképeket.

— A kulai tűzoltótestület közgyűlése. Kuláról jelentik: A kulai tűzoltótestület dr. Jojkics Dusán tartománygyűlési képviselő elnöke alatt közgyűlést tartott. A közgyűlésen felolvasták az évi jelentéseket, amelyek szerint az egyesületnek 58 működő és 10 alapító, valamint pártoló tagja van. Köszönetet szavaztak dr. Schiek Károly kulai tűzfelügyelőnek, Háhn Ferenc főparancsnoknak, Pollák Károly alparancsnoknak és Raskovics Voin titkárnak, a testület ötvenéves jubileumának előkészületét és rendezését körül szerzett érdemeikért. A testület kilencven ezer dinárért új motorosfecskendőket vásárolt. Végül megemlékeztek Brandecker Ferenc kulai posztógyárosról, a testület díszelnökéről, aki elköltözése miatt lemondott az egyesületben viselt tisztségéről.

— Jugoszláv bál Berlijnben. Berlijnől jelentik: A berlini jugoszláv egyetemi hallgatók nagysikerű Szent Száva bált rendeztek Balugdzsics berlini jugoszláv követ védnöksége alatt az Acro-klub helyiségeiben. Az estélyen a külföldi követségek tagjai, számos kiváló német politikus és tudós, a Berlinben élő jugoszláv művészek, valamint a jugoszláv és külföldi diákok nagyszámban vettek részt. A műsort dr. Wassmer, a berlini egyetem tanára nyitotta meg Szent Szávát méltató ünnepi beszéddel, majd Violetta de Strozzi és Josip Rijavec, a berlini opera tagjai arattak nagy sikert énekszámukkal. A műsort az Issatschenko-ballet zárta be művészi produkcióival. A bál a Jedinstvo egyesület tamburás zenekarának és egy jazz-band közreműködésével a legjobb hangulatban folyt le.

— Február 8-ikáig lehet jelentkezni a szuboticei rendőrtanfolyamra. Momirovics Veljko dr. Szubotica város rendőrfőkapitánya a napokban rendeletet adott ki rendőrtanfolyam felállításáról. A rendőrtanfolyamra minden tetszőlegesen multu 23-40 év közötti jugoszláv állampolgár jelentkezhet, aki írni, olvasni tud, egészséges és katonai kötelezettségének eleget tett. A rendőrtanfolyamon a szuboticei rendőrség tisztjei fognak előadást tartani és a tanfolyam hallgatói a tanfolyam befejeztével bizonyítványt fognak ki kapni. A szuboticei rendőrséghez csak a tanfolyamot előző eredménnyel elvégzett személyek kerülhetnek be a jövőben. A szuboticei rendőrfőkapitányság közli, hogy a tanfolyamra való felvétel véget a kérvényeket február nyolcadikán déli tizenkét óráig lehet beadni a főkapitányságon. A tanfolyam február tizenharmadikán kezdődik és három hónapig tart.

— Eljegyzés. Kohn Linka Novivrbász és Genda Hugó Szombor jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Helybenhagyták a vrsaci pénzhamisítók büntetését. Noviszadról jelentik: A felelősséget bíróság szerdán tárgyalta a vrsaci pénzhamisítók büntetését. A vádlottak Smih Mihály vrsaci napszámos, Smih Vilmos géplakatos, Smih Jovan földműves, Balán Mária kovini földműves, Krnja Pája és Gunda Gyura kovini földművesek, Gyomparik Andrija becskerekai lakatos, Terzin Miroljub becskerekai mészáros. A vádirat szerint Smih Vilmos 1923. és 1926. között Bécsben, Beogradban, Vrsacon és Szmederevóban megszerezte a pénzhamisításához szükséges anyagokat és testvéreinek segítségével százdinárosokat hamisított, amelyeket a többi vádlott terjesztett. A noviszadi törvényszék 1927. november 26-ikán Smih Vilmost három évi börtönre, három ezer dinár pénzbüntetésre és öt évi hivatalvesztésre, Smih Jovánt hat évi börtönre s hater ezer dinár pénzbüntetésre, Smih Mihályt öt évi börtönre és négyezer dinár pénzbüntetésre, Balán Máriát négy és félfévi börtönre és három ezerötven dinár pénzbüntetésre, Krnja Paját négy évi börtönre és három ezer dinár pénzbüntetésre, Gunda Gyurát hat havi fogságra és ezer dinár pénzbüntetésre, Terzin Miroljubot hat havi fogságra és nyolcszáz dinár pénzbüntetésre, Gyomparics Andriját pedig négy hónapi fogságra és hatszáz dinár pénzbüntetésre, továbbá valamennyi vádlottat politikai jogainak három-öt évig terjedő felfüggesztésére ítélte. A felelősséget bíróság szerdán jóváhagyta az ítéletet.

Küldjön nekünk egy levelezőlapot
és ingyen és bérmentve megkapja az új
PHILIPS árjegyzéket
VIKING ZAGREB, ul. Bar. Jelačića 2
9.8

— A noviszadi önkéntes tűzoltóság bálja. A noviszadi önkéntes tűzoltóság február 5-ikén a Szloboda nagytermében saját betételeire javára tombolóját egybekötött bált rendez.

— Titokzatos lopás a sztaribecseji állomáson. Sztaribecsejről jelentik: Titokzatos lopás történt a sztaribecseji vasúti állomáson. Jelecsics Cvetko ljubljana utazó a sztaribecseji állomás ruhahatárában helyezte el értékes mintagyűjteménnyel teli koffertjét. A ruhahatár kezelője, Kodics Milo, aki átvette a koffert és elhelyezte a ruhahatárban, reggel amikor megkezdte a szolgálatot, meglepődve vette észre, hogy az értékes koffer hiányzik. Nyomban bement az irodába, ahol éjszaka a ruhahatár kulcsát elhelyezte és érdeklődött, hogy az éjszaka ki járhatott a ruhahatárban. Eközben megjelent az állomás Ferenczy István sztaribecseji lakos azzal, hogy az állomástól nem messze egy feltört üres koffert talált. A kofferről megátalápitották, hogy a ljubljana utazó koffereje és értesítették a rendőrséget. Kodics ruhahatáros, aki a rábizott holmikért anyagilag is felelős, Jelecsics Cvetkónak 7000 dinárt fizetett a koffertért. A rendőrség több vasúti alkalmazottat kihallgatott, a tetteit azonban eddig nem tudták ki nyomozni.

— A noviszadi zsidó hitközségi választások. Noviszadról jelentik: A február 26-ikára kitűzött zsidó hitközségi választásokra már megindult az agitáció. Két párt fog egymással szemben állni: az egyesült cionista, dr. Lusztig-párt és Ernszt Bernát, dr. Kassovitz-párt.

— A noviszadi sakkbajnokság. Noviszadról jelentik: A noviszadi sakk klub bajnoki versenyének keddi fordulóján Weitzenhofer meglepetésszerű győzelmet aratott Markovics ellen, Csányi Lipkovic ellen, Kulzinszki Zsivanyovics ellen. A verseny mai állása: Csányi 5 1/2 (vesztett játszmák száma 1/2), Zsivanyovics 4 (2), Kulzinszki 3 1/2 (1/2), Rajkovic 3 1/2 (3), Popovic és Weitzenhofer 2 1/2 (3 1/2), Markovics 3 (2), Bizam 2 (0), dr. Ilies 1 1/2 (0), Trankoni 0 (5), Lipkovic 0 (6).

Fagybalzsam, náthakenőcs

Kapható: **Szt. Teréz gyógyszer-tárban** is, **J. Richter SUBOTICA**, Jelačićeva ul. 9. Telefon 580

— A miniszter népgyűlésének megakadályozása hatóság elleni erőszak. Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék vádpancsa vádat emelt dr. Cseremov György volt noviszadi városi orvos ellen, aki 1925-ben az országos választásokon megakadályozta Petic volt miniszter gyűlésének megtartását. A vádpancsa hatóság elleni erőszak miatt emelt vádat a volt városi orvos ellen. A főtárgyalásra mintegy nyolcvan tanút fognak megidézni.

— A Női Párt baranyai csoportjának közgyűlése. A Női Párt baranyai csoportja Belimonasztir községben most tartotta meg évi rendes közgyűlését, amelyen új tisztikart is választottak: Elnök lett Branka Rutka, alelnökök Mariola Fink és özv. Majer Józsefné, titkár Ajanovics N., pénztárnok Stefica Gajsin, választmányi tagok: Saaghy Viktorné, Farkas Jánosné, Hodina Józsefné, Ruvaracné, Petrovicsné, Jelka Vasziljeska tanítónő, Strossmajerné, Pupiszné és Popovicsné asszonyok lettek. A közgyűlésen elhatározták, hogy felállítják a háziasszonyok iskoláját.

— **Elutasították a kanizsai tisztviselői állások ellen benyújtott felebbezést.** Sztarakanizsáról jelentik: Sztarakanizsa város képviselőtestülete néhány héttel ezelőtt megerősítette az állásában huszoney városi tisztviselőt. E határozat ellen az ellenzék felebbezést adott be a beogradi főispánhoz. Ugyanekkor a kanizsai radikális párt választmányja kéttagú küldöttséget küldött Beogradba azaz, hogy a tisztviselők érdekében járjanak közbe a tartományi főispánnál. Dolinka Váza polgármester is felterjesztést tett a tartományi főispánnak, amelyben rámutatott arra, hogy az állásokban megerősített tisztviselők érdemes, kvalifikált és jó munkakerők és kérte, hogy a beadott felebbezést utasítsa el. Rajics Szvetiszlav tartományi főispán a felebbezést szerdán elutasította és a tisztviselőket véglegesen megerősítette állásukban. A főispán döntését nagy megnyugvással fogadták Kanizsán.

— **Elhalasztották a szubotici Neven horvát dalárda ünnepélyét.** A szubotici Neven horvát dalárda ebben az évben nagyszabású ünnepség keretében akarta megülni fennállásának nyolcvéves évfordulóját. Az ünnepélyt a Neven dalárda vezetősége elhalasztotta és úgy határozott, hogy tíz éves jubilaris ünnepélyt rendeznek 1930-ban, amely alkalmával a horvát dalárdák szövetségének közreműködésével dalár versenyt fognak rendezni.

— **Matijevics Marijan bucsuelőadása Szuboticián.** Matijevics Marijan erőművész, aki néhány hét előtt két előadásával megérdemelt nagy sikert aratott Szuboticián, legközelebb többéves külföldi körútra indul. Matijevics külföldre való távozása előtt meglátogatja a Vajdaság nagyobb városait és Szuboticián is rendez egy bucsuelőadást. A »Lika hős« február másodikán a Lloyd nagytermében gálaműsor keretében bucsuzik el Szubotica közönségétől. Az előadás családi jellegű, katonazenekar kísérettel.

— **Elkészültek az új választói névjegyzékek Szuboticián.** Az új választói névjegyzékeket szerdán készítette el a szubotici főjegyzői hivatal. A névjegyzékeket most állítják össze és átküldik a törvényszéknek hiteljesítés végett. A törvényszék jóváhagyása után a névjegyzékeket a főjegyzői hivatalban közszemlére teszik.

— **Albertina Ferrari hangversenye elmarad.** A szubotici izraelita nőegylet és népkonnya elnöksége közli, hogy Albertina Ferrari hegedűművész február 5-ikére hirdetett hangversenye a művésznek megbetegedése miatt egyelőre elmarad.

— **Rablási pör, amelyet kilenc év nem lehet letárgyalni.** Noviszadról jelentik: Kilenc év előtti rablási ügy került szerdán a noviszadi törvényszék elé. Az ügyet mindeddig nem lehetett letárgyalni, mert a vádlottaknak és a tanúknak nem tudták az idézést kikézesíteni. A rablás 1919 január 27-én történt. Tomics Brankó husz éves noviszadi asztalossegéd Hajdukovics János noviszadi napszámossal, puskával és revolverrel a kezükben, 1919 január huszonhetedikén hajnalban Sztarifutakról jövet, ahol többekkel mulattak, betértek a Darányi-telepen Mészáros Antal házába, akit Tomics régebben ismert. A két fiatalember előretartott fegyverrel behatolt a lakásba és Mészárostól és feleségétől azt követelték, hogy adják elő a rejtgetett fegyvereket. Amíg Tomics és Hajdukovics Mészáros lakásában jártak, a kapu előtt Konjevics Péter, huszonöt éves vasmunkás és Kendlil Ferenc huszonhárom éves cipészsegéd őrt álltak, hogy Mészárosék esetleges szökésük kísérletét megakadályozzák. Tomics az alatt az asztalról ellopott egy tizkoronást és azután a fegyvereket Mészárosék mellének szegve, összes készpénzüket kiadását követelték. Miután Mészárosék azt mondták, hogy nincs otthon pénzük, megmotozták őket és Mészáros zsebében 1200 koronát találtak, amelyet magukhoz vettek. Majd átkutatták a szekrényeket, mert több pénzt nem találtak, még néhány ruhadarabot loptak el és azután elhagyták a házat. A kilenc év előtti bűnügyet szerdán nem lehetett megtartani, mert Tomics Brankó elsőrendű vádlott nem jelent meg. A bíróság az új főtárgyalásra Tomics Brankó elővezetését rendelte el.

— **A bácskai bunyevác egyesületek egy szövetségbe tömörülnek.** A bácskai bunyevác kultur- és legényegyletek küldöttjei a napokban Szuboticián együttes értekezletet tartottak. Az értekezleten a szombori, bregi, csonopljai és a szubotici bunyevác egyesületek képviselői jelentek meg. Az értekezleten elhatározták, hogy szövetséget alakítsanak Szubotica székhellyel. A bunyevác egyesületek vezetőségei későbbben együttes közgyűlést fognak tartani, amelyen kimondják a szövetség megalakulását és megválasztják a szövetség tisztikarát.

— **Köhögést és mellbajokat legbiztosabban gyógyít a Sirotén.** Minden gyógyszerárban kapható.

— **Todor Sv. Gavanski ügyvédi irodát nyitott Beograd, Balkanska ulica 3. »Moszkva« mellett.**

— **Karin Michaelis Noviszadon.** Noviszadról jelentik: Karin Michaelis, a világhírű dán író február 9-ikén a Szloboda nagytermében német nyelvű előadást tart. Az előadás tiszta jövedelmét a leégett noviszadi Nemzeti Színház tagjainak felségítésére fordítják.

— **Befejeződött az ujságrősorsjáték húzása.** A szarajevói ujságrősorsjáték közli, hogy január 28-án, szombaton befejeződött az ujságrősorsjáték húzása. A nyertes számok hivatalos jegyzékét néhány napon belül kiadják és ez két dinár helyeg beküldése ellenében kapható meg a szarajevói ujságrősorsjátéktól.

— **Dr. Vécsel Jenőné kozmetikai szalonja** különleges arc- és bőrápolás, villany- és kvarcfénykezelés. Lakás: Trg Ciril i Metod 5. I. Tel. 539.

— **Kikinda város tiltakozása Lepedát polgármester felmentése ellen.** Kikinda város képviselőtestülete hétfőn közgyűlést tartott, amelyen tiltakoztak Lepedát Milivoj polgármester felmentése miatt. Elhatározták, hogy lépéseket tesznek Lepedát polgármester visszahelyezése érdekében.

— **Ha fáj a feje és szédül, ha teltséget, bélizgalmat, gyomorégést, oldalszurást, mellszorulást és szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi »Ferenc József« keserűvizet.** Gyomor- és bélszakorvosok bizonyítják, hogy a *Ferenc József* viz remek természetalkotta hasajtó. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Vizátlás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: *Duna:* Bezdán 169 (—37), Apatin 234 (—33), Bogojevó 237 (—37), Vukovár 200 (—10), Palánka 186 (—10), Noviszad 188 (—10), Zemun 152 (+2), Pansevó 134 (—4), Szmederevó 235 (—6), Orsova 198 (—7). *Dráva:* Ozliék 48 (—10). *Száva:* Mitrovica 190 (—2), Beograd 96 (—2). *Tisza:* Szenta 50 (—2), Titel 176 (—7).

TŐZSDE

Zürich, febr. 1. (Zárlat.) Beograd 9.1375, Páris 20.415, London 25.32, Newyork 519.80, Brüsszel 72.375, Milánó 27.515, Amszterdam 209.50, Berlin 123.84, Bécs 73.225, Szófia 3.75, Prága 15.40, Varsó 58.20, Budapest 90.875, Bukarest 3.20.

Zagreb, febr. 1. (Zárlat.) Páris 222.59—224.59, London 276.92—277.72, Newyork 56.58—56.78, Genf 1093.43—1096.43, Milánó 30.40—302.40, Amszterdam 2291—2297, Berlin 1356—1358, Bécs 800.07—803.07, Prága 168.28—169.08.

Szentai gabonaárak, febr. 1. A szerdai piacon a következő árak szerepeltek: Buza 315 dinár, tengeri morzsolt azonnali szállításra 237.50—240 dinár, tavaszi szállításra 225 dinár, árpa 240 dinár, zab 220 dinár, rozs 290 dinár, köles 230 dinár, bab 322.50—325 dinár, burgonya 200 dinár, heremag 1800 dinár, őrlemények: 0-ás liszt gg 495 dinár, 0-ás g 495 dinár, kettős főzöliszt 475 dinár, ötös kenyérliszt 445 dinár, hetes 320 dinár, nyolcas 230 dinár, konkolydara 225 dinár, korpá 230 dinár. Irányzat: szilárd. Kínálat: jelentéktelen. Kereslet: főként a spekuláció részéről nyilvánul meg.

Szombori terménytőzsde, febr. 1. Buza bácskai vasut 325—330, rozs bácskai vasut 71—72 kilós 300—305, zab bácskai vasut 252.50—257.50, árpa takarmányi 61—62 kilós 250—255, takarmányi 63—64 kilós 255—260 tavaszi 65—66 kilós 280—285, új tengeri bácskai vasut 227.50—232.50, bab fehér nem válogatott 360—365, lisztek: 0gg 435—455, 0g 435—455, kettős 420—440, ötös 390—410, hatos 330—350, hetes 270—290, nyolcas 215—225, korpá finom 210—215. Irányzat: buza szilárd, tengeri barátságos.

Noviszadi terménytőzsde, febr. 1. Buza bácskai 77—78 kilós 2 százalékos 317.50—327.50, bánáti 78—79 kilós két százalékos 317.50—327.50, rozs bácskai 72 kilós két százalékos 295—305, árpa bácskai 65—66 kilós 270—280, zab 250—260, tengeri bácskai régi 237.50—242.50, bácskai 230—235, bánáti 235—240, lisztek: 0gg és 0g bácskai 445—465, kettős számú 420—440, ötös számú 400—420, hatos számú 330—345, 7-es számú 270—290, nyolcas számú 220—235, korpá 210—220, bab bácskai fehér 3—4 százalékos 360—365. Irányzat: állandó. Forgalom: 56 vagon.

A noviszadi tőzsde február 2-ikén ünnep miatt zárva lesz.

Budapesti gabonátőzsde, febr. 1. A gabonátőzsdén az irányzat a készáruipiacon tartott, a határidőpiacon lanyhasághajlós. Hivatalos árfolyamok pengő értékben a határidőpiacon: Buza márciusra 31.54—31.60, zárlat 31.60—31.62, má-

jusra 32.10—32.14, zárlat 32.14—32.16, októberre 29.58—29.76, zárlat 29.74—29.76, rozs márciusra 29.74—29.76, zárlat 29.80—29.82, májusra 29.80, zárlat 29.84—29.86, októberre 24.72—24.80, zárlat 24.74—24.76, tengeri májusra 26.02—26.04, zárlat 26—26.02, júliusra 26.58. A készáruipiacon: Buza 31.58—32.20, rozs 27.65—29, árpa 26.75—27.75, sörárpa 30—32.24, köles 22.50—23.50, tengeri 23.70—24.25, zab 27.50—28.15, repce 49—51, korpá 21.25—21.50.

Budapesti értéktőzsde, febr. 1. Magyar Hitel 90, Osztrák Hitel 50.5, Kereskedelmi Bank 125.5, Magyar Cukor 203, Georgia 15, Rimamurányi 111.4, Salgó 74, Kőszén 856, Bródi Vagon 1.9, Beocsini Cement 276, Nasici 184.5, Ganz Danubius 176.5, Ganz Villamos 164.5, Athenicum 33.5, Nova 51, Levante 28.1, Pesti Hazai 232. Irányzat: barátságos.

Budapesti állatvásár, febr. 1. A vágómarhavásárra 834 állatot hajtottak fel. Árak kilónként: Ökör jobb 96—116 fillér, közepes 80—92, gyenge 56—66, hika jobb 96—106, közepes 84—92, gyenge 60—80, bivaly 56—72, telén jobb 92—104, közepes 76—88 fillér. A sertésvásárra 2200 állatot hajtottak fel.

SPORT

Vasárnapi program

Két bajnoki mérkőzést játszanak Szuboticián

Vasárnap, a tavaszi bajnokság második fordulóján két mérkőzést játszanak Szuboticián. Az SzMTC a Szombori Sporttal, a SzAND pedig a Szombori Zsakkal mérkőzik.

A vasas csapatnak előreláthatóan kemény küzdelmet kell vívnia, ha győzni akar. A Szombori Sport legénysége, hír szerint, jó formában van és esélye van a győzelem megszerzésére is.

A SzAND a Szombori ZsAK-kal szemben a jelek szerint nagy gólaránnyal fog győzni.

Mindkét mérkőzést a SzAND-pályán játszzák le.

FILM

Harry Liedtke vigjátéka

A Lifka-Mozi új műsora

A Lifka-mozi szerdán mutatta be az ujságróknak *Harry Liedtke* új vigjátékát, amelynek néhány beleragasztott palicsi strandfelvétel kedvéért kicsit önkényesen »A palicsi strandon elvesztettem a szívem« címet adták. Az új Harry Liedtke-film nagyon nehezen indul és az első felvonásokban nem kapunk semmi egyebet néhány megszokott Harry Liedtke-kép unalomig ismert reprodukciójánál és a német filmek tánc és mulató-jeleneteinek összekopirozásánál. És amikor már kezdünk lemondani minden reményről, váratlanul kiderül, hogy — a film mégis nagyon jó, sőt sok tekintetben kedvesebb a megszokott Harry Liedtke-sablónnál.

A film onnan kezdve, hogy Harry Liedtke a letört, elszegényedett gavallér összeismerkedik a strandon a kedves, egyszerű családdal, amelynek körében aztán megtalálja a boldogságot, végtelenül bájos, közvetlen és meleg hangulatu. Innen kezdve bőségesen kárpótolnak az előző felvonások szűkeségéért az elragadó, kedves jelenetek, amelyekben sok szív van. Harry Liedtke is igen rokonszenves, hogy ez egyszer dolgozó, szegény embert játszik a film második részében és partnere Mária Pand'er minden affektálságtól mentes, végtelenül bájos és közvetlen fiatal színésznő. Nagyszerű a többi szereplő is és a film technikailag is szép, felvételei mindig élesek és tiszták.

Az új vigjáték csütörtöktől kezdve kerül színre a Lifka-moziban.

20 év MULVA

sok minden változik meg imét, de azt az elvet a tudományos kutatás haladása sohasem fogja többé su badobni, no y az egészség, a testi é és a kiegyensúlyozott lélek legeredményesebb biztosítéka a **he yes é** — **el adatos** táplálék-zás: Nem sokat kell ennünk, hogy jól tápláljuk szervezetünket, hanem azt amire leginkább szükségünk van. A táplálkozás tud: mány legújabb kutatásának lezúrt eredményét egyesíti magában az

Arnea vitamintápszer

Kapható mindenütt. Egy doboz ára 22 dinár. **Kemik-Itz**, **Levinad** bárki kívánságára ingyen küldi dr. Munk Artur szuboticiai főorvos to laból: „Mir kell tudni mindenkinék a vitamintokról” című munkát.

Aki még nem ismerné, kérdezze meg felőle az orvosát

10864

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

Az utódállamok agrárreformja

Irta: Dr. Seltmann Rezső

Mint hogy a mai Csehszlovákia gazdaságföldrajzi szempontból nem egységes, ennél fogva a területén megvalósított agrárreform kivitele is változó és meglehetősen bonyolódott.

Az 1921. népszámlálási statisztika szerint a Csehszlovák köztársaság lakossága 13 és félmillió, 140.352 km² területen, tehát egy km² 97 lakos esik s így Középeurópának Németország után legsűrűbben lakott állama.

Az agrárreform megértéséhez ismerni kell a háború előtti birtokviszonyokat, amelyek a század elején felvett adatok alapján a következőkben foglalhatók össze:

A régi Csehországban, Morvaországban és Osztrák-Szléziában

a 200 ha-on felüli nagybirtokok száma 236, azaz az agrárterület 0.016%-a nagyság szerint 2.151.000 ha volt,

a 100 ha-on felüli nagybirtokok száma 2308, azaz az agrárterület 0.2%-a, nagyság szerint 2.971 és félezer ha volt,

a 10—100 ha-nyi birtokok száma 121.000, azaz az egész terület 8.3%-a, nagyság szerint 3.081.000 ha. volt,

a 2—10 ha-nyi birtokok száma 280.323, azaz az egész terület 19.3%-a, nagyság szerint 1.305.000 ha. volt,

a 0—2 ha-nyi törpebirtok száma 1 050 ezer, azaz az egész terület 72.2%-a nagyság szerint 503.309 ha. volt.

Hogy a nagybirtoknak milyen domináló szerepe volt, azt mutatja az a körülmény, hogy az egész államterület egykilencede négy latifundium tulajdonosáé volt s ebből s egyike az egész terület 34%-a, azaz 1773 km². A nagybirtok nagyobb részben, 63%-ban azonban erdőből állott s másrészt azt is le kell szögezni, hogy a nagybirtoknak kb. felét a tulajdonosok maguk vették művelés alá, míg a másik felét bérbé adták. Ily módon nagybirtokok is keletkeztek. A hitbizományi nagybirtokokra az egész terület 10%-a jutott a jelzett három országrészben és ezek leginkább németek kezében voltak.

Szlovénia és Ruténföld ismét más képet mutat.

A kis parasztbirtokok egyszerűen hiányoztak. Itt a század elején 3459 nagybirtokosnak volt 4.3 millió ha. területe. Azonban a nagybirtok nagyobb része itt is erdőből állott.

Egészen véve Csehszlovákiában közvetlenül az agrárreform kezdete előtt 1750 magántulajdonban levő nagybirtok volt 250 ha-on felül, összesen kerek 4 millió ha. területen, vagyis az egész terület 28.2%-át tette az ki, de azt már meg kell jegyezni, hogy a régi Csehország területén, a Szudéták vidékén ez nem volt káros hatású, mert a nagybirtok parasztságának nemcsak az őstermelésben, hanem az iparban is adott elhelyezést.

Csehszlovákia sokoldalú és terjedelmes agrárreformot valósított meg a törvényhozás útján. Egy új állam sem foglalkozott olyan körültekintéssel a földreformmal, mint Csehszlovákia. Külön törvényhozás intézkedik azonkívül a birtokreformról. Mindezek rendkívül körültekintést igénylő reformok voltak úgy politikai és gazdasági, mint szociális, nemzeti és katonai szempontból. A cél itt is főképpen az volt, hogy az elnéptelenedést okozó latifundiumok

helyébe parcellákat adjanak a földéhes lakosságnak és ennek követésénél itt is a nemzeti szempont volt az irányadó, valamint az, hogy a forradalmi hangulatot ezáltal leszereljék. Emellett azonban más szempontok is közreműködtek a reform kivitelénél, mint amilyenek voltak a feudalizmus nyomainak eltüntetése, a demokratikus követelmény, hogy minél több embert juttassanak földhöz, hogy az évszázadok óta a cseh-területen domináló németiség hegemoniáját letörjék és cseh-nemzetivé tegyék s hogy az államot a határmenti erdők államosításával katonailag megvédjék. Tehát az agrárreform a szociális-gazdasági mellett elsősorban politikai szempontokra vezethető vissza. E tekintetben az első csehszlovák parlament a szocialistákkal való egyetértésben hozta az agrárreformra vonatkozó első intézkedéseket. Az első intézkedés, amely a köztársaság első napjaiból származik, az volt, hogy büntetéssel sújtották a birtokok mindenféle elidegenítését, ha csak nem hatósági engedéllyel történt az. 1919 elején azután kimondta a törvényhozás, hogy az állam lefoglalja valamennyi nagybirtokot 150 ha. mezőgazdasági és 200 ha. egyéb területen felül.

Az addigi tulajdonos azonban igényt tarthat a jelzett területen alóli birtokrészekre, amennyiben azokat örökölte. Kivételesen 500 ha-t is megtarthatott a régi tulajdonos. Csúpan az állami és külföldiek nem lehetett lefoglalni, azonban ipari telepeket, mint cukor- és sziprituszgyárakat, malmokat stb. szintén ténylegesen lefoglaltak.

Az így kisajátított birtokok eleinte az addigi birtokosok tulajdonában maradtak, azzal a kötelezettséggel, hogy tovább gazdálkodnak rajta, mert ellenkező esetben az addigi birtokos kárára kényszer útján végrehajtják azt. Minden elidegenítési kísérlet, amely a hatóságok tudta nélkül történe, szintén végrehajtást vonna maga után. A törvény ezenkívül gondoskodik a pontos telekkönyvről s a birtokrészek kötelező bejelentéséről.

Az ezen intézkedéseket foganatosító földbirtokrendező hivatal közvetlenül a minisztertanács alá van rendelve és élén egy tizenkéttagú bizottság áll, a melyet az 1919-i parlament választott meg. A földbirtokrendező hivatal rendkívüli jogkörrel van felruházva és nagy önállóságot élvez. Emellett nem áll parlamenti ellenőrzés alatt, intézkedései ellen más jogorvoslat nincs, mint a közgazdasági bíróság. Jóllehet a földbirtokrendező hivatal tagjait három évre választotta a parlament, 1925-ig sohasem kerültek azok új választás alá.

A kártalanítás a kisajátításért általában véve az 1913—15-i átlagos árak alapján történik, tehát a békebeli árak az irányadók. Az értéknegállapításnál azonban egy mechanikus skála az irányadó, amelynél 70%-os hozzáadás vagy levonás történik; az 1000 ha-on felüli birtokok kisajátításánál a birtok nagyságával arányos 40%-os levonás szokásos. Ennél az azóta beállt pénzértéktelenedés nem irányadó, úgyhogy a teljesértékű korona a devalvált koronával egyenlőnek számít. Belekalkulálják azonban a háború kezdete óta befektetett beruházásokat és mellőzések költségeket. A valóságban az átvételnél az árakat többnyire a tulajdonossal történt

megállapodás után eszközlik.

Az ily módon történő kártalanítás összegét az állam nem tartozik készpénzben kifizetni, hanem a földtulajdonosnak marad követelése az állammal szemben, amely követelést az állam 4%-kal kamatoztat és kamataival törleszt.

A lefoglalt földet az állam megtartja s ez főleg a német lakosságú határvidéken történik így. Egyébként a kisajátított földből 6—10, esetleg 15 ha. nagyságú földbirtokokat képeznek vagy pedig a törpeparcellákat egészítik ki ilyen nagyságúakra.

I gényjogosultságuk a parcellákra elsősorban a kisbirtokosoknak, kisipar-

soknak, mezőgazdasági munkásoknak és alkalmazottaknak, legionáriusoknak, katonai szolgálatot teljesítetteknek és árva- és árvák van, ezenkívül azonban a mezőgazdasági termelősövetkezeteknek és községeknek is. Ezzel szemben idegen állampolgárok ki vannak zárva a birtokszerezésből. A földkiosztással egyidejűleg törvény intézkedik a földparcellák tagosításáról is.

A kisajátított föld átvételi árának mindig akkorának kell lennie, hogy a szükséges műveletek költségei azzal fedezhetőek legyenek, magának a kártalanításnak pedig 50%, illetve az 1922. törvény szerint 35% nagyságúnak kell lennie.

Fél év alatt száz százalékkal emelkedett a nyersbőr ára Jugoszláviában

Az a haussetendencia, amely az utóbbi időben Európa börpiacán szokatlan erővel jelentkezett,

a jugoszláv bőrarak árnívóját is jelentékeny mértékben közel vitte a világparitáshoz.

A jugoszláv bőrarak a hausse megindulása előtt a világparitáshoz mérten alacsonyabban álltak és a jugoszláv bőrt a világpiacán mint a legolcsóbb árut ismerték. Az elmúlt évben, amikor a nyers és készbőr kereslet ugrásszerűen fokozódott, a jugoszláv börpiacán árai is lassan emelkedni kezdtek. A hausse hatása először a nyersbőrnel jelentkezett amelyben

az áremelkedés olyan rohamos volt, hogy rövid hat hónap alatt elérte a száz százalékat.

A készbőrben az emelkedés nem volt ilyen gyors, az árak készbőrnel eddig ötven-hatvan százalékot ugrottak, az árnívó emelkedése azonban még nem fejeződött be és biztosnak látszik, hogy a hausse itt is százszázalékhoz közel áll csak meg.

A szokatlan nagy áremelkedést, amely a börvilágpiacán bekövetkezett, a bör-szükséglet nagyarányú jelentkezése idézte elő.

A bőrfogyasztó országok közé belettek a délamerikai államok és Oroszország, amely az utóbbi időben főleg készbőrben bocsájtkozott nagyobb vásárlásokba,

azonkívül a bőrt az autó és repülőiparban egyre nagyobb mértékben használják föl. Az erős kereslet mellett viszont a nyersbőrprodukciónak nem hogy emelkedett, de bizonyos százalékkal visszaesett, aminek az a magyarázata, hogy

a világ húsfogyasztása a széles néprétegek éiszegényedése következtében visszaféjődött.

A nagy európai és tengerentúli gyárak, hogy a szükségletet kielégíthessék, rávetették magukat azokra a piacokra ahol a nyersbőr és bőrkészáru olcsóbb, így többek között a jugoszláv piacra is, ahol a nagy árukeresletnek az lett a következménye, hogy az árak fokozatosan emelkedni kezdtek.

Államosítják a városi adóhivatalokat

Április elsejétől kezdve az állami pénzügyigazgatóságok és városi adóhivatalok helyett állami adóhivatalok fogják végezni az adóügyi igazgatást

A pénzügyi szolgálat átszervezéséről szóló kormányrendeletet a napokban terjesztette a minisztertanács elé Spahó Mehmed dr. pénzügyminiszter-helyettes. A minisztertanács a legközelebbi napokban fog foglalkozni a szabályrendelet tervezetével, amely jelentékeny változásokat fog előidézni az állami pénzügyi adminisztrációjában. A tervezet szövegét még nem tették közzé, de a Bács-megyeyi Napló munkatársa megbízható helyről úgy értesült, hogy a szabályrendelet egyik jelentékenyebb rendelkezése szerint

az új állami költségvetési év kezdetétől ez év április elsejétől megszűnnek a Vajdaság területén is a városi adóhivatalok,

mert a pénzügyminisztérium a városokban a pénzügyigazgatóságok mellé állami adóhivatalokat állítanak fel. Az ilyen állami adóhivatalok élén a pénzügyigazgató áll és teljesen önállóan működik. Az állami adóhivatal fogja kivetni és behajtani az adót. A városokban megszűnik a kerületi pénzügyigazgatóság és csak járási pénzügyigazgatóság marad, amely a kifizetéseket fogja eszközölni.

Abban az esetben tehát, ha az adó-behajtásokat az állami adóhivatalok fogják eszközölni, a városi adóhivatalok munkaköre egészen összezsugorodik és Szubotícán sem lesz szükség olyan nagyszámú városi adóosztályra, mert a városi községi és tartományi pótdókbefizetését tíz-tizenöt tisztviselővel is el lehet végezni. Ez a kérdés sokáig foglalkoztatta az illetékeseket, míg végre olyan megoldást találtak, hogy az állami szolgálatba átvesszék az összes képzett adóosztályosokat. Eszerint azt lehet mondani, hogy a kormány április elsejével

államosítani fogja a városi adóhivatalokat.

Legujabban azonban újabb nehézségek merültek fel az ügyben. A pénzügyigazgatóságok meghaligatása után a pénzügyminiszter úgy döntött, hogy

a restanciát nem veszi át a városi adóhivataloktól,

hanem csak a folyó ügyeket és az április elsején esedékes adókat. Ebben a kérdésben valószínűleg kompromisszumos megoldást fognak találni és az állami pénzügyi szolgálat átszervezéséről szóló törvény április elsejével életbe lép.

A műtrágyázás mezőgazdasági jelentősége

A műtrágyázás a mezőgazdaság minden egyes ágában igen nagy jelentőséggel bír, mert nagy terméseredmények elérését teszi lehetővé. Tudvalevő, hogy a talajból a termelés folyamán tápanyagokat vonunk el s azoknak csak igen kis része juttatható vissza a talajba istállótrágya alakjában. Különösen áll ez akkor, ha az istállótrágyát nem helyesen kezelik s így a legfontosabb két tápanyag, a nitrogén és káli jelentékeny része kimosódik. Ha tehát a talajt jó termőerőben akarjuk tartani és emellett magas termésátlagokat eredményező gazdálkodást óhajtunk üzni, akkor az elvont tápanyagok istálló és zöldtrágyázáson kívül, kiadós és okoszerű műtrágyázással pótlandók. Igen fontos, hogy a gazda a talaj minőségének, valamint a termelendő gazdasági növény szükségletének megfelelően, a legfontosabb tápanyagokról, mint foszfor-savról, nitrogénről és káliról gondoskodjék, ugyszintén arról is, hogy termőföldje mérszben ne legyen szegény. Szem előtt tartandó az a fontos természeti törvény is, hogy a növény megkivánja az általa szükségelt tápanyagok aránylagos jelenlétét, mert minden növény a rendelkezésére álló tápanyagokból csak annyit vesz fel, amennyi a talajban a legcsekélyebb mennyiségben jelenlevő tápanyag szerinti arálynak megfelel s így a terméshozam nagysága mindig annak a tápanyagnak mennyisége után igazodik, melyből a talajban a legkevesebb van s a többi meglévő anyagokat — ha mindárt fölös mértékben is meg volna — nem tudja értékesíteni.

Éghajlati viszonyaink mellett, káliigényes talajnál 40—42%-os kálisó és foszfor-szegény talajnál a superfoszfatat 16—18%-os alakja bizonyult a legjobb-nak, míg a nitrogén pótlása a 10—20 százalék nitrogéntartalmu mérsztrágya alkalmazása ajánlatos. Ajánlatos azonban káliiban és foszfor-savban esetleg gazdag termőföldben is kisebb adagolást kálisót és superfoszfatot alkalmazni, mert e két hatóanyag a földben rendszerint a növény által nem felvehető állapotban van meg s így a kisebb káli- és superfoszfat-trágyázással a talajban lévő hatóanyagok a növény által értékesíthetővé alakulnak át. A nitrogénpótlás különösen fontos a növények fejlődési folyamatában s mint-hogy a talaj szemponjtából igen fontos meszet is tartalmazza a mérsztrágya, alkalmazása különös figyelmet érdemel.

A mérsztrágya német találmány és 10—20% lényegesen kívül 50—60% vegyüleg kötött, égetett trágyameszet tartalmaz. Lassu és fokozatos határu lévén, elátja a növényt egész fejlődési ideje alatt nitrogénnel, mérsztrágya fogva meg-gátolja a talaj elsavanyodását és mivel a földet porhanyítja, megkönnyíti a kapálást. A mérsztrágyában lévő nitro-gén a talajjal röviddel a kiszórás után vegyüleg egyesül s így ellenáll a kimo-sás veszélyének s alkalmas úgy az ősziek, valamint a tavasziak tárgyá-zására, mert korán, a sürgős tavaszi munkálatok megkezdése előtt kiszórha-tó. Sikeresen alkalmazzzák fejtágyának a gyomirtás céljaira is s értékes az a tulajdonsága, hogy az élősdiéket távo-ltarta magától. Terméshozó határu jelentékeny s a végzett kísérletek, va-lamint gyakorlati alkalmazása során 40—80%-os terméshozóhatást eredménye-zett.

Fontos szerepet játszik a műtrágyá-zás a szőlőművelés terén is, mert ez a mai viszonyok mellett csak akkor lehet hasznos, ha lényegesen emeljük a terméshozamot. A talajbiológiai folya-matok biztosítása érdekében nem za-bad elhanyagolnunk az istállótrágyázást sem. A szőlő sok káliit és nitrogént, ke-vesebb foszfor-savat igényel, mely táp-anyagok a már említett műtrágyák al-kalmazásával pótolhatók, superfoszfat, kálisó és mérsztrágya aránylagos ada-golásával. A mennyiben a szőlőnél tö-megtermelés volna a cél, akkor az a nitrogén-műtrágya nagyobb mennyiség-

ben való alkalmazása által érhető el.

Az iparnövények közül a cukorrépa műtrágyázása játszik fontos szerepet, mert műtrágya alkalmazása által nem-csak a hozam emelkedik lényegesen, hanem növelik a répa cukortartalmát is.

A műtrágyák, különösen a mérsztrágya talajjavító határu pedig a jövőre is ki-terjed s a talaj nem marad vissza a ré-patermelés után oly kizsákmányolt ál-lapotban, mint a legtöbb répa-föld szo-kott.

Tart a nagy hossz Párisban

1911 óta nem volt ilyen pénzűség

Párisból jelentik: A rendkívüli élénk-ség tovább tart a francia piacon. A hét-fői liquidáció-óriási nyereségrealizáláso-kat tett lehetővé, de feltűnt, hogy a kül-földi spekuláció többnyire megtartotta hosszpozícióját és azok helyébe, akik nyereségeikkel visszavonulnak, a vá-sárlók újabb és újabb rétegei lép-nek. A külföld érdeklődése a pá-riai tőzsde iránt pedig még egy-re emelkedik. E héten az Egyesült a francia kormány nem ratifikálta a háborus kölcsönökre vonatkozó megálla-podásokat. Az Unióban most már belát-ják, hogy a franciák csupán technikai okokból húzódoztak a háborus adósság végleges rendezésétől, a végleges valuta-reform előtt. A mai briliáns francia pénzügyi helyzet mellett ez a kényszer-rendszer szabály anakronizmussá vált.

Nem csoda tehát, hogy a mostani tőz-sdehosszban az amerikai vételek jutottak előtérbe Párisban. És minthogy a new-yorki tőzsdén az amerikai tőkések nagy része a kurzusokat ma kissé tulhajtót-taknak becsüli, annál nagyobb érdeklő-déssel fordul a francia ártértékelési hossz még jócskán mutatkozó lehetőségei felé. Ugyanez a szempont vezérli az angolo-kat is.

A hét kimagasló eseménye és valósá-gos közgazdasági szenzáció volt a Banque de France eszkompt kamatlábá-nak újabb leszállítása 4%-ról 3 és fél %-ra, ami a lombardkamatláb 6-ról 5 és fél %-ra való leszállításával járt együtt. Erre a további intézkedésre is a hitelinfúzió lecsapolása készítette a jegybankot, miután a kormány az e hé-ten újabb felmerült kölcsön tervét helyes megfontolás alapján elvetette.

A tőzsdére az új kamatlábcsökkenés, amely a bankrátát 1911 óta nem tapasztalt alacsony nivóra hozta, persze csak stimulálólag hathatott. Elsősorban a francia államkölcsönök kaptak új lendü-letet, mert ezek még ma is 6—7—8% bruttó kamatozást nyújtanak és mint-

hogy most a jegybank árfolyamértékük 80%-a erejéig 5 és fél %-al ad rájuk lombardhitelt — egy valóságos »eldorá-dó« nyílik meg a francia rentier előtt. Az államkölcsönök kurzusa tud is halad-ta az eddig elért összes rekordkurzusok-at.

A bankok is igen szilárdak. Több mint 1000 frankkal ment fel a Banque de France e héten: 17.300-ra, a Banque d'Algérie is 12.620-ról 13.175-re. Nagyot szökött a Crédit Commerciale is 1.350-ről 1.546-ra és kitűnő szituációban van-nak a francia vidéki és kolonidális hitelintézetek.

A közlekedési papírok közül a tenger-hajózási részvények kerültek e héten az érdeklődés homlokterébe. Szó van arról, hogy mihelyt a newyorki tőzsde meg-nyitja kapuit a francia értékek előtt, el-sősorban az odaát jól ismert tengerha-józási papírokat fogják a Wall-Streetre bevezetni. E héten különben a kartelben lévő Atlanti tengerhajózási vállalatok egy kis áremelkedést határoztak el a Newyork—Cherbourgi viszonylatban (öt-tíz dollár személyenként.)

A francia nehézipari és szénbánya részvényekben, a gépgyári papírookban és a kolonidális részvényekben a hossz tovább tart. A víz- és gázművektől azonban kissé elfordult az érdeklődés.

A kémiai papírok a tőzsde favoritja. Nagy tranzakciók várhatók és úgy lát-szik, a koncentráció és racionalizálás is rövidesen meg fog indulni német mintá-ra a francia iparban is, mert a parlament még az új választások előtt egy javasla-tot készült megszavazni, amely az ipari fuziók adóterheit a felére fogja csökkenteni.

A villamosági papírookban a hossz óvatosabb lett. Most szó esik az 1928-as német természetbeni jóvátételi 3 milliárd franknak a villamosítási céljaira való igénybeviteléről.

A francia piac helyzete változatlanul igen optimisztikus.

Hirek a nagyvilágból

Négymilliárdos passzívával zárult a német külkereskedelmi mérleg. A német hivatalos statisztika szerint az 1927. évi külkereskedelmi mérleg négy-milliárd márka passzívával zárult. A jelentés szerint a stabilizáció óta nem volt Németországnak ilyen kedvezőtlen külkereskedelmi mérlege. A stabilizá-ciót követő évben (1925), amikor Né-metország gazdasági helyzete különö-sen kedvezőtlen volt, csak 3,5 milli-árdal volt passzív a külkereskedelmi mérleg, 1926-ban alig 200 millió hiány volt. A hivatalos kommentár szerint azonban az utóbbi hónapokban javuló tendenciát mutat a német külkereske-delem fejlődése, úgyhogy az 1928-as kilátások sokkal jobbakk az előző évi eredményéknél.

Terjeszkedik Amerikában az európai vegyipar. Newyorki jelentés szerint az amerikai vegyipar képviselői február 16-ára konferenciát hívtak egybe, mi-után az európai vegyipar konkurrenciá-ja ellen egységes intézkedésre van szükség. A »Chicago Tribune« közlése szerint a német vegytröszt (I. F. Far-benindustrie) ezideig ugyan saját fiók-akat nem helyezett az Egyesült Álla-mokban üzembe, azonban egyes vállala-toknál, különösen a műselyemiparban olyan mértékben vállalt érdekeltséget ami az amerikai ipar érdekeit sérti. Kül-önösen veszélyes lesz az európai ve-gytröszt konkurrenciája a jövőben, mi-után ahhoz rövid időn belül Svájc is csatlakozni fog.

A német nagybankok havonként készí-tenek mérleget a nyilvánosság számára. Minthogy a német nagyközönség pontos információt kíván a nagybankok helye-zetéről vonatkozólag, Németországban már hosszabb idő óta évenként hat mérleget készítenek a nagyvállalatok. Ezideig min-den második hónapban jelentek meg a bankmérlegek, amelyek a gazdasági élet fejlődését tükrözték vissza és az egyes nagybankok helyzetéről nyújtottak pon-tos képet. A legújabb időben propaganda indult meg, hogy a nagybankok ezután havonként hozzák mérlegeiket nyilvános-ságra. Január utolsó napjaiban tanácsko-zásra jöttek össze a nagybankok vezetői és elhatározták, hogy ez évben már ha-vonként hozzák nyilvánosságra a mér-legeket. A havi mérlegek formájára vonat-kozó egységes tervezetet most készílik és február utolsó napján nyilvánosság elé kerülnek a februári mérlegek is. A dolog technikai keresztülvitelének akadályai nincsenek, minthogy a német nagybankok naponta készítenek intern mérlegeket.

Prágában tartják meg a középeurópai vasművek konferenciáját. Az európai vas-kartell legutóbbi prágai gyűlésén a kö-zépeurópai vasművek az eddigi kvóta meg-vátoztatását követelik, minthogy a mo-stani helyzet kedvezőtlen a középeurópai vasgyárak számára. Egyelőre évi 30.000—40.000 tonnás kvótaemeléstről lehet szó, azonban nem valószínű, hogy ez alka-lommal megállapodás jön létre, mert a középeurópai vasművek nagyobb arányu kvótaemelést követelnek.

Széntröszt az Egyesült-Államokban? Az európai fuziók, kartellek és trösztök mintájára, ugylátszik, Amerika is az ipar centralizációjára kényszerül. Csak nemrégiben történtek jelentős fu-ziók az automobiliparban, most a szén-bányák egy része készül fuzióra. Mi-után trösztyszerű megállapodásokat az amerikai hatóság nem engedélyez, West-Virginia államban harminc bánya-vállalat egyesül és 500 millió dolláros alaptőkével új cég alatt kezdik meg mű-ködésüket. A szóban levő bányák évi termelése meghaladja a 30 millió ton-nát.

Olaszország németellenes vámpolitiká-ja. Német gazdasági körök a kor-mány védelmét sürgetik Olaszország erőszakos protektionista vámpolitiká-jával szemben, miután legújabbabn kü-lönböző adminisztratív intézkedésekkel lehetetlenné teszik a hatóságok idegen áruk bevitelét és terjesztését. Egy új intézkedés szerint például orvosi sze-reket és preparátumokat csak úgy ter-jeszthetnek és bocsájthatnak Olaszor-szágban áruba, ha a feliratokat és használati utasításokat, reklámszöve-gekkel együtt a belügyminiszterium fel-ülvizsgálja és engedélyezi. Ez a ren-delet olyan költségekkel és időveszte-séggel jár, amit a német vegyipar nem hajlandó viselni és ezért a kormány in-tézkedését követeli. Hasonló intézkedé-sekkel nehezíti meg Olaszország az összes importáruk bevitelét, úgyhogy hasonló panaszok hangzanak az expor-tőrök köréből más államokban is. Hogy eredményes lesz-e a német kormány akciója, igen kétséges, miután a fasisz-ta kormány intézkedéseiben a »nem-zeti motívum« főszerepet játszik. Ilyen intézkedésekkel ugyan még egy álla-mnak sem sikerült életképes nemzeti ipart teremteni és az olasz kísérlet aligha fog példát mutatni ezen a téren.

A német festéktröszt Amerikában. Newyorki jelentés szerint a német és amerikai fotóipar között folytatott ta-nácskozások eredményesen zárultak és ennek következtében elhatározták egy új vállalat alapítását, amely az ameri-kai piacot fotóikkal fogja ellátni. Német részről az »Agfa« lesz az új társaság alapítója, amely tudvalevően a német festéktröszt (I. G. Farbenindus-trie) birtokában van, míg amerikai rész-ről az »Anso« Photoproduktions Inc. részvétele van biztosítva. Tekintve, hogy az amerikai társaság alaptőkéje jelenleg 3,3 millió dollár, az új vállala-kozás legalább 7 millió dolláros alaptő-kével fogja működését megkezdeni.

Új petroleumtröszt 530 millió dolláros tőkével. Legújabb hírek szerint Ameri-kában megalakult a második legnagyobb petroleumtröszt. A Texas Co. és a Ka-lifornia Petroleum Co., amelyek a Stan-dard Oil Co. legnagyobb versenytársai voltak, hosszas tárgyalások után elha-tározták a két társaság fuzióját, ami-nek következtében az új vállalat 530 millió aktiva felett fog rendelkezni. Ilyen módon az új petroleumtröszt Amerika egyik legnagyobb vállalata lesz és a Standard Oil Co.-nak komoly gondokat fog okozni, hogy hegemoniá-ját megvédje.

Franciaország kölcsöne új kereskedel-mi hajók építésére. A Matin közlése szerint rövidesen a kamara elé kerül Tardieu miniszter törvényjavaslata, amely felhatalmazást nyújt évi 200 millió frank külföldi kölcsön felvételére. Ezt az összeget kizárólag új kereske-delmi hajók építésére fogják fordítani, hogy a francia kereskedelmi flottát programszerűen kibővítsék. A kölcsönt husz éven belül fizetik vissza és fede-zetül a Crédit Foncier obligációi szol-gálnak.

Románia negyvenmillió márkás meg-bizása a német vasipar számára. Esseni jelentés szerint a román kormány meg-bizását az Otto Wolff konzern kapta meg, amely cég jóvátételi számlára negyvenmillió márka értékű vasuti anyagot szállít Románia számára. A ro-mán külügyminiszter berlini tartózkodá-sa alkalmával szintén tárgyalásokat fog folytatni nagyobb árubevásárlások ügyé-ben, azonban végleges döntés erre vonat-kozólag csak a román-német gazdasági megegyezés aláírása után fog megtör-ténni.

A Citroen autógyár német biztosító-társasággal kötött hitelbiztosítást. Franciaországban nagy feltűnést keltett az, hogy a Citroen-művek a Vaterlandsche Assurantie rotterdami céggel kötötték meg a hitelbiztosítást, amely az egyik német biztosítási konzern érdekörébe tartozik. Ilyen módon a német Vaterländische és Rhenania-Korzern közvetlenül is érdekelve vannak ennél az üzletnél, azonkívül, hogy a viszontbiztosítás is német intézetek kezébe kerül. A biztosítási összeg nincs előre meghatározva, miután az a Citroen-művek egész exportjára vonatkozik.

Belgium nem csatlakozik a német-francia vegyikartellhez. A legújabb információk szerint Belgium vegyészeti gyárai hajlandók a német-francia kartellben résztvenni, azonban előzőleg szükséges volna a belföldi fuziókat és egyéb reformokat keresztülvinni. Miután ez még hosszabb időt vesz igénybe, egyelőre a gyárak jóakarata nem elégséges ahhoz, hogy Belgium vegyipara csatlakozzék a német-francia kartellhez.

Magyarország csatlakozása a nemzetközi cukorkonvencióhoz. Budapesti jelentés szerint a magyarországi cukorgyárak képviselői egyes államokkal külön folytatnak tárgyalásokat, miután annakidején a berlini konferencián nem vettek részt. A tárgyalások célja, hogy a magyar cukoripar exportpolitikája a nemzetközi piac helyzetéhez igazodjék és a konvenció határozatainak megfelelően. Ezek után csak Belgium nem csatlakozott a nemzetközi konvencióhoz. Miután azonban Belgium cukorexportja jelentéktelen, a konvenció Belgium részvétele nélkül is teljesnek tekinthető.

Románia husvét előtt keresztülvizsgálja a valuta stabilizációját. A román miniszterelnök legújabb nyilatkozata szerint a lei stabilizációja tovább nem késleltethető és a végleges valutareformot husvét előtt okvetlenül keresztülvizsgálják. A mennyiben a külföldi kölcsön felvétele akadályokba ütközik, akkor a stabilizációt anélkül fogják keresztülvinni. A román nemzeti bank vezetősége biztosította a külföldi jegybankok támogatását, amelyek erre a célra a szükséges hitelt rendelkezésre fogják bocsátani.

A német jóvátételi fizetések redukciója elkerülhetetlen. Párisi jelentés szerint Pertinax rámutatott azokra a nehézségekre, amelyek miatt a Dawes-tervezet, keresztülvitele lehetetlenné vált Németország külkereskedelmi mérlege 1927-ben körülbelül négymilliárd márkával volt passzív, úgyhogy a jóvátételi fizetésekhez szükséges deviza-átutalások keresztülvitele elháríthatatlan akadályokba fog ütközni már 1928-ban is. E szerint Németország kénytelen lesz a londoni megállapodás revízióját ajánlani és a jóvátételi összeg végleges megállapítása ezáltal nem lesz elkerülhető. A revízió Pertinax véleménye szerint lehetséges volna, ha Amerika ezzel szemben a szövetségesek háborús tartozásának egy részét elengedné. Erre a lépésre azonban Amerika egyelőre nem hajlandó. Ezenkívül kellemetlen a helyzet ahból a szempontból is, ha a jóvátételi összeget véglegesen megállapítják és Németország erre a célra amerikai kölcsönt vesz fel, amely esetben Amerika bizonyára Németország érdekeit fogja védeni.

A német autómobilipar harca a belföldi piacért. Miután az amerikai és francia autók száma Németországban állandóan növekszik, a német autógyárak szövetsége nagyarányú akcióra határozta el magát, hogy a hazai piacot megnyerje a belföldi produkció számára. A napokban megjelent a Reichverband der Automobilindustrie pályázati hirdetménye, amely szerint 25.000 márkát osztanak fel tíz pályamű tervezői között, akik az előirt feltételek betartásával egy imertetőjelet készítenek, a melyet azután az összes német gyártmányú autók és motorkerékpárok feltűnő helyen alkalmazni fognak, hogy ezzel felismerhetők legyenek a német kocsi. Kétségkívül igen szerencsés propaganda lesz az új plakett, amely igen sok esetben nélkülözhetetlen lesz az autótulajdonosok számára, részint politikai, másrészt gazdasági szempontból. A pályázaton külföldi művészek is részt vehetnek, közelebbi felvilágosítással a R. V. A., Berlin W. 8. Unter den Linden 12. szolgál.

Világkonjunktúra küszöbén? A kölni kereskedelmi és Iparkamara elnöke Louis Hagen feltűnést keltő előadást tartott az ipari- és kereskedelmi konjunktúra fejlődési lehetőségeiről. Hagen kijelentése szerint semmi ok sincs a pesszimizmusra, a németországi konjunktúra ez évben sem fog megszűnni és könnyen lehetséges, hogy a német-konjunktúrát egy világkonjunktúra fogja követni. A német gazdasági körök a nagy szociális és adóterheket tartják elviselhetetlennek, amelyek a további fejlődést akadályozzák és a pesszimizista jósálatok különösen erre céloznak, amikor a konjunktúra változásáról beszélnek. Ennek ellenére egyelőre szó sem lehet Németországban az adóterhek könnyítéséről.

Ausztria kábelgyárát épít Lengyelországban. Lengyelország kábelszükséglete az utóbbi években olyan mértékben növekedett, hogy egy nagyszabású kábelgyár felállítása vált szükségessé. Miután azonban egy legyél gyár sem rendelkezik megfelelő patentokkal és gépekkel, szükségessé vált egy külföldi gyár részvétele az új vállalkozásban. A brombergi lengyel kábelgyár a napokban megállapodásokra jutott és a Felten és Guillaume A. G. ausztriai igazgatójával, hogy az új kábelgyárát Lengyelországban közösen rendezik be és a gyártási mód a Felten és Guillaume legújabb szabadalmi szerinti történik.

Ausztriában leszállították a hivatalos bankamatlábát. Az Osztrák Nemzeti Bank vezetősége január 27-én a hivatalos kamatlábát 6½%-ról 6%-ra szállította le. Az osztrák pénzügyviszonyok javulását kétségtelenül bizonyítja ez az intézkedés, minthogy mult év elején a hivatalos diszkont még 7% volt. 1927. január 17-én azután 6½%-ra és február 1-én 6%-ra

szállították le a hivatalos kamatlábát. Ez az intézkedés a júliusi zavarásokig volt érvényben, amikor hirtelen 7%-ra szökkent fel a hivatalos kamatláb.

Németország nem vesz részt a milánói kiállításon. Olaszországban lázasan készülődnek a milánói vásárra, miután ott nemcsak az olasz gazdasági élet fejlődését akarják a világnak bemutatni, hanem egy nagyszabású győzelmi ünnepet is rendeznek a világháború befejezésének tízéves évfordulójára. Ennek következtében Németország bejelentette, hogy a vásáron nem fogja magát képviseltetni és a német ipar távol marad a tavaszi milánói vásártól. Válaszképpen az olaszok értesítést küldtek a kölni sajtókiállítás vezetőségéhez, hogy Olaszország nem vesz részt a »Pressa« kiállításon.

A kölni kiállításon Európa összes államai képviseltetik magukat. Kölni jelentés szerint a »Pressa« kiállítás olyan nagyszabásúnak ígérkezik, amelyre aligha volt példa a német kiállítások történetében. A kiállítás csarnokok a Rajna partján épülnek és azok befejezésén 2500 munkás éjjel-nappal dolgozik. Az új épületek egy része a napokban elkészül, minthogy a kölni tavaszi vásárt már az új helyiségekben tartják meg. A »Pressa« kiállításon az európai államok hivatalosan is képviseltetik magukat, eddig a következő államok jelentették be részvételüket: Belgium, Észtország, Franciaország, Lettország, Luxemburg, Norvégia, Ausztria, Portugália, Oroszország, Svédország, Spanyolország, Törökország, Magyarország és Svájc. Angliát szintén a kormány és a sajtóvállalatok megbízottjai fogják a kiállításon képviselni. A kiállítás vezetősége nagyszabású művészeti programot is összeállított: többek között a párisi és a bécsi opera, az Opera Comique és a Burgtheater fognak vendégszerepelni.

Bankbetétek statisztikája

A háborúelőtti helyzethez képest negyedére csökkent a bankok betétállománya

Noviszadról jelentik: A vajdasági-pénzügyi szövetésége megbízható és hiteles számadatok alapján statisztikát állított össze a Vajdaság gazdasági helyzetéről.

Az érdekes statisztikából tudjuk meg, hogy a bankbetétek a háború előtti helyzettel szemben erősen visszahanyatlottak. 1926-ban a vajdasági pénzügyi betétei 1.500 millió dinárra rugtak, míg 1913-ban majdnem kétszer annyi volt a betétek összege, mint 1926-ban. Ha még figyelembe vesszük a korona akkori és dinár mostani vásárlási erejét, úgy az 1926-iki betétek összege az 1913-ik évi helyzettel szemben csak annak negyedére értékelhető.

A vajdasági pénzügyi szövetésége és bankok listza nyeresége 1926-ban 24,9 millió papírdinárt tett ki, ezzel szemben a bankok 1913-ban 16,7 millió arany korona

nyereséget mutattak ki. Átszámítva az 1926. évi eredményt aranyra, kitűnik, hogy az 1926. évi nyereség egyenlőadát teszi az 1913. évi nyereségnek.

1926-ban a bankok váltótárcája 734,2 millió dinárt tett ki, míg a bankok kihitelezett jelzálogkövetelése 69,5 millió dinárra rugtak. Ezzel szemben 1913-ban a bankok váltótárcájában 135,8 millió dinár váltó- és jelzálogkövetelés szerepelt és így kétszer annyi, mint 1926-ban, de nem szabad elfelejteni, hogy ezekben a számokban a nagybankok és a jelzálogbankok kihitelezései nem szerepelnek. Miután utóbbiak közvetlenül dolgoztak a felekkel, a jelzálogüzlet ma, amint ismeretes, teljesen szünetel, ami különben abból is kitűnik, hogy a jelzálogkövetelések összege mindössze hatvan-kilenc millió.

Használhatatlan az új prekomurjei vasutvonal

Ljubljánból jelentik: Az 1918. évi háttárgyalások után Murszkaszobota, a Prekomurje legnagyobb községe vasúti összeköttetés nélkül maradt az ország többi részével. Ezért még 1919-ben a közlekedésügyi miniszterium pályázatot írt ki egy vasutvonal építésére, amely Murszkaszobotát Ormozzsal és így a Pragerszko-Varazsdin vonal révén az ország vasúti hálózatával köti össze. A pályázaton első díjat Kavcsics ljubljánai mérnök terve nyerte el. Eszerint az építési összeg kilencven millió dinárra rugott. A pályanyertes terv alapján a minisztérium versenytárgyalást írt ki a vasút építésére, amelyet egy heogradi cég nyert meg, amely negyvenöt millió dinárért, tehát a feléért vállalta az építést.

Az építéssel gyorsan el is készültek, a forgalom meg is indult, de csakhamar panaszok hallatszottak a pálya minőségéről és most már használhatatlan az egész vonal. Kiderült ugyanis, hogy a heogradi cég azért vállalhata az olcsó építést, mert az építkezésnél túlzott és

például mozgósítás esetén ezen a határmenti vonalon katona vonatok nem járhatnak. A telekkisajátítás, annak telekkönyvi keresztülvitele és kifizetése még mindig késik. Csak így érthető, hogy a vasút feleannyiba került csak, mint amennyit tervezője számított.

Szakkörök véleménye szerint a vonalon feltétlenül meg kell majd szüntetni a közlekedést, ha alapos javításokat nem eszközölnék rajta. Csak az a kérdés, vajjon a javítási költség nem lesz-e több mint annakidején a megtakarítás volt.

A modern Babylon

London forgalmi statisztikája

Londonból jelentik: A londoni közszolgáltatás által kiadott statisztika szerint London személyforgalma 1927-ben 3.507 millió utasra rugott. Ez a szám a következőképpen oszlott meg: helyi vasúti vonalak 522.000.000, fővasútvonalak 299.000.000, közúti vasutak 970.000.000, autóbuszok 1.716.000.000. London 7 millió 805.870 lakosát véve alapul, ezek szerint egy lakosra átlag 105 vasúti, 124 közúti vasúti és 220 autóbusz-utazás esik éventénként. Az előző évek statisztikájával való összehasonlítás mutatja, hogy az autóbuszok forgalma az összes többi közlekedési eszközök rovására állandóan emelkedik.

A statisztika szerint Londonnak összesen 308 vasúti állomása van, amelybe naponta 8958 vonat érkezik és ugyanannyi indul ki. A legnagyobb forgalma a Mansion House állomásnak van napi 833 érkezéssel, utána Waterloo pályaudvarnak 583 s végül a Liverpool Street-állomásnak 466 vonatérkezéssel.

Az állattenyésztési és állatbiztosítási szövetkezetek

A vajdasági állatorvosok akciója

A vajdasági állatorvosok a mult hónapban Szaribesejein megtartott értekezletükön többek közt szabályrendelet tervezetét dolgoztak ki állattenyésztési és állatbiztosítási szövetkezetekről. E tervezetet megküldték a bácskai, heogradi stb. tartományoknak tanulmányozás és megvalósítás végett.

A tervezet számszerű adatokat sorol fel az egyes kulturálanokban működő hasonló intézményekben elért eredményekről.

Nagy hiányt pótolnának nálunk ezek a szövetkezetek, mert a háború előtti egyes vidékeken már meghonosodott állatbiztosítási ugyasólván teljesen megszűnt, illetve a minimumra redukálódott.

A készülő szabályrendelet szerint minden gazda köteles volna minden lovat és szarvasmarháját biztosítani. A biztosítási díj 2% volna, ami a mai viszonyok közt sem mondható soknak annál kevésbbé, mert a jelenleg működő állatbiztosítási intézeteknél szokásos adminisztrációs, kezelési költségek (jutalékok) stb. is elesnének. Pld. egy 2000 dinár értékű ló után a díj 40 dinárt tenné ki, ez szemben a kártérítési összeg elhullás vagy munkaképtelenség esetén 1600 dinár lenne, mert 20% a tulajdonos rizikójára biztosítatlan marad, hogy jobban ügyeljen állatjára. Természetes, hogy elcsigázott, túl öreg, beteg lovak ki lesznek zárva a biztosításból.

Amennyiben a 2%-os díj nem volna elegendő az esetleges rendkívüli károk fedezésére, úgy a tartomány, mint viszontbiztosítási testület pótolná a saját költségvetéséből, illetve államsegélyből a kártérítési összeget, nehogy díjemelést váliék szükségessé.

A szövetkezeteket községenként, illetve több kis községből álló körönként szerveznék meg s hogy minél kevesebb költséggel járjanak a tartomány, illetve a községek vállallják az adminisztrációt. Az állattenyésztési szövetkezetek célja volna többek közt a háború után hanyatlásnak indult állattenyésztés (különösen a lótenyésztés) emelése, ami gyakori állatkiállítások rendezése, megfelelő tenyészállatok beszerzése, illetve nevelése, sorozatos népszerű állategészségügyi előadások tartása stb. útján volna elérhető.

BELFÖLD

Fuzionál két horvát nagybank. Zagreből jelentik: A Horvát Eszkontna Banka igazgatótanácsa január 31-ikén tartotta meg teljes ülését. Ugyanakkor volt teljes ülése a Horvát-Szlavón Jelzáloghitelbank igazgatótanácsának is. A két ülés tárgya a két intézet fuziójának kérdése volt. Elhatározták, hogy mindkét bank február 17-ikére rendkívüli közgyűlést hív egybe, amelyen javasolni fogják a részvényeseknek a fuziót. A fuzió előtt álló két bank régi névű horvát pénzintézet, amelyeknek részvényeit a külföldi tőzsdéken is jegyzik.

A spliti borpiac. A zagrebi kereskedelmi és iparkamara jelentése szerint a spliti kerületből az elmúlt évben 124541 hektoliter fehér és 295417 hektoliter vörös bort exportáltak. A legutóbbi év szürete gyengébb volt, mint az előbbi éveké, de minőségileg a termés elsőrangú volt és a must cukortartalma 16—24 százalék között mozgott.

A postatakarékpénztár decemberi csekkforgalma. Az elmúlt év december 31-ikén Beogradban 2740, Szarajevóban 2674, Ljubljanában 4733, Zagrebban 4684 és Szkopljében 374 az ország területén összesen 15178 csekkszámra volt. A postatakarék betétek állománya Beogradban 210.548.273,32 dinár, Szarajevóban 125.898.473,91, Ljubljanában 109.529.344,96, Zagrebban 164.713.319,73, Szkopljében 11.815.549,02 dinár, összesen 622.504.961,94 dinár volt. A postatakarékpénztár összeforgalma befizetésekben 2.199.491.529,90 dinár, kifizetésekben 2.170.518.680,10 dinár volt.

Csöd egy hegyesi kereskedő ellen. Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék csődtől nyitott Csósziés Pál hegyesi vegyeskereskedő ellen. A csődöt Csósziés önmaga kérte maga ellen. Csődbiztos Novakovic Matias, tömeggondnok dr. Csirics Flavko noviszadi ügyvéd. A követelések bejelentésének határideje március 15. likvidációs tárgyalás április 11. A csődválasztmány megalakítása április 14.

A TULSÓ PARTON

Claude Anet regénye (1)

Madame Saint-Aignan és leánya a nyár hátralevő részét és az őszi Konstantinápolyban szándékoztak eltölteni, elintézetlen ügyeik rendezése és szórakozás céljából. Madame Saint-Aignant meggyötörte a tengeri ut, leginkább kajütjében maradt.

Isabelle egyedül az anyém volt. Egy pillanatra sem hagytuk el egymást. A hajnal ott talált kettőnk a fedélzeten, amelyet a matrózok valószínűleg vizzuhattal mostak tisztára, az éjszakák oly enyhék voltak, hogy nem tudtuk magunkat elhatározni a visszavonulásra. Hajónk Szicília partja mellett siklott el, majd a Joni tenger hullámain ringott. Másnap, hajnalban együtt vártuk a napfelkeltét, hogy sugarainál megláthassuk a felhőkkel és a szürke habokból kibontakozó Mataban fok sziklás tömegét. Isabelle, akinek műveltsége nem könyvekből összeszedett kultúra volt — s ez még bájosabbá tette a szememben — csak irántam érzett rokonszenyből osztozott azon való lelkesedésemben, hogy hajónk nemsokára Görögországban köt ki.

Amikor Athénbe értünk, így szólt hozzám: — Konstantinápoly szebb.

A délutánt az Akropoliszon töltöttük.

A templomok márványoszlopai a nap arany-sugarában fürödtek, a távoli Lykaet ibolyaszínű lejtői ambraszín párában usztak. Isabelle jobban szerette az Erechteiont, mint a Parthenont. És ő maga nem élő kariatidot ábrázolt-e, ahogy ott állt formás testével egy oszlophoz támaszkodva s bájos kis fejcskéjének hullámos fürtjei a márványhoz simultak. A muzeum Nikéi megállították.

— A karjuk husos, egészségesen kerek, erős falusi lányok ezek, de a mosolyuk zavaró, nincs semmi bennük a parasztnő lelkéből.

Szmirnában, ahol először találkoztunk a ke-

SZINHÁZ

A szuboticaai állandó szerb színház

Konyovics Petar oszjeki színházigazgató, mint jelentettük, a múlt héten Beogradba utazott és a közoktatásügyi minisztérium művészeti osztályán azt az eszmét vetette fel, hogy a noviszadi és az oszjeki színházat egyesíteni kellene, mert a jelen helyzetben a csekély állami támogatással sem a noviszadi, sem az oszjeki színház nem képes eredményesen működni. A közoktatásügyi minisztérium művészeti osztályán értekezletet tartottak ebben az ügyben és elvben elfogadták az oszjeki színházigazgató javaslatát és megbízták, hogy költségvetést készítsen elő a jövő évi színházi szezónra.

A Bácsme gyei Napló munkatársa megbízható helyről úgy értesült, hogy az egyesített színház székhelye Szubotica lesz és a jövő évi színházi szezónt már Szubotican fogják megnyitni. A színház

Mesék az írógépről délutáni előadása. Szabó Márton társulata csütörtökön délután igen mérsékelt helyárrakkal ismét színrehozza a Mesék az írógépről című operettet a Népkör színpadán. Jegyek csütörtökön délig Krécsi könyvkereskedésében, délután pedig a Népkör pénztáránál kaphatók.

A Falu rossza ünnepi előadása. A szuboticaai Müpartolók Köre csütörtökön este ünnepi előadás keretében hozza színre a Falu rossza című népszínművet. Az előadást vasárnap délután a Népkör színpadán megismétlik.

Nosztty fiu esete Tóth Marival Petrovoszelón. Petrovoszelóról jelentik: Petrovoszelón két helyen mutatták be a Noosztty fiut, az ipartestületben és a legényegyletben. Az ipartestületben az iparoskör műkedvelői, a legényegyletben a sportegyesület műkedvelői hozták színre a darabot. Az iparoskör műkedvelői gyakoroltabbak, mint a sportegyesület műkedvelői, akiknek mint kezdőknek még sokat kell tanulni. Az ipar-

vajdasági Nemzeti Színház nevet kap és Szubotican lesz állandóan, Szomborban, Noviszadon és Oszjeken pedig vendéglátókat fog rendezni. Szubotican hetenkint kétszer-háromszor lesz előadás a Városi Színház termében.

Az oszjeki színház mint értesülünk, február elsején felmondott az összes művészeknek és alkalmazottaknak április elsejére, amikor új szerződést fognak kötni. Az oszjeki színház ez idei szezóját március elsején bezárja és akkor egy hónapi vendégszereplésre Szomborba megy gazdag operett programmal.

A noviszadi és az oszjeki színház egyesítését már befejezett ténynek lehet tekinteni és az is biztosra vehető, hogy a színház székhelye Szubotican lesz.

testület műkedvelőinek össziátka általában jó volt. A fontosabb szereplők: Horváth József, Trieb Annuska, Gaál János, Ambrus Etuska, Nagy Vicuska, Koliger János és Kalapos Ferenc nagy elismeréssel találkozott játéka nagyon zavarta a kis és recsegő színpad. A sportklub műkedvelői közül elég jól játszottak Balázs Istvánné, Balázs István, Radek Dezső, Varga Imre és Horváth Böske. Az iparoskör műkedvelői a legközelebb Adára mennek át vendégszereplni.

A Muzsikus Ferkó Sztaribecsejen. A moli műkedvelők a sztariibecseji önkéntes tüzoltótestület meghívására február hó 4-ikén Sztaribecsejen vendégszerepelnek, amely alkalommal a Muzsikus Ferkót adják elő.

A noviszadi Nemzeti Színház színtársulata a Szloboda termében folytatja előadásait. Noviszadról jelentik: A leégett noviszadi Nemzeti Színház színtársulata kedden a Szlobodában folytatta a tűz miatt néhány napig szünetelt

előadásait. Ez alkalommal az »Advokat Bolbek i njen muzs« című háromfelvonásos vígjátékot mutatják be. Csütörtökön Molnár Ferenc »Játék a kastélyban« című szindarabja kerül színre.

A járáki daleyilet hangversenye. Noviszadról jelentik: A járáki férfi daleyilet február 3-ikán daleyilet rendez.

A noviszadi polgári daloskör műkedvelő előadása. Noviszadról jelentik: A noviszadi polgári daloskör február hó 18-ikán a Szlobodában előadja Gárdonyi Géza a »Bor« című színművét.

KINTORNA

— Mondd drága Micikém őszintén, én vagyok tényleg az első, aki megcsókoltalak?

— Igazán furcsa, eddig még minden férfi ezt kérdezte tőlem. Persze, hogy te vagy az első!

Két férj beszél egy közös barátjukról:

— És holdog vége volt az eljegyzésnek?

— Igen. Felbontották.

Egy patkányirtó valami uifajta patkánymérget kínál eladásra. Megkérdezik tőle:

— Na és megeszik a patkányok ezt a mérget?

— Hogy megeszik-e? Amelyik patkány egyszer megkóstolja, az mindig csak ebből fog enni.

lettel, Isabelle kedves kacérságból — amit az alkalom szült, — majdnem török nő módjára lefátyolozva jelent meg. Amikor a hidhoz érkezett, ahol vártam rá, kis nyugtalanságot fedeztem fel szememben, aki nem mondott kérdés izgalmát hogy tetszik-e így nekem. Ez volt az egyetlen kérdés, amely nyugtalanította. Így adta tudtomra azt, amit nem mert kimondani: hogy tetszeni akar nekem. A poros bazárok árnyékában a küszöbön kuporgó kereskedők ambranyakláncokat és arannyal átszőtt brokátokat meg szőnyegeket kínálgattak. A fedett sétányok levegőjében fűszerek édes illata terjengett. Az ucca végén, ahol szabad kilátás nyílt a mezőkre, vörös szőrű, agyonhajszolt tevék mutogatták kopasz nyakukat és hosszú sarga fogaikat. Tiszta, változatos örömek, szórakozások, a folyton új, ismeretlen szépségeket feltáró környezet, Isabelle állandó jelenléte... azt kívántam, hogy ez az utazás sohase érjen véget.

Semmi támadó visszajárása a multnak, meggyógyultam. Ha Madeleine gondoltam, nem volt abban semmi keserűség. A halott dolgok nyugalmának és nagyságának békéje borult erre a szerelemre. Nem mondtam többé: »Ha...« Égység volt már az, amelyből nem kellett semmit sem elvenni, sem hozzátenni. A szenvedések alatt kialakult az én igazi énem. Fejlődésem gyötrelmes, de szükséges állomásai voltak ezek a szenvedések. Nekik köszönhettem — és ezért hálával tekintek vissza rájuk — hogy tudtam, hol lelhetem fel a boldogságot. Nem Madeleine karjában elsírt könnyeimnek köszönhetem-e azt a boldogságot, amit most Isabelle mellett élveztem?

Nehéz elképzelni, hogy milyen egyszerű és természetes volt az életünk ezen a hajón. A ravaszság, a mesterkéeltség meg a színlelés ép oly messze volt Isabelle lelkétől, mint az anyémtól. Miért is akart volna ő másnak látszani, mint amilyen? hiszen abban a pillanatban, amikor először megláttam és amikor egészen önmaga volt, teljesen magával ragadott. És én miért szőttem volna terveket egy szív meghódítására, amely

nem akart mást, mint megadni magát. Nem éreztük szükségét, hogy barátságunkat szavakba foglaljuk, élveztük azt, mint az eget és a levegőt. Egymás teljes megismerésére törekedtünk csupán. Ehhez olyan lelkesedéssel fogtunk, mintha valami végtelen feladat lenne. Pedig csak másodrendű fontosságú volt az, amit így megtudhatunk: ami valóban fontos volt, azt már régen tudtuk, anélkül, hogy elmondtuk volna egymásnak. Ez megnyilatkozott nekünk már találkozásunk pillanatában. Semmi sem tudta volna ezt a bizonyosságot megingatni. Tudtuk, hogy egymáséi leszünk.

Néha komolyan beszélünk, Konstantinápolyról, arról az életről, amit ott folytatnak, de nem az európaiak, hanem a törökök. Az ő sajátos beszédmódján, amelyben a komolyság és a könnyedség bájosan keveredett össze, Isabelle azt mondta nekem:

— Becsületes dolognak tartom, hogy egy nő csak egy férfit ismerjen és szeressen. Én ezt kívánom magamnak — tette hozzá mosolyogva.

Beszélt egy keveset törökül és olyan hihetetlen szorgalommal tanított engem, mintha bizony hasznára vált volna a karrieremnek, ha ezt a nyelvet beszélem.

Azután hirtelen gyermekké lettünk. Folyton játszottunk, találós kérdéseket, rejtvényeket fejtettünk meg, bujósokat, iskolásdit, féllábon ug-rálósdit rendeztünk. Egyetlen tornagyakorlatban mindig én győztem, mert nem volt vetélytársam. Forogva-pörögve, lábamat derékszőgben föl-emelve ereszkedtem le egy rézrudon, amely a felső fedélzetet tartotta. És mint egy clown, le-gombolyodva a rudról, ülő helyzetben érkeztem le a földre. A csodálat, irigység és nevetés ke-verékét keltette fel ez a mutatvány Isabelleben. A nevetés volt a győztes.

Természetesen, amikor Madame Saint-Aignan a Márvány-tenger bejáratánál hozzánk csatlakozott, ezeket a kedves bolondságokat abba kellett hagynunk.

(Folyt. köv.)

NYILT-TÉR

Utások figyelmébe!

Felhívom a t. utazóközönség figyelmét, hogy **Novi Bečejen a Royal-Szállót átvettem, a szobákat újból bebutoroztattam, továbbá állandó jó házi konyhát tartok, mit a t. utazóközönség figyelmébe ajánlok. — Kérve szíves látogatást**

N. Dimitrijević,
a Hotel Royal vendéglőse, Novi Bečeje

900

Gostionica „KOD RATARA“ u Somboru
prodavaće se na javnoj dražbi
**28. februara ove godine posle-
podne u 3 sata**
u sali Okružnog Suda u Somboru

SENAT GRADA SUBOTICE.

Broj: 340/1928. sen.

Oglas

Na dan 14. februara održaće se ofertalna licitacija na godišnje radove petrebne za gradsku opštinu i školski odbor, i to:

1. na *umarske radove* u 10.30 sati, ofertni moraju se predati do 10 sati,
2. na *molarske i mazalačke radove* u 11 sati, ofertni moraju se predati do 10.30 sati,
3. na *pečarske radove* u 11.30 sati, ofertni moraju se predati do 11 sati,
4. na *staklarske radove* u 12 sati, ofertni moraju se predati do 11.30 sati,
5. na *špediterske radove* u 12.30 sati, ofertni moraju se predati do 12 sati.

Formulari za ponudu i uveti mogu se dobiti u gradskom inžinjerskom odeljenju dnevno za vreme zvaničnih časova.

Subotica, dne 28. januara 1928. god.

947

Senat Grada Subotice.

Tisztelettel közöljük vevőközönségünkkel, hogy az eddig a Vilsonova ulica 7. szám alatt volt

**irodánkat
a Városi bérpalotába
helyeztük át**

Egyedüli telefonszámunk:
192

Weitzenfeld és társa

»POMPADOUR«

Női fodrász- és szépségápolási intézet

Ertesítjük a t. szuboticei és környékbeli közönséget, hogy a városháza alatt levő üzletünkben átköltöztünk *Paje Kujundžićeva (Wesselényi) ul. 3. sz. alá*, hol továbbra is pontosan, lelkiismeretesen és művésziességgel szolgáljuk ki a nb. közönséget. Hajvágás, ondolás, hajfestés, tartós villany és vizondolás, bál és alkalmi divatos estifrizura, phantasie és parókafrizura minden színben és karakter-arc kikészítés színpadra.

Külön arcszépítő osztály Papné-féle metodus szerint.

Reméljük, hogy nb. vendégeink továbbra is megtisztelnak látogatásukkal és meggyőződnek, mint eddig is, a legjobb kiszolgálásról.

Mérsékelt árak!

Pontos és gyors kiszolgálás!

Kérjük nb. látogatását

Bulaté és Pap

dípl. nőifodrászok

960

Van szerencsém igen tisztelt ügyfeleim, jóakaróim és barátaim szíves tudomására adni, hogy a megváltozott helyzet tarthatatlansága miatt a mai napon a Caro és Jelinek cég szolgálatából kiléptem.

Egyben értesitem, hogy ugyancsak a mai napon a régi és hírneves hamburgi

Adolf Blum és Popper R.-T.

szuboticei fiókiába mint cégvezető beléptem és igyekezni fogok azt az általam nagy mértékben értékelte és a régi cég szolgálatában tisztelt ügyfeleimnél magának kivívott bizalmat nemcsak megtartani, hanem fokozatosabb figyelmességgel az igen tisztelt felek kiszolgálásában még lehetőleg kimélyíteni.

Ez alkalommal hálás köszönetet mondok az eddigi támogatásért és kérem, hogy azzal új működési körömben is megtisztelni szíveskedjenek.

Kiváló tisztelettel
Herz Gyula

963

Felhívás

Ezúton értesitem a t. érdekelteket, hogy Lehner Aladárnétól a Pompadour fésülő- és manikűr-szalont megvettem. Felhívom az esetleges hitelezőket, hogy követeléseiket nálam 8 napon belül jelentsék be, mert a későbbi bejelentéseket nem veszem figyelembe.

Szubotica, 1928 február 1.

Stevan Ranisavljević
női- és férfi-fodrász.

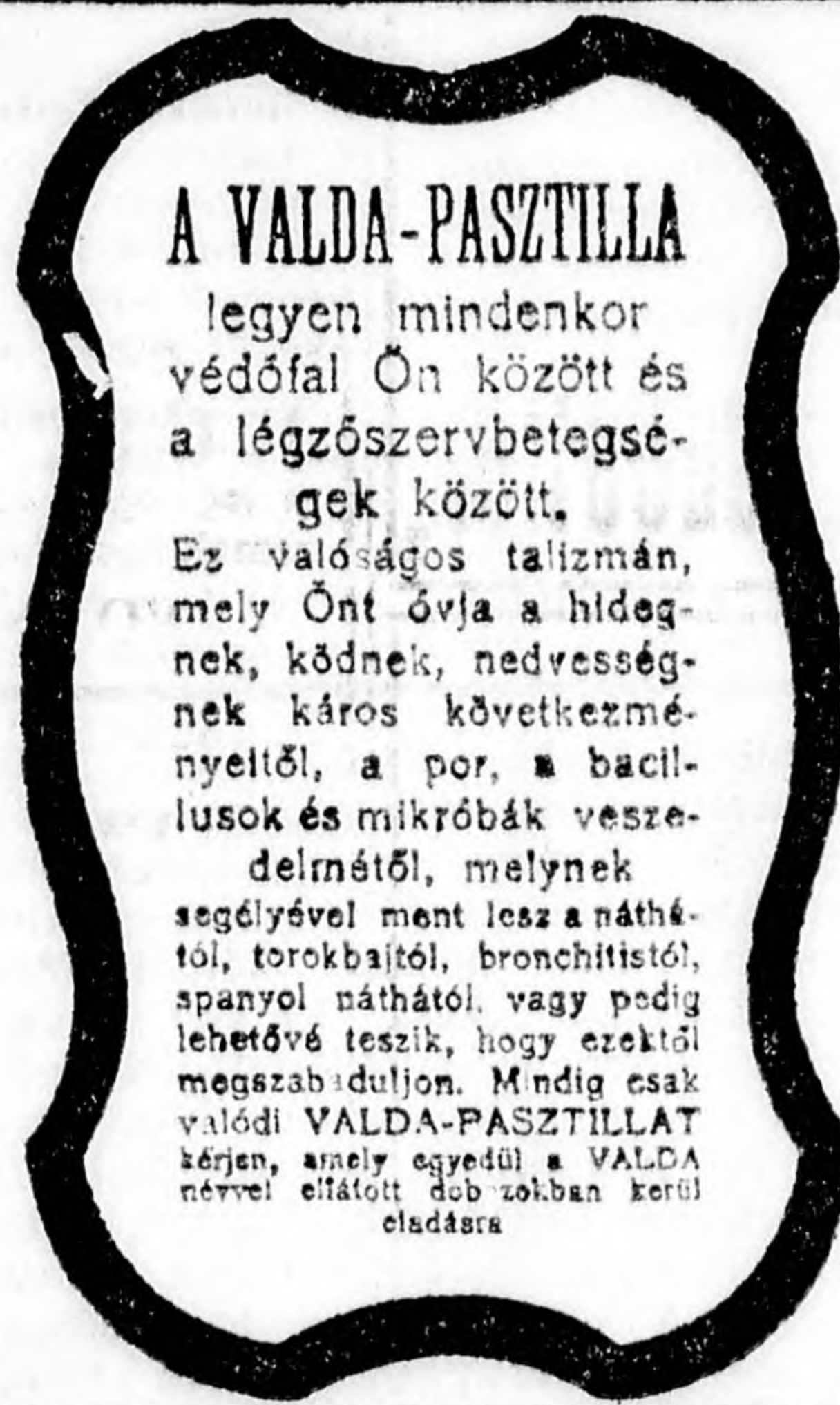
951

Egyházi kegyszerek, szentségtartók, áldoztató kelyhek, misekelyhek és gyertyatartók kaphatók

F. BACHINGER

aranyozó és képerreterő cégnél
SUBOTICA

B. Sudarević ul. 34. 933 Aleksandrova ul. 13

A VALDA-PASZTILLA

legyen mindenkor védőfal Ön között és a légzőszervbetegségek között.

Ez valószínű talizmán, mely Önt óvja a hidegnek, ködnek, nedvességnek káros következményeitől, a por, a bacillusok és mikrobák veszedelmétől, melynek segítségével ment lesz a náthától, torokbajtól, bronchitistól, spanyol náthától, vagy pedig lehetővé teszi, hogy ezektől megszabaduljon. Mindig csak valódi VALDA-PASZTILLAT kérjen, amely egyedül a VALDA névvel ellátott dobozokban kerül eladásra.

Tölgy és bükk

tüzifát

nagy mennyiségben
1926—27-es vágást,

keresünk megvételre

Fakereskedők és termelők, akik eladó fa felett rendelkeznek, küldjék be ajánlataikat a következő címre: **Pr vredna A. D. Beograd, Hercegovačka 7**
Az ajánlatban részletesen fel kell tüntetni a feladó állomást, mennyiséget, árat, szállítási határidőt, a fa nemét és a fizetési feltételeket.

923

„PHONIX“

ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG
IRODAHELYISÉGÉT

Kralja Aleksandra ul 6., I. em.

HELYEZTE ÁT.

165

A legversenyképesebb gyárosokat

a papíráru,

műlapok, műkereskedői és irodaberendezési cikkekben

megtalálja, ha meglátogatja a

leipzig-i tavaszi vásárt

1928 március 4-től 10-ig

Felvilágosítással szolgál

a Vajdaság tiszteletbeli képviselője:

Moser és Wertheim, Novisad

és

Balkangeschäftstelle des Leipziger
Messamts Beograd, Čubrina ul. 8.

„AUTOMOBILIA“

Fiat autók képviselője és lerakata

Benzin- és olajállomás

Javitó-műhely

Garage

A legmodernebben felszerelt javító-műhelyben

autók general-javitása

amerikai **Duco-Du-Pont-lakozás** és kárpitozás

„Michelin“ gummik, „Varta“ akkumulátorok
képviselete

FIAT autókalkatrések és felszerelési cikkek állandó nagy raktára az összes FIAT-típusokhoz!

Subotica, Skadarska ul. 7

A pallóki puti (Halbrohr-telep) javító-műhelyünket is ide helyeztük át

Stari- és novibeczeji hajhajójárat

Ertesítjük a t. utazóközönséget, hogy Stari- és Novibeczej között közlekedő „Stari- és Novibeczeji“ személyhajót újból beállítottuk a forgalomba. A hajónak csatlakozása van minden bányai és bácskai vonathoz.

883

A vállalat vezetősége

ELŐNYOMDÁT

legmodernebb stílus rajokkal és képekkel legelőszobában szállít

LEOPOLD SÁMUEL, SENTA

modern előnyom berendezési gyára

Relief-festés tanítása az összes

hordozható festékek, porok és kefék kaphatók

936

Tüzifa - a fűrészgárl kemény hulladék
100 kgr.-ként házhoz szállítva

Din. 26.-

J. Vujković i Drug
Jukićeva 41
10372
Telefon 669

ÚJ CIPESZÜZLET!
Tisztelettel értesitem az igen ismert közönséget, hogy régi, jó hírnévűnek örvenő CIPESZ-TEMET ismét megkezdtem
Zmaj Jov na ul. 27.
szám alatt (volt Jókai utca)
Szíves pártfogást kér
POLGÁR RUDOLF cipész-mester

Az eredeti 913
Perinum
fenyőfőorszesz csak lapos üvegekben és
elefántfej
védjeggyel van ellátva

Február 1-én
este 9 és fél órakor
megnyílt
CLAIRIDGES
KAFFÉ — RESTORAN
DINE — DANCING
BEograd
Terazija, (A Moszkva kávéháztól a Slavija felé néhány lépésre).
A legm. dernebb igényeknek megfelelően berendezve. — Világvárosi attrakciók, Családi műsor
Elsőrangú szalonzenekar.
Szo. id. árak
Belépődíj nincs.
Kezdete este 9 és fél órakor
Műsor után zongorázásig
Egész éjjel friss meleg ételek és buffét.
Szíves látogatást kér
NEUHAUSZ PAL
Igazgató. 937

BOZENDORFER zongora,
STEINVEY, F. RSTER világmárkák, Erste Produktiv, Stelzhammer, Lira, Stingl, Lanberger, Glosz, Pallik, Stiasnyz, L. Edmund, Hoffmann.
Zongorák rendkívül nagy választékban kaphatók. Áraim Jugoszláviában legolcsóbbak és leghosszabb lejáratú részletek kaphatók. Káin hangszerkészítő. Subotica. Városháza 10311

Mezőgazdasági és kerti
magvakat
száraz, legjobban
SEVER & COMP.
Ljubljana 798
Kérjenek árjegyzéket!

A legkimagaslóbb
Kulić
speciál hőig fodrászati műtérme
Subotica, Manojlovićeva ulica 7

Legszébb és legizlés. sebb avaszi **cipő-külön-legesek**
Koch Armin
DANICA
ipőüzletében, Kiskápolna mellett kapható 10261

Butorokat
ebédő, háló, őr szoba-berendezéseket,
portálokat
legelőnyösebben szerezheti be
Domján Valentin
butorüzemében
Subotica, Zrinjski trg 11

240 dináros havi részletre
már kaphat elsőrendű keményfa hálósobát, hajlitott széket, konyha-berendezést, íróasztalt és minden más butort
BOTHE I EHRMANN D. D. ZAGREB LERAKATA
GUSTAV FISTER ml. SUBOTICA
VII. Fra Ješe trg 6 Barátok temploma mellett 11871

I-a bükkhasáb I-a gyertyán és vegyes keményhasáb felaprítva és hasábjában egolcsóbban kapható
DEUTSCH
falepén B. Sudarevićeva ul. 72 139

K. KUDLIK SUBOTICA

Angel acél lamburaburok „Tigris” védjeggyel való
Eadás nagyban és kicsinyben

Zongorák, Hegedűk, Csellók, Fuvolák, Harmonikák, legnagyobb választékban és legolcsóbban
S. MACHNITZ
hangszeripartelepén.
An' unovićeva ul. 1. (Reich-palota mellett.)

NOVISADI TAKARÉKPÉNZTÁR MINT SZÖVETKEZET
Mindenkinek megadja a lehetőséget, könnyű és igen előnyös takarékosagra. 1928 január 1-ével nyílt meg a **rendszerezett takarékoság I. köre (ciklusa)**. Az I. körben 702 tag több mint **2.000.000** dinárt jegyzett. Csakis betétes tagjaink érhetnek el **takarékbetéteket** után **8-12%** kamatot
Novi Sad Jevrejska ul. 14. szám
A legteljesebb biztonság. Lombard (zálog) osztály áruk és mindennemű romlásnak ki nem tett tárgyak részére. Gondoljon jövőjére és takarékoskodjon! Ha csak 1 dinárt fizet be hetenkint és részlegyenként — négy év múlva egy szép tőke tulajdonosa lesz. — Beiratkozni lehet mindennap 838

ELADÓ AUTÓK
„FIAT”
501 típusú luxuskivitelben.
„OAKLAND”
6 heng. res.
„AUSTRO-DAIMLER”
4 ü. éves.
„CITROEN”
3 üléses.
„FORD”
személy és féltéher kocsik, mind kijavítva, kifogástalan állapotban.
Ezenkívül új **FORD** és **CHEVROLET** személyautók raktáron.
AUTÓGARAGE — TELEFON 447.
Weigand & Co. Subotica

HAJDUKOVIĆ-féle MAGANISKOLA MEGKEZDŐDÖTT
a beiratkozás azok a tanuló(nők) részére, akik a 8 gimnázium minden osztályáról vizsgát akarnak tenni **juniusban vagy szeptemberben.**
Az előadás február 15-én kezdődik.
Az iskola nappali és esti tanfolyamokat tart fenn és felvesz
1. rendes tanulókat, nőket is, akik a biztos vizsga érdekében egyes tárgyakból külön akarnak a vizsgára előkészülni.
2. magántanulókat, nőket is, akik bármely okból kimaradtak az iskolából és most óhajtják az emiatt elvesztett éveket pótolni, vagy akik magasabb képzettséget óhajtanak elnyerni, hogy ezáltal existenciájukat jobban megalapozhassák.
Az oktatást a legiválóbb szaktanárok végzik és minden szorgalmas tanulóknak szavatolunk a vizsga sikeres letételéért.
Szegénysorsú diákok, alantas tisztviselők és katonák feltandiját fizetnek. — Részletes felvilágosítással szolgál és a beiratást végzi egész nap
D. Popović Beograd, Njeguševa 47. Tel. 16 63.

Ruha teszi az embert!
A legelegánsabb, amellyel a legkényelmesebb szmokingok, frakkok az én üzletemből kerülnek ki
VOJSLAV VASILJEVIĆ
uriszabóság
Subotica, Manojlovićeva ul. 7. Pletikósi palota

Kartellen kívül mütrágyát benzint olcsón szállít
Lederer Dezső-cég Sombor

Gépész felvétetik
Braća Bohn, Veliki Kikinda téglagyárában
Ajánlatok eddigi működéseik közlésével **Braća Bohn** címre, Vel. Kikinda intézendők 89

A világháboruban megvakult magyar író:
Gergely Sándor
legújabb regénye, a
HIDAT VERNEK
melyben nagyszerű erővel és éleslátással írja meg a falu életét
A vaskos könyv a **Minerva r.-t. könyvostályában** kapható
Ara 55— dinár

A Leipzigi vásár 1928 március 4-től 10-ig
Az egész világ legalkalmasabb beszerzési forrása
Egész Európa legnagyobb mintavására
1600-nál több árucsoport minden szakmából, 10.000 kiállító 21 államból, a legjobbat és legtekélyesebbet állítja ki. — Felvilágosítással szolgálnak:
Leipziger Messeamt, Leipzig,
A Leipzigi vásár hivatalos kirendeltsége (Zvanični Biro Leipzigsog Sajma) Beograd, Carina ulica 8
Moser i Werthelm, Novi Sad 316

Kék kö 90%-os
Montekatt ni olasz, még a régi árban kapható
SUGÁR MANÓ
SUBOTICA. TELEFON 47

Hölgyek figyelmébe!
Tisztelettel értesitem a nagyérdemű hölgyközönséget, hogy tavaszi modell újdonságaim beérkeztek. Szíves megtekintést kér vételkényszer nélkül **„T E S S Z A”** kalapszalagon. **Bálakra, estélyekre a legmagasabb igényeket kielégítő művészi virágaim** megérkeztek. 11291

Eredeti olajfestményeket
tájképeket, hangulatképeket, csendéleteket ráma nélkül szállítok minden minőségben. Ár: (csak kereskedőknek) 200 dinártól kezdve. Írásbeli kérdézők ödések német vagy szerb nyelven — „Schön” jelige alatt az **Aloma Company Ljubljana** címre intézendők. 936

Lično pravoval pálinka-depotba
iccés
kerestetik. Cím: 9155
Radio Reklam Jugoslavija
Subotica Postafiók 48

Bőrönöket kollekcio táskákat és speciális bőrárak
megrendelésre legpontosabban készít
FALKENSTEIN
szígyártó és bőrdobos
Zmaj Jovin trg 5.
Javitások és sérv ötok precizen és olcsón! 10

Sikerült a legújabb **párisi modellek** mintáit megszereznem és így módomban áll a legmodernebb orosz szallag himzést és több variációban **géphímést, gyöngyözést és filte exést** a legizlésebb kivitelben készíteni, továbbá gép- és sablonpliszírozás, gepapszurt, enfilézést és gomboelüást a legolcsóbban készítek. Vidékre postafordultával. Géppisze 40 dinártól
Gombosné, Bün Juliska
Lebach-palota, Aleksandrova

Vizesuborka
kg-ként 5 dinártól feljebb
Savanyított paprika
kg-ként 6 dinártól feljebb kapható a
KEMENY-féle
ecet- és konzervgyárban
Telefon 643

Vetőbüköny muharmag és köles
nagyban és kicsinyben
KÖRÖSI GÉZA
cégnél
Telefon 513.

A trsteniki malomkövek Raczkó gépraktárában megtekinthetők. 561

Farsang-végéig Nász-ajándékok Csak legjobb minőségű konyhaszerek Subotican legolcsóbban kizárólag **Weiner** vasüzletében, - a gyümölcspiacon

LIFKA

Csütörtöktől - vasárnapig
HARRY LIEDEKE

pompás ujdonsága

Palicsi strandon elveszett a szívem

7 felvonás egy könnyelmű ifjú életéből, rendezte Rudolf Walter.
A strandfelvételek részben PALICSON készültek.
Legközelebb VELENCEI VÉNUSZ
Minden előadás igazi rakétával, tűzijátékkal.

BUTORALBUM

a legmodernebb és stílusosabbak
kel most jelent meg. Kapható

SIPOS FIAI

lakásberendezők kiadásában
SUBOTICA, Zentai-ut 3.
Lakásberendezés és az asztalos szakmába vázó munkák a megrendelők teljes megelégedésére készülnek

LEVELEZÉS

Időtöltésből levelezne magánhivatalnok intelligens urileányokkal. Diszkrétion biztosítva. Teljes című leveleket »Jön a tavasz« jelíggel a kiadó továbbítja.

»Fásik a nap« jelige címét és fényképét kérem. —
»Férfi becsületészó«. 954

Két nagyműveltségű fiatalember társalgás céljából megismerkedni óhajtat két németül vagy franciául beszélő, magistermetű, karsu, igazi magyar hölgygel (25-30 év között, lehet urilány, özvegy vagy elvált asszony. Találkozás február 2-ikán és 6-ikán a Városi Moziban) a félkilenc-ri előadásban, a balkon első sorában. Leveleket »Amitté« jelige alatt a kiadóhivatalba kérjük intézni. 939

Pénteken jövök. 952

Intelligens 19 éves fiú levelezne bakfis urileányokkal. Eugen Horvát, Novi-Vrbas., postrestante. 20212

HÁZASSÁG

Házasság céljából keresi hozzáillő, jólelkű nő ismeretségi 25 éves róm. kath. vallású kereskedő, kinek saját üzlete van. Hozomány megkívántatik. Fényképes leveleket »Tavaszi hullámok« jelíggel a kiadó továbbítja. 959

Biztos egzisztenciájú érettségizett 26 éves magánhivatalnok-kereskedő olyan hozzáillő urileány ismeretségi keresi, akivel kölcsönös szimpátia esetén házasságra lépne. Hozomány nem feltétel. Leveleket »Boldog jövő« jelige alatt a kiadóhivatalba. 911

Hölgyeim! 40 éves róm. kat. iparos vagyok. Meguntam a legényéletet és oly 25-35 éves tisztességes urileány, esetleg özvegy ismeretségi keresem házasság céljából, kinek némi hozománya van. Fényképpel ellátott leveleket »Agglegény« jelíggel a kiadóba kérem.

Házasságot urikörökben úgy bel-, mint külállamokból is létrehozok a legnagyobb diszkrétionnal. Marie Fejes, Vel.-Kikinda, Nikola Pašičeva ul. 1591. 11944

Nemzetközi házasságközvetítő iroda minden megbízásnak pontosan eleget tesz. »Amor« házasságközvetítő iroda Temesvár, Románia. Kossuth Lajos ucca 21. 11993

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és olcsó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak földhözragadt jelíggel leveleket továbbítunk. Kérdések, közlésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

Tavaszi modell-kalapok

a nálam megszokott különlegességek érkeztek
Báli virágok nagy választékban
Pogány kalapszalonn 729Legelősből hús, zsír és hentes-
áru beszerzési forrás

fő- és fióküzletel, ahol az I.-rendű friss marhahús kg.-ja 12-14.— din.
borjúhús (eleje) " 18.— "
sertés hús " 16-18.— "
zsír " 21.— "
zsirszalonna " 17.— "
háj " 19.— "

TELEFON:

Iőüzlet 728, gyártelep 729

Női alkalmazottat és egy kifizetőt felveszek. Dr. Mirko Blum fogorvos, Subotica, a városházzal szemben, Strosmajerova ulica 8. (Huspiac). Ugyanott két-szobás lakás kiadó. 940

Vegyeskereskedősegéd, fiatal, jóméjű állást keres. Gy. Csanádi, Crna Bara. 20204

Perfekt uri szabász állást keres. Cim a kiadóban. 20208

Fogtechnikus, perfekt, állást keres. Kálmán üvegkereskedés Madoš. 20202

Tejegszámla Trappista és desszertsajt készítésére tanítok. Dohm Jakab, Bačka-Feketić. 20201

Varni, szabni tökéletesen tanítok rövid idő alatt havi 100 dinárért. Marcaliné I. Obilić Venac 4. 20210

Őn állást keres? Tanuljon ki sofförnek. Folytatólagos előadás szerb, német, magyar nyelven. Belépés bármikor. Eredményért garantiálunk. Sofföriskola (keres. és ipari miniszteri eng.) Novisad, Kralja Aleksandra 7 az udvarban.

Nem-okleveles gyógyszerészt vagy gyakornokot keresek, ki teljesen önállóan dolgozik, szerb-magyar-német nyelvismerettel. — Ajánlatokat — curriculum vitaevel — kér Ivačković M. gyógyszerész, Vel. Kikinda. 741

Két pincérleány, szerbül beszélő, azonnal felvétetik. Abbazia-kávéház, Palić. 818

Elsősegéd (Premier) helybeli detailüzlet vezetésére keresünk. Részletes ajánlatok »Szerb-magyar« jelíggel Radio Reklam Jugoszlavija Subotica, postafiók 48 küldendők. 921

Nadlinara, ujedno kao upravitelja za mlin za trgovinu i usur sa kapacitetom od 10 tona trazim za odmah. Poželjno sa malom obiteljom. Sporazuma radi prijaviti se kod Josipa Andrića, mlin, Morović (Srem) 873

VÉTEL-ELADÁS

Keresünk egy kis amerikai nyomdagépet vagy Bostont. Cim a kiadóban. 941

Temetkezési vállalatához jó állapotban levő felszerelést, üvegezett kocsi veszek. — Kovács Ferenc (Sárga), Čantavir. 932

Lucornamagot, természetből arankamentes, tavaszi vetéshez, napi árban szállít Balogh gazdaság, Saján (Banat). 877

Eladó két drb sörparafát, asztalok, székek és egyéb vendéglői felszerelés. Érdeklődni Csajkás Lajos órás, Jelačićeva ulica. 949

Pallas nagylexikon, 18 kötet, teljesen új, 2000 dinárért eladó. Peics, Šenoe ul. 17. 20213

Házak, földök, szőlők, vendéglők, büffek, trafikok megvételre kerestetek. — Írásbeli ajánlatok »Eros« ügynökséghez kéretnek vászabélyeggel. 960

VÁROSI

MOZI

Hétfőtől csütörtökig két előadás

Bonmarche herceg

Bohózat a hasonló mű operettből
Főszereplők:

Hans Junkermann, Mona Maris

A gorlicei hadbíróóság

Nagy katonadráma a világháborúból
Főszereplő: Igo Sym

Házhelyek építésre kaphatók. Érdeklődni. I., Suboticeva ul. 17. 923

Gase 80 lóerejű gőzmagánjáró eladó. Bővebbet Račko gépraktár, Subotica. 919

Harisnyakötőgép olcsón eladó. Lerch Novisad, Kraljević Marko ul. 3. 20205

Eladók magasfekvésű, szép házhelyek. Ugyanott takarmányrépa eladó. Tálassy-kert, Szegedi ut. Menhely mellett. 20215

Fűrészhajtásra 2-4 HP gőzmozdányt megvételre keresek. Fabrici Bognár, Sv. Miletic. 20214

Megvételre keresek 12 drb 150-180 cm magas befelé nyíló háromszárnyas dupla, 3 drb azonos méretű hatszárnyas dupla, 8 drb 180-250x180-250 cm méretű szimpla folyosó ablakot és 15 drb 80-90x200-220 cm egyszárnyas ajtót, 2 drb 130x220-260 cm méretben kétszárnyas ajtót, használt, de jó állapotban. Ajánlatokat ár-megjelöléssel Braća Vas, Horgoš címre kérek. 908

Büffé italmérőssel forgalmas helyen eladó. Cim a kiadóban. 914

Bácska, Baranya, Bánát népeit Menyasszonyok, vőlegények sietnek Eisler Izsóhoz Szuboticára, hol csudás szörmebundát, vőlegénykabátot, öltönyöket gazdaszababátot a farsangi kiállításán csekély pénzért vásárolhatnak. Eisler ruhaáruház olcsón és jól felruház! Barátok temploma mellett. 505

Üzlettel vennék vagy bérelnék, városban vagy nagyközségben, ahol megélhetés biztosítva lenne. Cim a kiadóban. 20206

»Sanitas« szoba gőzfürdő eladó. Megtekinthető Radulovicnál Pančevo, Merczy ulica 8. 20209

Gépész társaimnak! Ajánlom lokomobilhoz a szabadalmazott högyűjtőt. Szikra és tüzszekevény léghuzatgátló, husz százalék tüzelőanyagtakarítás. Igen olcsó garantiált jó helyben készíthető, nincs öntvény. Vidékre képviselést bárkinek. Csonka Ferenc, Senta. 12037

Elsőrendű földbirtok, 60-80 hold, élő és holt felszereléssel vagy anélkül, olcsón eladó. Csik István Surján (Banat). 860

"VOLAN" cég
CITROENképviselet t. Tel. 22-97.
Protić garage udvarbanNOVISAD
Kralja Aleksandra ul. 7

APOLLO, NOVISAD

Február 1-2-ig
ADOLPHE MENJOU
kiváló 6 fel. vigjátéka

Szőke vagy barna?

Jön!
HOTEL VIKTORIA

KÜLÖNFÉLE

2 szobás udvari lakás konyhával és mellékhelyiséggel kiadó. Karadžićeva ul. 7. 962

Teljes öltönyt készítek mérték után 680 dinártól. V. Kuntscher, Ciril Metoda trg 7. Csirkopiacnál. 7575

Üzlethelyiség B. Sudarevićeva 25. kiadó. Ugyanott használt gramofon keresztek. 966

Szoba előszobával, üresen, kiadó. Gundulićeva ul. 17. 948

Palicson szép lakások kiadó. Bővebbet Hilda fotograf, V. Mazuranićeva 11. 915

Temerinben, forgalmas helyen pékség üzlettel, kedvező fizetési feltételek mellett kiadó. Paska János Temerin. 20208

Butorozott szoba kiadó Zeljeznicka ul. 10. 20211

16 hold Magyarországon levő szántóföldemet elcsérelném Kraljevbrégen, vagy Ludason levő szőlőbirtokért. Cim a kiadóban. 851

Beltéren háromszobás üres lakás mellékhelyiségekkel keresztek. Cim: Radio Reklam, Subotica. 905

Jömeneteli éjjeli üzlet kiadó. Cimeket a kiadóba kérek. 918

Különhejártn butorozott szoba azonnal kiadó. Paje Kujundzićeva ul. 4. 920

Belterületi uccai lakást kaphat jobb házaspár kiszolgálásért. Ajánlatok »Tisztaságszerető« jelíggel a kiadóba küldendők. 20207

Raktárnak kiadó Badalićeva ul. 5/a. szám alatt 2 részben álló pincehelyiség. Közelebbi feltételek megvételre ugyanott. 684

Kiváló német gyártmányú
rádiókészülékek

és egyes alkatrészek gyári áron

Kérje még ma legújabb illusztrát R. 6. sz. árjegyzékünket

RADIOBLAZEK, BEOGRAD

Jakašićeva 11 Telefon 4185